

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. БІЛОКОНЯ”

EN ISO 9001:2008 Реєстраційний номер: 12 100 45785/01 TMS

Державні ліцензії: топографо-геодезичні роботи Серія АВ №547484 від 03.08.2010); проведення робіт із землеустрою (Серія АГ №583330); пожежна сигналізація та інші (Серія АГ №595095 від 20.05.2101)

арх. № 92648

прим. №

м. ДНІПРО

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ МІСТА

Розділ

«ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА
(В ОБСЯЗІ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ)»

Замовник:	Департамент по роботі з активами Дніпровської міської ради
Договір:	від 25.03.2024 №3/8

В.о. директора	Олег Головань
Заступник директора по науці, головний економіст проекту, д.г.н., професор	Юрій Палеха
Начальник архітектурно-планувальної майстерні №1	Олена Малишева
Головний архітектор проекту	Тамара Шидловська
Головний інженер проекту	Людмила Безкоровайна
В.о. начальника АПУ, начальник відділу НМЗМП	Анатолій Економов

Київ 2024

Зміст

Передмова	3
Розділ 1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	4
Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.....	8
Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	20
Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом	33
Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення.....	50
Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	62
Розділ 7. Заходи, що передбачаються вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	80
Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення	90
Розділ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	94
Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	100
Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію.....	101
Додатки	105

Передмова

Звіт про стратегічну екологічну оцінку (далі СЕО) є невід'ємною складовою проекту містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра», що розробленої ДП «ДІПРОМІСТО» на замовлення Департаменту по роботі з активами Дніпровської міської ради, згідно договору від 25.03.2024 № 3/8

Виконання СЕО сприятиме сталому розвитку населеного пункту шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування (далі ДДП).

Звіт про стратегічну екологічну оцінку виконується згідно вимог Законів України «Про стратегічну екологічну оцінку»; «Про регулювання містобудівної діяльності», із урахуванням ДСТУ НББ.1.1-10:2010 «Настанова із виконання розділів Охорона навколишнього природного середовища в складі містобудівної документації. Склад та вимоги».

У даному Звіті документом державного планування місцевого рівня, на який поширюється дія Закону, є містобудівна документація «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра». За основу аналізу «Звіту про СЕО» використаний розділ «Охорона навколишнього природного середовища» (факторного аналізу), що відповідає вимогам Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Стратегічна екологічна оцінка є невід'ємною складовою визначеного проекту містобудівної документації. Звіт про стратегічну екологічну оцінку розроблений в архітектурно-планувальній майстерні №1 (начальник Олена Малишева) та інженерно-планувальному відділі (начальник Олег Головань) авторським колективом у складі:

Головний архітектор проекту		Тамара Шидловська
Головний інженер		Володимир Муха
Головний економіст		В'ячеслав Сухина

Розділ 1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Основні цілі документа державного планування.

Даний проект¹ є містобудівною документацією місцевого рівня, що виконується відповідно до ст. 16 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Проект призначений для регулювання планування та забудови території міста, повного розвитку централізованих інженерних мереж та комунікацій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів, раціонального використання території щодо створення сприятливих умов для залучення інвестицій у будівництво шляхом забезпечення можливості вибору інвестором найбільш ефективного виду використання території, забезпечення вільного доступу громадян до інформації стосовно розвитку населеного пункту.

Зміст даного проекту визначається Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку»; ДБН Б.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту» (що діяв на час розробки даного проекту); ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», та Завданням на розроблення.

Основні цілі генерального плану (внесення змін до генерального плану):

1. Розвиток сільбищної зони відповідно до прогнозної чисельності населення із забезпеченням функціональності містобудівного розвитку.
2. Розвиток мережі установ та організацій громадського обслуговування.
3. Розвиток комунальних територій з урахуванням забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності з оточуючою сільбищною територією. Забезпечення подальшого розвитку підприємств реального сектору економіки.
4. Розвиток системи зелених насаджень загального користування та інших природоохоронних територій.
5. Формування ландшафтно-рекреаційних та туристичних зон, резервування ділянок для розміщення об'єктів рекреаційно-туристичного призначення.
6. Розвиток транспортної інфраструктури населеного пункту: організація вулично-дорожньої та транспортної мережі, транспортних зв'язок.
7. Розвиток споруд та мереж інженерної інфраструктури міста для забезпечення потреб житлових, виробничих та ландшафтно-рекреаційних зон на кінець розрахункового періоду. Визначення стратегічних напрямків санітарної очистки території з урахуванням перспективних обсягів утворення ТПВ.
8. Визначення заходів інженерної підготовки і захисту території від небезпечних природних процесів, як для існуючих так і для перспективних ділянок містобудівного освоєння території.

¹ Відповідно Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" (ст.3, пункт 10 "інфраструктурні проекти"), даний Проект не підлягає розробці "ОВД".

9. Дотримання санітарних норм та правил у сфері забезпечення санітарно-епідеміологічних норм та охорони навколишнього природного середовища при визначенні проектних рішень з планувальної структури населеного пункту, визначенні функціонального використання території.
10. Врахування та забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини.

Інші плани та програми що мають відношення до документа державного планування

В даному Звіті проаналізовано його взаємозв'язок з іншими планами та програмами, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, та в певній мірі визначають обґрунтовані передумови для прийняття рішень при розробленні містобудівної документації - забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проекту.

В рамках дотримання процедури щодо СЕО, було оприлюднена «Заява про визначення обсягу СЕО» на єдиній екологічній платформі «ЕкоСистема» із реєстраційним номером в Єдиному реєстрі від 23.04.2024 №23-04-5683-24. Заяву про визначення обсягу СЕО документу державного планування було надіслано органам виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища: Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОВА; Департаменту охорони здоров'я Дніпропетровської ОВА.

Проект «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» розроблено відповідно до:

- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд України»;
- Закон України «Про екологічну мережу України»;
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закону України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон України «Про забезпечення санітарного і епідеміологічного благополуччя населення»;
- ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій території»;
- ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту»;

- ДСТУ – НББ.1.1-10:2010 "Настанова з виконання розділів Охорона навколишнього природного середовища у складі містобудівельної документації. Склад та вимоги";
- Методичних рекомендацій із здійснення СЕО документів державного планування (наказ Мінекології від 10.08.2018 №296, зі змінами);
- "Методичні рекомендації щодо здійснення СЕО містобудівної документації, які затверджені Наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 18.10.2023 №705;
- Рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (Мінекоенерго від 03.03.2020);
- Кліматична програма України (Постанова Кабінету Міністрів України від 28.06.1997 №650);
- Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 №932-р);
- Програма поводження із ТПВ в Дніпропетровській області;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 №1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу виконання документу державного планування для довкілля у тому числі для здоров'я населення";
- інших нормативно-правових документів, що регламентують питання охорони довкілля в складі містобудівної документації.

В даному Звіті враховані рішення щодо умов та обмежень використання території для містобудівних потреб, визначені на підставі діючої містобудівної документації:

- Генеральний план м. Дніпропетровська (ДП «ДІПРОМІСТО», 2007 р.).
- Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра (ДП «ДІПРОМІСТО», 2019 р.);
- Схема планування території Дніпропетровської області (ДП «ДІПРОМІСТО», 2009 р.);
- Схема формування екологічної мережі Дніпропетровської області (2017 р.);
- Історико-архітектурний опорний план м. Дніпра (ТОВ Міжнародний центр культурної спадщини та культурних цінностей, 2019 р.);
- детальних планів території міста, що розроблені та затверджені за звітний період.

При розробленні даного розділу враховані вимоги та пропозиції що надавались:

- Департаментом екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОВА (від 2.05.2024 №34/0/502-24; від 27.12.2023 №3-5105/0/261-23);
- Департаментом охорони здоров'я Дніпропетровської ОВА (від 03.05.2024 №3762/0/29-24; від 18.12.2023 №10197/0/29-23; від 22.03.2024 №2659/0/29-24);

- Департамент охорони здоров'я населення Дніпровської міської ради (від 15.12.2023 №4/12-3178).
- ДУ Дніпропетровський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України (від 06.05.2024 №1942/4; від 15.04.2024 №1605/4).
- Головним управлінням Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області (від 03.05.2024 №4.2/6612; від 17.05.2024 №4.2/7255; від 28.03.2024 №4.2/4596).
- Головним управлінням статистики у Дніпропетровській області (від 06.06.2019 №16-20/1916-19).
- ТОВ Міжнародний Аеропорт «Дніпропетровськ» (від 17.04.2019 №1.1/212/2).
- ДП «Дніпровське лісове господарство» (від 04.06.2019 р, № 01/05/177).

При розробленні містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки приймалися до уваги регіональні та місцеві програми які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень в містобудівній документації щодо м. Дніпро, зокрема:

- Програма соціально-економічного та культурного розвитку м. Дніпра.
- Програма охорони довкілля Дніпровської міської ради на період 2021-2025 роки.
- Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Дніпропетровської області на 2022 – 2027 роки.
- Регіональна схема формування екологічної мережі Дніпропетровської області;.
- Регіональна доповідь “Про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області – 2022 рік.
- Екологічний паспорт м. Дніпро.
- Екологічний паспорт Дніпропетровської області – 2022 р.

Розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Місцеположення, рельєф. За існуючим, станом площа м. Дніпра 40971,8 га, існуюча чисельність населення 1000,6¹ тис. осіб (проектна чисельність населення 1010,5 тис. осіб). Місто розташоване в центральній частині Дніпропетровської області, на межі Дніпровсько-Орельського та Сурсько-Дніпровського фізико-географічних районів. Така ситуація обумовлює складність рельєфної будови території.

Лівобережна частина має заплавно-рівнинний рельєф з абсолютними відмітками поверхні 51,0-72,6 м, із широким розвитком заплавних стариць та озер.

Правобережна частина має сильно розчленований (0,8-0,9 км/км²), пересічно-водороздільний рельєф із перепадом висот 51,0 -180,0 м.

На правобережжі нараховується біля 17 балок, і понад 20 виположених ярів. Найбільші із них – Тунельна, Красноповстанська, Запорізька, Аптекарьська, Сухий Яр, Діївська.

Висновки. Орографічні особливості мають значення стосовно інженерного захисту території, перспективи формування планувальної структури, оглядової панорамності оточуючого простору.

В межах Правобережжя є локальні рельєфні пониження, що ускладнюють аерацію території. Рівнинний характер рельєфу Лівобережжя не створює прямої негативної дії на мікрокліматичні характеристики. У цілому, рельєфні особливості території не ускладнюють її загальний екологічний стан, та не мають прямого впливу на стан здоров'я населення.

Клімат. Клімат помірно-континентальний, що характеризується теплим літом і помірно м'якою зимою. Характеристика кліматичних умов, основних метеорологічних показників необхідних для обґрунтування планувальних рішень приведена за даними багаторічних спостережень по метеостанції «Дніпро» (98,0 мБС), із урахуванням вимог ДСТУ НБВ. 1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія»:

- температура повітря: середньорічна + 8°C, абсолютний мінімум -34°C абсолютний максимум + 40°C.
- розрахункова температура: самої холодної п'ятиденки – 24°C, зимова вентиляційна – 9,1°C.
- опалювальний період: середня температура – 1,0°C, період - 175 днів.
- глибина промерзання ґрунту: середня – 60 см; максимальна – 100 см.
- тривалість безморозного періоду: середня 190 днів.
- середньорічна відносна вологість повітря: 71%.

¹ Дані по чисельності населення є станом на 01.01.2019

- атмосферні опади: середньорічна 477 мм, середньодобовий максимум 36 мм, спостережний максимум 82 мм (1960 р.).
- висота снігового покриву: середньодекадна 16 см, максимальна 44 см.
- кількість днів зі стійким сніговим покривом: 76 днів.
- особливі атмосферні явища (можливі прояв днів/рік): тумани – 44, заметілі – 10, грози – 26, град – 1,8.
- максимально-можлива швидкість вітру: рік – 21 м/с, 5-10 років – 24 - 25 м/с, 15-20 років – 26 - 27 м/с.

Таблиця 1. Повторюваність напрямків вітру і штилів, (%)

Період року	Пн	ПнСх	Сх	ПдСх	Пд	ПдЗх	Зх	ПнЗх	Штиль
Теплий	14,1	12,8	8,8	9,7	13,7	9,6	12,6	20,6	20,0
Холодний	9,6	12,2	13,6	16,6	15,8	10,6	7,6	14,0	12,4
Рік	12,0	13,0	11,0	12,0	15,0	10,0	9,0	18,0	17,0

На основі комплексного аналізу кліматичних параметрів, які використовуються при плануванні та забудові населених пунктів, та згідно архітектурно-будівельного кліматичного районування території України ДСТУ-Н БВ.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія», територія міста віднесена до II архітектурно-будівельного кліматичного району (Південно-Східний). При розробленні містобудівної документації також враховувались "Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування" (Мінекоенерго від 03.03.2020).

В плані кліматичної характеристики необхідно звернути увагу на можливі прояви несприятливих атмосферних явищ, що можуть спричиняти метеорологічні ризики в тому числі і на стан здоров'я населення. відповідно ДБН Б.2.2-12/2019 "Планування та забудова територій" (п.14.1.4).

Тумани. Найбільш часто тумани проявляються в холодну пору року з середньою тривалістю до 4 годин. При цьому обмежується дальність видимості, модульні значення якої можуть складати 40 - 60 метрів. Дані характеристики важливі при проектуванні вуличної мережі, транспортних розв'язок.

Щодо стану здоров'я населення вони не є критичними враховуючи, що планувальною організацією передбачається виключення замкнутих просторів щодо аерації території.

Град. Це рідкісне атмосферне явище, що не перевищує прояву 1,5 днів/рік. Середня тривалість граду становить 3 – 6 хвилин. Прояв даного явища може привести до значних матеріальних збитків зеленому господарству.

Враховуючи коротку плінність прояву даного фактору, прямої дії щодо стану здоров'я населення даний фактор не створює.

Ожеледиця. Аналіз сильних випадків ожеледі в Україні показав, що дана територія відноситься до 4 району небезпеки, де переважають слабкі прояви даного фактору, але 1 раз/10 років дане явище в місцевих умовах отримує прояв, що може призвести до руйнування легких металевих конструкцій, ліній електропередач (пориви), та зелених насаджень.

В умовах спокійного рельєфу, та планувальної організації території підвищені ризики прояву травматизму оцінюються як мінімальні.

Вітер. Це поширене атмосферне явище, що при швидкості більше 21 м/с може переростати у шквали, що приносять збитки народному господарству, руйнують посіви, будинки, комунікації. За метеорологічними показниками територія району знаходиться в межах можливого підвищеного прояву даного явища - до 1 днів прояву/ на 5 років.

Дощ. Важливим показником є добовий максимум опадів, що в районі міста може досягати 1 раз/рік - 42 мм/добу. Дощ за який випадає 30 мм і більше за 12 годин вважається сильним і відноситься до стихійних явищ. В умовах міського середовища (перепад висот до 100,0 метрів) щодо інженерного захисту від даного явища, важливу роль має широкий розвиток зливової каналізації та впровадження гідротехнічних заходів захисту території.

Інсоляція. Відповідно до архітектурно-будівельного кліматичного районування територія, що розглядається відноситься до I району, який характеризується сприятливими кліматичними умовами для проживання.

З метою дотримання вимог щодо інсоляції будинків та споруд, вирішується шляхом упорядкування планувальної структури внутрішніх квартальних просторів, з дотриманням вимог по зеленим насадженням.

Висновки. В цілому, кліматичні умови щодо планувальної організації території міста сприятливі для містобудівної діяльності. Прямого впливу на стан здоров'я населення не здійснюється. Містобудівні обмеження по даному фактору відсутні.

Зміни клімату. Стосовно дотриманням Україною міжнародних зобов'язань щодо зміни клімату, охорони озонового шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань містобудівної документації місцевого рівня. Дотримання перелічених вище зобов'язань може бути реалізовано в сфері науково-технічних розробок, вибору конструктивних рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Про те слід зазначити, що більшість заходів визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження із відходами, пропонують впровадження сучасних технологій, що відповідає загально світовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

В межі Дніпропетровської області контроль моніторингу кліматичних показників проводиться системою реперних метеорологічних станцій системи "Обласного центру із гідрометеорології" на 7-и стаціонарних та 83 пересувних постах міста. Згідно з розробленими регіональними сценаріями зміни клімату до 2050 року, на Дніпропетровщині можна очікувати підвищення температури за оптимістичним сценарієм на 1,50С (точка відліку 1900 рік), та очікувати незначне підвищення кількості атмосферних опадів за рік, на 5-10%.

Скорочення викидів парникових газів. В проекті Генерального плану передбачається скорочення споживання природного газу, впровадження новітніх енергоефективних технологій отримання тепла, заходів з підвищення енергозбереження у сучасних умовах – є пріоритетним напрямком розвитку міста.

Пріоритетність напрямків, пов'язаних з використанням регіональних видів твердого палива, енергозбереженням та енергоефективністю в першу чергу обумовлено економічними факторами, але кінцевим результатом їх впровадження буде ефективне скорочення викидів парникових газів.

Політика адаптації та впровадження заходів скорочення антропогенних викидів парникових газів та збільшення їх поглинання буде ефективною у разі підтримки розвитку дослідницьких програм та мереж спостереження, а також створення сприятливих умов для застосування чистих технологій в галузі енергетики, опалення, транспорту.

Захист озонового шару. Втрата озонового шару, який захищає усе живе на Землі від згубної дії ультрафіолетового випромінювання, вважається однією з головних глобальних екологічних проблем, з якими світова спільнота ввійшла у нове тисячоліття. Подолання цієї проблеми можливе лише завдяки скоординованим діям усіх націй на глобальному світовому рівні.

Усвідомлюючи це, Україна приєдналася до Монреальського протоколу, взяли на себе зобов'язання із досягнення головної мети – згортання виробництва та використання озоноруйнівних речовин у різних секторах економіки. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 04.03 2004 №256, та вимог Монреальського протоколу, Програма припинення виробництва та використання озоноруйнівних речовин знаходиться на контролі уряду України. У 2020 викиди озоноруйнівних речовин від стаціонарних джерел забруднення на Дніпропетровщині становили: фреони -1,7 тон; хлор та його сполуки - 7,4 тони (це незначні обсяги). Із визначених обсягів на частку м. Дніпра припадає біля 47%.

Національна система оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів - це система організаційно-технічних заходів щодо спостереження, збирання, оброблення, передачі і збереження інформації, необхідної для оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів.

Найбільшу частину парникових газів прямої дії, що викидаються в атмосферу області техногенними джерелами, складає двоокис вуглецю. Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємств, 12,7% належать до парникових газів. Дана закономірність характерна і для м. Дніпра, потужного промислового центру України.

Висновки. Рішення «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» передбачають подальший розвиток системи міського моніторингу, зокрема сформованими постами контролю за станом атмосферного повітря, їх розширення, модернізацію та технічне оновлення по системі постів Гідромету Дніпропетровської області.

Геологічна будова. Геологічна будова території складна. В основі залягають докембрійські кристалічні породи. Поверхня їх нерівна, покрита третинними осадовими породами. В нижній частині залягають неогенові глини з прошарками бурого вугілля. Більш широке поширення мають олігоцені породи. Із палеогенових відкладів частіше зустрічаються піски полтавського ярусу, які займають усю нагірну частину міста. Потужність їх досягає 20,0 метрів.

Породи сарматського ярусу представлені мергелем, вапняками, пісками і сірими глинами. Їх потужність 0,6 - 4,8 м. Усі ці породи перекриті потужною товщею четвертинних відкладів: червоно-бурими глинами, флювіогляціальними утвореннями, алювіально-делювіальними відкладами, лесовими породами.

Червоно-бурі глини залягають суцільним покривом на плато і схилах корінного берега долини Дніпра. Їх потужність 3,0 -18,0 метрів. Вони є водопором для верхнього водоносного горизонту і визначають можливість розвитку зсувних процесів.

Флювіогляціальні відклади розвинуті в долинах річок Дніпра і Самари, а також на нижніх терасах. Це піски – глибина залягання 6,0 – 20,0 метрів.

Алювіально-делювіальні відклади поширені на усіх терасах Дніпра. В ярах та балках більш поширений балочний алювій і делювій представлений піщано-глинистими породами. На них сформувались сучасні ґрунти.

Лесові породи широко розвинуті на правобережжі. Це суглинки і супісі. Потужність лесової товщі досягає максимуму на плато і зменшується на схилах і терасах.

На лівобережжі осадова товща складена третинними і четвертинними породами. В нижній частині третинних відкладів поширені породи буцацького ярусу – піски і шари піщаної глини. Залягають на глибині 20 метрів. Вище залягають відклади київського ярусу – сині і блакитно піщані вапнякові глини. Їх потужність – 6,0 м. Дані породи перекриті суцільним шаром харківського ярусу.

Четвертинні відклади покривають лівобережжя. Флювіогляціальні відклади мають повсюдне поширення. Це піски різної зернистості. Їх потужність 0,25 - 6,75 м. Алювіально-делювіальні відклади покривають флювіогляціальні, потужністю до 11,0 м. Складені пісками, мулом, піщанистими глинами і лесовидними суглинками. Потужністю до 5,1 м.

Загальна характеристика геологічної будови має істотне значення в плані інженерно-будівельної оцінки території. При цьому головним об'єктом характеристики є четвертинні відклади.

Висновки. Оглядова характеристика геологічної будови має істотне значення в плані визначення заходів інженерно-будівельного освоєння визначених ділянок забудови. Проектні рішення прямої дії щодо негативного впливу на геологічне середовище не створюють.

При проведенні будівельних заходів, в кожному конкретному випадку необхідно враховувати допустимі навантаження на фундаменти споруд з урахуванням підстилаючих четвертинних порід.

Гідрогеологічні умови. Місто розташоване в межі Дніпровського артезіанського басейну, для якого характерна наявність потужних осадових відкладів, до яких приурочені водоносні горизонти.

В межах Правобережжя гідрогеологічні умови несприятливі. Виділяється водоносний горизонт архея-протерозоя. Практичного значення для централізованого водопостачання не має. Водоносний горизонт бучацьких відкладів має локальне поширення. Характеризується малою водовіддачею і практичного значення не має.

В межах Лівобережжя виділяються:

- водоносний горизонт древніх алювіальних відкладів річкових долин і балок. Залягає широкою половою в 15,0-20,0 км вздовж лівого берега Дністра. Глибини залягання – 10,0 м. Горизонт безнапірний. Дебіти свердловин 0,2-3,0 л/сек. Мінералізація 0,3-1,0 г/л., жорсткість 3-6 мг-екв/л;
- водоносний горизонт харківських відкладів. Глибина залягання 6,0-40,0 метрів. Горизонт напірний. Дебіти свердловин 0,3-3,0 л/с. Мінералізація 1 г/л., жорсткість 1-3 мг-екв./л;
- водоносний горизонт бучацької свити (напірні води артезіанського басейну платформеного типу). Мають суцільне поширення на північний схід від міста в межах лівобережжя. Дебіти свердловин 1-2 л/сек. Мінералізація до 2 г/л., жорсткість 0,5-1,7 мг-екв/л.

Таким чином, ні харківський, ні бучацький водоносні горизонти не можуть бути рекомендовані як перспективні для цілей централізованого водопостачання через їх незначну і нерівномірну водність і високу мінералізацію.

Для вирішення проблем водопостачання міста рекомендовано задіяти водоносні горизонти алювіальних відкладів Лівобережжя:

- ділянка «Західна», піски алювіальні. Затверджені запаси – 24,0 тис. м³/добу;
- ділянка «Кам'яниста-1», піски алювіальні. Затверджені запаси – 3,6 тис. м³/добу;
- ділянка «Орільська» (м. Кам'янське), піски різнозерністі. Затверджені запаси – 425,0 тис. м³/добу.

На даний час, основним джерелом водопостачання міста є р. Дніпро. Частка підземних вод у водопостачанні не перевищує 1,0%.

Орієнтовний об'єм водопостачання міста становить біля 1057 тис. м³/добу, із якого на господарсько-питні потреби – 30%, промислове водопостачання – 70%. Розрахункові витрати води при транспортуванні 3-4%, фактичні - 30%.

Висновки. Гідрогеологічні особливості території (підземні питні води) харківського та бучацького водоносних горизонтів обмежені для розвитку централізованого водопостачання. Перспективним джерелом водопостачання може слугувати горизонт древніх алювіальних відкладів Лівобережжя. Води гідрокарбонатні кальцієво-магнієвого складу. Відносяться до прісних, м'які. Мінералізація не перевищує 0,3 - 0,9 г/дм³. Дебіти свердловин від 0,3 до 1,0 м³/с. Для широкого централізованого водопостачання не обмежені. Негативної дії на стан здоров'я населення не створюють. Перспективними ділянками можуть бути підруслові води надзаплавних терас р. Дніпро в межах Лівобережжя.

Гідрологічні умови. У межах міста, протяжністю біля 31,5 км протікає р. Дніпро, яка регульована Дніпровським водосховищем (площа дзеркала водосховища при НПГ (51,4 м) – 410 км²; повний об'єм – 3,3 км³; мертвий об'єм 2,5 км³; середня річна амплітуда коливання рівня – 2,5 м). Загальна протяжність р. Дніпро 2201,0 км, площа водозбірної басейну 504,3 тис. км². Відноситься до категорії великих річок.

Лівою притокою Дніпра є річка Самара, що своєю гирловою частиною знаходиться в межах міста – біля 9,1 км. Її загальна протяжність 311,0 км, площа водозбірної басейну – 22,6 тис. км². Відноситься до категорії середніх річок. В районі Придніпровська своєю гирловою частиною – 1,8 км, протікає залишок лівої притоки Самари, р. Шиянка.

Окрім даних річок, в межах міста наявні малі місцеві потічки, частково втрачені (взяті в колектори, засипані, пересихаючі). В межах Новокайдацького району малі потічки та струмки – Білий, Криничний, Сухачівка; Чечелівського району – Аптекарьський, Войцехівський, Зустрічний, Крутий Яр; Центрального та Шевченківського району – Кленовий (повністю взятий в колектор); Соборного району – Жабокряч, Тунельний; Амур-Нижньодніпровського району – Гнилокіш, Кирилівський, Шпакова; Індустріального району – Кримка; Самарського району – Липовий, Маячка.

На лівобережжі є природні заплавні озера колишньої річки Протовча, по руслу якої у 1960 роках було покладено штучне русло річки Оріль. Найбільшими озерами є Чередницьке, Шпакове (з якого витікає р. Шпакова), Сага, Карпенкове, Вошивка, Сухе, Косьянка, Ярижка, Курине, Ломівське (з'єднано з Дніпром штучним каналом), Одиноківка (з якого витікає р. Гнилокіш, що частково проходить у колекторі).

Проектне рішення розглядає дані водні об'єкти як складову екологічного каркасу міста. Система інженерно-ландшафтного впорядкування передбачає їх облаштування з можливістю широкого рекреаційного використання. Організація та ландшафтне упорядкування нормативних прибережних захисних смуг (25 метрів) буде сприяти організації водно-зеленої зони міста.

На даний час спеціалізований проект землеустрою щодо визначення меж прибережних захисних смуг водних об'єктів в межі міста розроблений для річки Дніпра та озера Курине (Дніпро, Діпроводгосп, 2007 р.). Даний проект не затверджений. Для інших малих річок, озер та потічків - проект не розроблявся¹.

Щодо подальшого визначення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів варто зауважити, що протягом останніх 5-6 років дане питання набуло особливої актуальності. Згідно Водного кодексу України (зі змінами) Водоохоронні зони визначаються за спеціально розробленими проектами. Можна стверджувати, що із урахуванням рельєфу та водозбірної площі, уся територія міста знаходиться в межах водоохоронної зони. У межах існуючих населених пунктів Прибережні захисні смуги встановлюються із урахуванням містобудівної документації.

При цьому необхідно враховувати вимоги щодо об'єктів які знаходяться в межах нормативної частини ПЗС. Зокрема, відповідно ВКУ (ст.89), об'єкти що знаходяться у межах ПЗС, можуть експлуатуватись, якщо не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню із ПЗС.

За містобудівною пропозицією, в межах міста орієнтовні розміри ПЗС можуть складати: по р. Дніпро (протяжність в межах міста 31,5 км), орієнтовна площа ПЗС – 640,0 га; по р. Самара (протяжність в межах міста 9,1 км), орієнтовна площа ПЗС – 65,0га.

Висновки. Враховуючи вище викладене у проекті надаються графічні пропозиції («Схема проектних планувальних обмежень») щодо подальшого визначення меж ПЗС малих водотоків при розробленні спеціалізованого проекту землеустрою із урахуванням забудови що склалася, приватної власності по земельним ділянкам, та повноважень міської ради у галузі земельних відносин відповідно ст. 12 Земельного Кодексу України. Дане рішення направлене на формування екологічної стабільності території, перспективи розвитку природоохоронних територій та регульованої рекреаційної діяльності, що позитивно впливає на формування здорового середовища проживання.

Дане рішення направлене на формування екологічної стабільності території, перспективи розвитку природоохоронних територій та регульованої рекреаційної діяльності, що позитивно впливає на формування здорового середовища проживання.

Ґрунтовий покрив. Відповідно «Агроґрунтового районування України», територія міської ради відноситься до Степової зони поширення чорноземів звичайних на лесових породах. В межах міста ґрунтовий покрив характеризується не однорідністю, що зумовлено обмеженими розмірами території та її геоморфологічними особливостями. Біля 70% ґрунтового покриття міста знаходиться в категорії змінених або трансформованих.

¹. Державним регіональним проектно-вишукувальним інститутом «Дніпродіпроводгосп» в період 2007 - 2011 років розроблений ряд проектів щодо визначення водоохоронних та прибережних захисних смуг водних об'єктів м. Дніпра, але Зведений проект водоохоронних зон та прибережних захисних смуг всіх водних об'єктів міста (річок, водойм, потічків і водотоків) не розроблявся. На даному етапі з урахуванням сучасних вимог землекористування необхідне розроблення такого проекту спеціалізованими землепорядковими організаціями на існуючій кадастровій базі.

Грунтовий покрив правобережжя представлений чорноземами звичайними, мало гумусними. На схилах долини Дніпра і балок чорноземи мають різну ступінь змиття. Відносяться до категорії родючих за умови проведення агротехнічних заходів.

На лівобережжі поширені лучно-чорноземні, лучні, лучно-болотні різного ступеня засоленості. Дані ґрунти відносяться до середнього рівня родючості і сприятливі для озеленення зональними дерево-чагарниковими насадженнями.

Більшість земельних ділянок, зайнятих сільськогосподарськими культурами, розташовані на околицях міста і знаходяться у приватній власності або оренді. Відповідно проектних рішень дані ділянки зберігають традиційне використання (присадибні ділянки).

Фактор ґрунтових умов в даній ситуації не є обмеженням. При проведенні будівельних заходів варто знімати родючий шар ґрунту потужністю 20,0 см, для послідуного використання при рекультивації та створенні системи міських зелених насаджень.

Висновки. Наявні ґрунти відносяться до категорії середньої цінності і не передбачались та не передбачаються для товарного с/г використання.

В плані озеленення сельбищних територій потребують проведення помірних агротехнологічних заходів щодо посадкового матеріалу, заміни до 10% лункових наповнень із послідуною їх підкормкою. Техногенний вплив на ґрунтовий покрив буде здійснюватись відповідно затвердженого генерального плану. Погіршення екологічного стану наявного ґрунтового покриву не передбачається. Для ландшафтного благоустрою та озеленення дані ґрунти придатні без обмежень.

Корисні копалини. У межі міста родовища корисних копалин внесені до державного реєстру, відсутні. В межах ближньої зони, Дніпропетровського району, наявні родовища будівельних матеріалів.

Камені будівельні:

- Волоське (граніт) A+B+C1 – 2168 тис. м³;
- Любимівське (граніт) – 6051 тис. м³;
- Ново-Миколаївське (граніт) – 34959 тис. м³;
- Рибальське (мігматити, граніти) – 22443 тис. м³;
- Старо-Кодакське (мігматити) – 168 тис. м³;
- Сурсько-Литовське (граніт) – 1262 тис. м³;
- Таромське (граніт) – 3256 тис. м³;
- Тритузне (граніт) – 3688 тис. м³;
- Чаплинське (магматити) – 659 тис. м³.

Піски будівельні :

- Олексіївське II (піски) A+B+C1 – 3578 тис. м³;
- Дніпропетровське (піски) – 14784 тис. м³;

- Нижньодніпропетровське II (піски) – 2680 тис. м³.

Висновки. Оглядова характеристика родовищ корисних копалин має значення в плані залучення інвестицій та створення нових робочих місць перспективи розвитку міста та його зони впливу.

Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п. 14.2.3), розробка нових родовищ корисних копалин кар'єрним способом в межах населених пунктів не допускається.

Інженерно-будівельна оцінка території. Відповідно «Схеми інженерно-геологічного районування України» територія міста відноситься до підвищеної складності будівельних умов освоєння.

Підземні води по відношенню до бетонів мають сульфатну агресивність. Ґрунтові умови характеризуються I типом просідання з можливим проявом II типу.

В плані сейсмічної характеристики, відповідно ДБН В.1.1-12:2014 «Будівництво в сейсмічних районах України», територія міста Дніпро відповідно карт ОСР – "А; В", відноситься до не сейсмічної зони; відповідно карти "С", відноситься до сейсмічної зони, 6 - балів.

Практично усі зафіксовані геодинамічні процеси – підтоплення, явища просідання, зсуви, порушення території, викликані техногенним навантаженням. Будівництво Запорізької ГЕС спровокувало підняття рівня ґрунтових вод в прибережних територіях на 4,4 метра. В результаті підтоплені території лівобережжя і правобережжя на площі 3,2 тис. га. На території лівобережжя, в результаті будівництва Фрунзенської зрошувальної системи і великих втрат води із магістральних комунікацій, підняття рівня зафіксовано в межах 5,0-6,0 метра.

На правобережжі, в результаті втрат води із комунікацій, локальні підняття рівня зафіксовано від 3,0 до 5,0 метрів.

За умов складності освоєння території, в межі міста виділяються:

- території сприятливі для будівництва – 70%. Це території вододільного плато і надзаплавних терас. Ухили поверхні 0,5-8,0%. Ґрунтові води залягають на глибинах > 5,0 м. Літологія ґрунтів представлена лесовидними суглинками потужністю 10,0-50,0 метрів. Розрахункові навантаження на опору ґрунтів 2,0-2,5 кг/см². На лівобережжі основою навантажень є супіщані відклади слабовологі. Розрахункові навантаження – 2,0 кг/см²;
- території малосприятливі для будівництва – 16%. Представлені схилами долин, річок, балок з ухилами поверхні 8-15%. Ґрунтові води залягають на глибинах 2,5-3,0 м від поверхні. Розрахункові навантаження опору ґрунтів – 1,5 кг/см². Освоєння даних територій потребує проведення комплексу заходів по пониженню рівня ґрунтових вод та інженерній підготовці території;
- території не сприятливі для будівництва 14%. Представлені крутосхиловими територіями балок з ухилом поверхні >15%, підтопленими і заболоченими територіями, техногенно-порушеними ділянками, зсувонебезпечними територіями.

Таблиця 2. Прояв несприятливих факторів (га)

Фактор	Характеристика	Площа, орієнтовно, га	%
Підтоплення	Лівобережжя. Ділянка підвищеного рівня залягання ґрунтових вод від денної поверхні (< 3 м)	3200	8,0
Затоплення	Прибережні території з коливанням рівня поверхневих вод під час паводкових режимів (Лівобережжя, Діївський гідропарк)	710	1,77
Заболоченість	Лівобережжя. Прибережні території з поверхневим стоянням рівнів вод і розвитком болотної рослинності.	364	0,91
Техногенні порушення	Територія міста. Ділянки кар'єрів, відвалів, стихійних звалищ.	75	0,18
Ерозійність	Правобережжя. Ділянки розвитку ерозійних процесів, що пов'язані з ухилом поверхні та літологічним складом ґрунтів	394	0,98
Зсуви	Правобережжя. Ділянки ймовірного розвитку зсувних процесів обумовлені техногенним навантаженням та геоморфологічною особливістю території.	688	1,72
Разом	—	5431,0	13,56

Висновки. Будівельне освоєння таких територій потребує проведення складного комплексу інженерної підготовки, вартість якої орієнтовно зростає на 15-20%. Ризики щодо їх освоєння упереджуються комплексом заходів визначених щодо інженерного захисту та пом'якшення негативного впливу на міське середовище.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо проект не буде затверджено. Відсутність проекту з визначеними умовами та обмеженнями щодо містобудівних потреб ймовірно призведе до подальшого не ефективного використання земель, не раціонального здійснення житлової, громадської та виробничої забудови, відсутність унормованих рішень щодо розвитку інженерних мереж та комунікацій, подальше поширення небезпечних природних та техногенних процесів, що створюють суттєві ризики для здоров'я населення. Якщо «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» не буде реалізовано, основні екологічні проблеми міста залишаться невирішеними на найближчу перспективу, а саме:

- високий рівень техногенного навантаження, наявність екологічно небезпечних об'єктів із застарілими технологіями, і в подальшому буде сприяти м. Дніпро лідерство в Україні по забрудненню довкілля;
- особливість планувальної організації міста пов'язана зі значною кількістю планувальних обмежень, що обумовлені великою кількістю промислових та комунальних об'єктів, об'єктів транспорту, внаслідок чого значна кількість житлової забудови потрапляє в межі санітарно-захисних зон та інших обмежень;

- пересіченість території мережею залізничних ліній, потоками автотранспорту, створюють високе техногенне навантаження на міське середовище, особливо на центральну частину міста;
- невідповідність параметрів магістральних вулиць нормативним показникам, недосконалий транспортний зв'язок між різними районами міста та прилеглими територіями;
- напружена ситуація в питаннях екології водопостачання та водовідведення. Система працює на застарілих технологіях із ризиком виникнення аварійних ситуацій. Забруднення малих річок скидами недостатньо очищеними стічними водами, захаращеність берегів стихійними звалищами, замученість русел;
- ускладненість питання поводження з промисловими і твердими побутовими відходами, повільне впровадження сучасних підходів і технологій в сфері утилізації та переробки;
- повільне впровадження заходів щодо інженерної підготовки та захисту території призводить до подальшої активізації процесів підтоплення призаплавних ділянок сельбищних територій, що має негативний вплив на якість поверхневих вод;
- відсутність нормативної кількості зелених насаджень загального користування, впорядкованих місць відпочинку на водних акваторіях;
- наявність значних територій, зайнятих непрацюючими промисловими об'єктами;
- невпорядкованість частини існуючої житлової забудови, наявність незавершених кварталів щодо їх благоустрою.

При відсутності «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» при складній планувальній структурі, місто не матиме і надалі чіткого функціонального зонування, враховуючи зростаючий попит на комфортне житло. Якщо проект не буде впроваджений, не набудуть чинності сучасні екологічні зміни у функціонуванні усіх структур господарського комплексу міста. Знизиться рівень комфортності проживання, а отже і вплив на здоров'я населення.

Слід зазначити, що при нереалізованих проектних заходів щодо оздоровлення довкілля (зниження обсягів викидів, утилізація відходів та використання їх в якості альтернативних джерел енергії, збільшення площі зелених зон), існуючий стан функціонування господарського комплексу та інженерно-транспортної інфраструктури міста і надалі не сприятиме пом'якшенню наслідків щодо змін клімату.

Висновки. За умови відсутності повної реалізації екологічно спрямованих проектних рішень, передбачених «Внесенням змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» щодо оздоровлення довкілля, негативний вплив на екологічний стан території міста та здоров'я населення ймовірно збільшиться.

Розділ 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Стан повітря. За метеорологічними умовами місто відноситься до територій з підвищеним потенціалом забруднення повітря та несприятливими умовами розсіювання промислових викидів – 17% на рік штильові погоди («Районування України за потенціалом забруднення»).

Джерелами забруднення є біля 170 виробництво та автогосподарства міста. За даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області (лист від 28.03.2024 р, № 10-11/782-24) загальний об'єм викидів складає 95,2 тис. т/рік (2023 рік), із них: стаціонарні джерела – 42,9 тис. т/рік (45,1%); пересувні джерела – 52,3 тис. т/рік (54,9%).

За контрольними показниками, в динаміці змін по рокам відслідковується стійка тенденція щодо зростання викидів від пересувних джерел (автотранспорт), та зниження викидів від стаціонарних джерел. Дана проблема ускладнюється по причині зростання рівня автомобілізації та невирішеності транспортних розв'язок, обмеженості пропускної спроможності магістральної вуличної мережі.

На промислові підприємства припадає 40,8% об'єму викидів. Найбільший обсяг викидів припадає на Самарський район 27,1 тис. т/рік (28,5%); найменший на Соборний район 0,1 тис. т/рік (0,1%).

Серед промислових підприємств основними потенційними забруднювачами є Придніпровська ТЕС – 60,0% (із урахуванням збереження потенціалу); Нижньодніпровський трубопрокатний завод – 11,7%; Металургійний завод «Євраз» – 8,7%; ВАТ «Дніпрококс» – 2,4%; ВАТ «Дніпрошина» – 1,02%; Південний машинобудівний завод – 0,54%.

В основному, вони сконцентровані в трьох промислових районах міста: на Лівобережжі - Індустріальний; на Правобережжі – Машинобудівний та Західно-Фабричний.

В межах промислових районів фіксується перевищення ГДК по: пилу – 1,1 ГДК; аміаку – 0,9 ГДК; діоксиду азоту – 1,1 ГДК; формальдегіду – 0,7 ГДК; бенз(а)пірену – 1,4 ГДК. Дані показники знаходяться у постійному динамічному стані. ІЗА - "індекс забруднення атмосфери" по місту, емпірично обраховується як високий (11,9), що пояснюється наявністю потужного виробничого комплексу.

Загальні рівні забруднення в межах впливу 20 - 50 метрів від магістральної вуличної мережі фіксується в межах 1 – 3 ГДК. Найвищі навантаження мають загальноміські та районні магістралі: проспект Олександра Поля, проспект Науки, проспект Слобожанський, проспект Дмитра Яворницького; вулиці Київська, Криворізьке шосе, Криворізька, Незалежності, Космічна, Донецьке шосе, Каштанова, Курсантська, Михайла Грушевського, Богдана Хмельницького, Запорізьке шосе, Набережна Заводська, Набережна Січеславська, Набережна Перемоги.

При цьому, ускладненість ситуацій спостерігається в місцях пониженого рельєфу, перетину магістралей та зниження швидкості руху при транзитному пропуску потоків.

Контроль за станом повітря проводиться на стаціонарних постах системи «Гідромету». Дані модернізовані пости необхідно розглянути як постійну складову міського моніторингу довкілля з необхідністю її суттєвого розширення (за існуючим станом в місті наявні біля 85 автоматизованих постів контролю різного підпорядкування).

Таблиця 3. Фонові показники по пилю на стаціонарних постах «Гідромету»

Номер посту	Пости «Гідромету»	Фонові показники по пилю (мг/м ³) ¹
№10	парк ім. Шевченко	0,480
№11	площа Старомостова	0,648
№13	вул. Філософська, 94	0,480
№19	вул. Краснопільська, 11	0,482
№20	проспект Івана Мазепи, 38	0,480
№24	вул. Богдана Хмельницького,	0,335
№25	проспект Героїв, 21	0,480

Фактор забруднення повітря знаходиться у постійному динамічному стані і залежить від багатьох складових. Враховуючи ситуацію, що склалася, вважається за доцільне проведення технічної модернізації виробничих процесів промислових підприємств з впровадженням систем пило-, газо-, очисних заходів відповідно вимог природоохоронного законодавства.

Система організації дорожнього руху та реконструкція магістрально-вуличної мережі (виключення транзитного руху, транспортні розв'язки), також спрямована на вирішення проблеми забруднення повітря продуктами згорання автомобільного палива.

Вирішення проблеми можливе тільки шляхом покращення технології виробництва, впровадженням очисних заходів, виключенням транзитного руху та організацією раціональної планувальної структури міста. Передбачається широка реконструкція та модернізація виробничо-технологічної діяльності промислових підприємств щодо їх екологізації (особливо для виробництв металургійного та хімічного комплексів), що є головною передумовою покращення стану повітря, а також впровадження рішень проекту «Комплексна схеми транспорту м. Дніпропетровська» (ДП «ДІПРОМІСТО», 2010 р.).

Проектом визначається за доцільне подальше формування системи моніторингу міського середовища з організацією нових постів контролю за станом повітря:

- в межах промислових районів: Войцехівський; Південно-західний; Кодацький; Сурсько-Литовський; Дніпровський; Придніпровський; Кіровський; Амурський; Кільченський;

- в межах рекреаційних зон: система островів (о. Монастирський); водноспортивна зона (Мандриківська); лісопаркова зона (Таромська); міські пляжі (Діївська дача, о. Мирний - Олексіївський); міські парки (дитячий парк, міський ПКіВ);
- в межах сельбищних територій: житлові масиви (Таромське, Діївка, Покровський, Західний, Будівельник, Тополя, Перемога, Центр, Придніпровськ, Фрунзенський, Мануйлівський, Північний).

Створення розгалуженої системи спостережливих постів дозволяє оперативно реагувати на проблему забруднення повітря з чіткими визначенням причин та послідувачим вирішенням комплексу технологічних заходів щодо контролю за станом довкілля, що і виконується містом.

Для послідувачого обґрунтування розвитку забудови міста, проектом визначено за необхідне розроблення містом окремого спеціалізованого проекту «Комплексної програми охорони довкілля м. Дніпро» у якій передбачити вирішення нагальних санітарно-екологічних проблем пов'язаних із розвитком житлової та громадської забудови, та природоохоронних територій.

Висновки. Із урахуванням проектних рішень щодо розвитку житлової та громадської забудови, об'єктів соціального призначення, благоустрою та озеленення, розвитку міського транспорту, погіршення екологічного стану території, та негативного впливу на здоров'я населення - не передбачається.

Для послідувачого обґрунтування стратегії розвитку міста, проектом визначено за необхідне розроблення окремого спеціалізованого проекту «Комплексної програми охорони довкілля м. Дніпро» у якій передбачити вирішення нагальних санітарно-екологічних проблем пов'язаних із розвитком житлової та громадської забудови, та природоохоронних територій.

Водний басейн. Поверхневі води представлені річками Дніпро, Самара, Орель, заплавами озерами та місцевими потічками. Водні об'єкти займають біля 15% від площі міста.

Річки Дніпро і Самара регульовані Дніпровською ГЕС. Їх санітарний стан не відповідає вимогам щодо рекреаційних об'єктів за природною гідробіологічною складовою. Біля 40 промислових підприємств міста скидають стічні води (дощові) без очищення в яружно-балочну систему міста. Згідно «Інвентаризації випусків стоків підприємств» у місті нараховується біля 174 випусків. На правому березі існує 43 великих випуски в р. Дніпро та більше 30 випусків у балки. В межах Лівобережжя - 30 випусків. У місцях випусків, очисні споруди відсутні.

Епізодично в Дніпрі фіксується перевищення: по аміаку до 3 ГДК, цинку - 2, міді - 2, фенолу - 1, формальдегіду - 3, нафтопродуктам - 1. Фізико-хімічні показники води не відповідають нормативам у 30-32 %. Значний вплив на забруднення має поверхневий стік (528,0 км мереж дощової каналізації). Сумарний вміст забруднюючих речовин у дощових водах перевищує норматив іноді у 4-7 разів по причині відсутності очисних споруд в місцях випуску. Тільки в районі вул. Павлова і проспекту Праці побудовані прості механічні відстійники.

Однією з головних природних причин щодо санітарного стану водної акваторії Дніпра має широке поширення мілководдя. Це призводить до цвітіння води, порушення гідробіологічних процесів, унеможливлення широкого рекреаційного використання територій. Намічений комплекс гідротехнічних заходів передбачає очищення водних акваторій.

Водопостачання. Централізованим водопостачання місто охоплено на 80%. Використовуються води р. Дніпра. Частка підземних вод у водопостачанні не перевищує 1,0%. Основним джерелом водопостачання міста є комунальний водопровід – 462,0 тис. м³/добу. Здійснюється трьома міськими водозаборами: – Кайдацьким, Ломовським, та районним – Аульським.

Кайдацький водозабір (насосно-фільтрувальна станція). Експлуатується з 1907 року. Потужність – 250 тис. м³/добу. Охоплює нижню частину міста.

Ломовський - 100,0 тис. м³/добу. Експлуатується з 1968 року. Забезпечує водою Лівобережжя, Придніпровськ та частково м. Новомосковськ.

Аульський районний водопровід. Фактична потужність 550,0 тис. м³/добу. Забезпечує подачу води в об'ємі 280,0 тис. м³/добу для верхньої зони Правобережжя міста.

Водопостачання Придніпровська здійснюється за рахунок водозабору Придніпровської залізниці.

Промислові підприємства на виробничі потреби використовують відомчі водозабори – 740,9 тис. м³/добу. Основні постачальники технічної води є ВАТ «Дніпрошина» – 10,8 млн. м³/рік; ВАТ НТЗ – 8,6 млн. м³/рік; ВАТ ДМЗ – 114,9 млн. м³/рік; ВО ПМЗ – 11,6 млн. м³/рік.

Водовідведення. Значний внесок в забруднення водних акваторій здійснює система промислової каналізації міста, що має самостійні роздільні системи.

Стічні води центральної частини міста об'ємом 330,0 тис. м³/добу подаються на ЦСА (побудована в 1980 році). Проходять повне біологічне очищення, знезаражуються і скидаються у р. Дніпро.

Стічні води південної частини Правобережжя в об'ємі 45,0 тис. м³/добу подаються на ПСА (побудована в 1968 році). Проходять повне біологічне очищення, знезаражуються і скидаються у р. Мокра Сура. Працюють з перевантаженням

Стічні води Лівобережжя в об'ємі 140,0 тис. м³/добу подаються на ЛСА (побудована в 1963 році). Проходять повне біологічне очищення, знезаражуються і скидаються у р. Самару.

Стічні води Придніпровська подаються на очисні споруди ДРЕС в об'ємі 16,8 тис. м³/добу.

Загальна пропускна потужність промислової каналізації – 595 тис. м³/добу, очисних споруд - 535,4 тис. м³/добу.

Житловий фонд міста охоплено централізованим каналізуванням на 78,5%.

Промислові стічні води після локальних очисних споруд на підприємствах скидаються в р. Мокру Суру та Дніпро. Частина підприємств після попереднього очищення скидає стічні води в міську каналізацію.

Пропозиції. В плані оздоровлення водного басейну передбачається формування системи дощової каналізації методом розширення та реконструкції існуючих зливостоків:

- влаштування дощової каналізації – 324,0 км;
- очисних споруд – 81 об'єкт;
- закінчення будівництва водостоків з підключенням до колекторів (вул. Павлова, Щепкіна, Балашовський узвіз, Євпаторійська, Космодромна, Макіївська, Артільна, просп. Слобожанський);
- влаштування дренажно-повневіх каналів (р-н озер Курине, Одиноківка, Ломівське). Добудова каналу вздовж Набережно-Заводської вулиці.
- В плані поліпшення централізованого водопостачання передбачається:
- збільшення потужності Ломівського водозабору;
- реконструкція Кайдацького водозабору;
- створення резервного водозабору на базі ВО «ПМЗ» з будівництвом водоочисної станції;
- підвищення рівня водопідготовки усіх водозаборів відповідно санітарних вимог «Вода питна».
- В плані поліпшення системи каналізування передбачається:
- нарощення пропускної потужності міської каналізації до 705,0 тис. м³/добу;
- реконструкція очисних споруд ЛСА, ЦСА. Будівництво цехів механічного обезводнення мулу;
- закінчення будівництва КНС м'ясокомбінату по вул. Ковальській;
- каналізування житлових масивів Ігрені, Одиноківка;
- впровадження системи моніторингу скидів виробничих стічних вод у міську каналізацію;
- будівництво мереж НС і напірних колекторів в районах нової та існуючої не каналізованої забудови.

Проектом передбачається подальший розвиток (100%) централізованого водопостачання, водовідведення та технологічне покращення подачі води.

Висновки. За існуючим станом, екологічний стан водного басейну не задовільний. Деякі відхилення від нормативних показників пов'язані із природними особливостями території, відсутністю широкого розвитку зливової каналізації та організації відведення поверхневого стоку. Подальше вирішення даного питання базується на 100% охоплення території міста системою водопостачання, каналізування, визначеними гідротехнічними заходами та розвитком нових мереж дощової каналізації до 324,0 км, будівництвом 81 локальних очисних споруд.

За умови повної реалізації проектних рішень, очікується покращення екологічного стану водних об'єктів. Даний фактор прямої негативної дії на екологічний стан території міста та здоров'я населення - не створює.

Стан ґрунтів. За даними геохімічного обстеження території, «Екологічна карта м. Дніпра», в межах міста виявлені території різного ступеня забрудненості.

Правобережжя характеризується слабкою проникністю з відсутністю промивного режиму фільтрації ґрунтів, що створює умови для формування широких по площі ареалів забруднення з підвищеними концентраціями на територіях промислових виробництв. Загальний рівень забруднення характеризується як помірно-небезпечний з локальними ділянками небезпечного забруднення: ВАТ «Дніпровський трубопрокатний завод», ВАТ «ДМЗ – Євраз».

Окрім того, починаючи з житлових масивів Червоний Камінь, Західний, Тополя, Мандриківка, Перемога простежується зона підвищеного забруднення.

Західна частина міста (Таромське, Сухачівка, Діївка) характеризується помірним забрудненням. В межах заплавної частини забруднення знижується до нормативних показників.

Лівобережна частина міста розташована на широких алювіальних терасах Дніпра. Це і обумовлює невисокий рівень забруднення ґрунтового покриву (висока ступінь промивного режиму). Зони підвищеного забруднення представлені виключно промисловими територіями: ВАТ «Завод прокатних валків»; ВАТ «Нижняодніпровський трубний завод; ВАТ «Комінмет».

Таким чином, в межі міста простежується чітка закономірність техногенного забруднення, що представлено промисловими ділянками основних виробництв та орографічними умовами території. Окрім того, геохімічний стан ґрунтового покриву міста ускладнюється проблемою санітарного очищення міського середовища. Дане питання знаходиться в площині невідкладних заходів і потребує свого нагального вирішення.

Річний об'єм накопичення твердих побутових відходів орієнтовно складає 1,4 млн. м³/рік (320,0 тис т/рік). Місто охоплене централізованим санітарним очищенням біля 95,0%. Знешкодження здійснюється на:

- полігоні "Правобережний" (в районі ст. Войцехово в балці Пташина), площею 131,5 га. Із 2012 - 2014 років проводиться його введення в експлуатацію по черговості. Для поліпшення екологічного стану міста проектом пропонується будівництво підприємства промислової переробки твердих побутових відходів потужністю 370,0 тис. т/рік (для потреб м. Дніпра). В межах даного полігону також наявна ділянка для утилізації та захоронення будівельних відходів площею 6,2 га, проектним обсягом захоронення 112,0 тис. м³. Загальна СЗЗ - 500 метрів. Даний полігон є основним і єдиним в системі санітарного очищення території міста;
- в районі селища Авіаторського (за межею міста) є ділянка щодо утилізації та переробки будівельних відходів. Використовується для потреб міста. СЗЗ 500 метрів. Має подальшу перспективу діяльності;

- рідкі побутові відходи з ділянок садибної забудови міста, які дотепер не охоплені мережею централізованої каналізації, спецавтотранспортом доправляються до двох станцій аерації – «Лівобережної» та «Південної» КП «ДНІПРОВИДОКАНАЛ».

Оглядова інформація по інших суміжних полігонах.

В плані подальшого вирішення питання поводження із ТПВ, дана інформація має дієве значення щодо перспективи вирішення стратегії санітарного очищення території міста із урахуванням наявних об'єктів суміжного впливу:

- полігоні ТПВ «Екологія» в районі Підгороднього. Площа – 25,5 га, працює з 1998 року, термін експлуатації – 18 років. Зона обслуговування – лівобережжя м. Дніпро (міста Підгородне, Новомосковськ). Об'єм вивозу сміття - 33,0 тис. т/рік. Проектна потужність - 3,0 млн. т. Побудована перша черга. Полігон діючий. СЗЗ – 500 метрів. Для потреб міста Дніпра не використовується;
- «Ігреньське звалище» (завершується рекультивация), експлуатується з 1976 року. Складовано 1,4 млн. м³ відходів. Свій ресурс вичерпало. Поряд із старим звалищем передбачалося будівництво нового «Муніципального полігону ТПВ» в балці Панкратова, площею 24,0 га, із сортувальною лінією проектною потужністю до 2,3 млн. м³, що обґрунтовувалось радіусом обслуговування території міста. За існуючим станом дана пропозиція не була реалізована за екологічною складовою. За існуючим станом, дана ділянка містом не використовується;
- «Криворізьке звалище», розташоване в балці Россоховата, за межею міста. Складовано 1,1 млн. м³ в основному будівельних відходів. Закрите в 1989 році, проводиться його рекультивация. Передбачалося його подальше використання для утилізації та захоронення будівельних відходів. СЗЗ – 500 метрів. За існуючим станом дана ідея не була реалізована. Для потреб міста Дніпра не використовується.

Пропозиції поліпшення санітарного очищення міста:

- розробити «Схему санітарного очищення м. Дніпро»;
- впровадити систему роздільного збору, сортування та утилізації ТПВ, подрібнення та утилізації відходів зеленого господарства;
- будівництво сміттесортувальних станцій, що дозволяє зменшити обсяги утилізації на 30 - 40%;
- реконструкція сміттєспалювального заводу по категорії сміттєпереробного з доведенням його потужності до 350,0 тис. т/рік;
- будівництво муніципального полігону ТПВ з влаштуванням виробничої зони з сортувальною лінією та комплексом споруд по пресуванню сміття;
- впровадження об'єкту по переробці будівельних відходів;
- резервування нормативної території для розширення міських кладовищ.

Дані заходи спрямовані на покращення санітарного очищення міста, рекультивацію відпрацьованих полігонів з послідовним моніторинговим контролем геохімічного стану міського середовища.

Висновки. При подальшому не вирішенні даного питання його дія може мати опосередкований негативний вплив на екологічний стан території міста, та здоров'я населення. Невідкладно потребує свого вирішення питання поводження із ТПВ. На першому етапі, необхідно розробити «Схему санітарного очищення міста», із визначенням нормативних потреб у резервуванні додаткових територій щодо розміщення сміттєпереробних підприємств відповідно технології утилізації та захоронення. Окрім того, для упередження забруднення ґрунтів біологічними відходами, доцільно передбачити організацію утилізаційних пересувних забійних пунктів комунального або комерційного призначення.

Для вирішення питання поводження із будівельними відходами доцільно організувати комплекс по їх переробці із повторним використанням в межах території одного із полігонів.

Питання поводження із промисловими відходами повинно реалізовуватись в межах виробничої діяльності підприємств по їх створенню (в межі міста 27 промислових утвореннях: 13 лівобережних промислових зон і 14 правобережних).

Враховуючи, що в межі міста є великі площі одноквартирної забудови із садовими насадженнями (5047,0 га), необхідно дотримуватись вимог по контролю застосування хімічних засобів захисту плодівих насаджень щодо контролю та періодичності обробітку, дозування, та попереджень про їх застосування (прямий вплив на формування поверхневого стоку).

Кладовища. Ґрунтовно дане питання розглянуте у відповідному розділі «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра». В межі міста розташовані кладовища загальною площею 450,03 га. Відповідно рішення Дніпропетровської міської ради "Про упорядкування земельних ділянок під кладовищами у місті" (від 07.11.2005 №4663), 38 кладовищ відносяться до закритих. Захоронення відбуваються на відкритих і частково-закритих кладовищах (під захоронення).

Таблиця 4. Характеристика деяких кладовищ м. Дніпра

Назва ділянки	Місце розташування	Площа, га
Краснопільське міське кладовище, відкрите	Чечелівський район, вул. Поточна, 117-А	68,7
Ново-Ігреньське кладовище, відкрите	Вул. Данила Самойловича, 20-А (за межею міста)	49,0
АНД кладовище, частково-закрите	Індустріальний район, вул. Березинська, 55	48,8
Кладовище ж/м «Західний», частково-закрите	Вул. Правобережна, 36	12,7
Кладовище Запорізьке, частково-закрите	Запорізьке шосе, 55-А	
Кладовище Діївка-2, частково-закрите	Новокодацький район, вул. Мукачівська, 210	16,7
Кладовище по вул. Берінга, частково-закрите	Новокодацький район	6,9

Згідно ДБН Б.2.2-12:2019 (додаток Е.4) норматив поховання становить 0,24 га на 1000 мешканців. Із розрахунку чисельності перспективного населення – 1010,5 тис. осіб, потреба міста в нових територіях традиційного поховання складе 242,5 га.

Відповідно даного проекту, в частині розміщення нових кладовищ традиційного поховання, передбачається створення нових ділянок у периферійній частині міста загальною площею 264,8 га, зокрема:

- вул. Андрія Сахарова – 183,63 га;
- вул. Миколи Зерова – 50,40 га;
- вул. Мукачівська – 30,79 га.

Дані ділянки мають можливості створення з дотриманням санітарно-захисної зони 300,0 метрів. Резервування цих територій достатньо для покриття нормативних потреб в місцях традиційного поховання. На ділянці по вул. Мукачівській доцільно передбачити розміщення крематорію і колумбарію.

Анафелогенність водойм. Загальна площа анафелогенних водойм в межі міста становить 465,0 га (6,7% від загальної площі водних акваторій міста).

Дані ділянки (дніпровські острови, Діївські плавні) є місцем масового виплоду кровососів, що вносять значний дискомфорт для рекреаційних територій та можуть слугувати переносниками інфекційних захворювань.

Висновки. Проектом передбачається виконання комплексу гідротехнічних заходів по ліквідації заболочуваності та оздоровленню водних акваторій. Щорічно намічається проведення фіто меліоративного оздоровлення лінійних водостоків на протязі 16,0 - 18,0 км (ліквідація болотної рослинності, обкіс берегів).

Передбачено розчищення водойм на площі 20,0 - 40,0 га. Намічений комплекс заходів по благоустрою та ландшафтному впорядкуванню прибережних захисних смуг. Але, вирішення даної проблеми можливе лише шляхом оздоровлення всієї площі акваторії міста на виконання «Національної програми оздоровлення басейну р. Дніпра».

Вплив фізичних факторів.

Радіаційний стан. Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.1991 №106 і від 29.08.1994 №600 місто Дніпро не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Рівні гама-фону становлять 12-17 мкр/год, щільність забруднення ґрунту цезієм¹³⁷ < 1 кб/км², що не перевищує нормативних контрольованих показників.

За результатами вимірів концентрації природної радіоактивності радону 222 на об'єктах забудови та реконструкції, випадків перевищення допустимих значень (50 Бк/м³) не зафіксовано. По даному фактору система планувальних обмежень відсутня.

Висновки. При проведенні будівельних робіт необхідно керуватись вимогами щодо використання будівельних матеріалів на їх радіаційну безпеку відповідно ОСП-72/87 і НРБ-76/87.

Електромагнітне забруднення. Джерелами електромагнітних випромінювань в межах міста є система основних трансформаторних підстанцій напругою вище 150/35/6 кВ із повітряними ЛЕП. Згідно технічних паспортів прояв даного фактору фіксується в межах технічних територій (50 м). В межах коридорів ЛЕП СЗЗ 15-20 метрів з охоронними зонами 20-30 метрів. В межі міста є три РТО з проявами електромагнітних випромінювань:

- радіотелевізійна передавальна станція (вул. Телевізійна, 3), СЗЗ - 100 м;
- радіомовна радіостанція (просп. Науки,103), СЗЗ - 300м;
- радіомовна радіостанція (просп. Олександра Поля, 35), СЗЗ – 150 м.

Дані обмеження відносяться до постійного фактора присутності. Системою замірів міської СЕС в межах суміжної житлової забудови впливу останніх, перевищень допустимих рівнів ЕМВ не зафіксовано. Проектне рішення дану ситуацію враховує.

В межі аеропорту ТОВ «Дніпро» (виключно в межах технічної території) існує система радіонавігаційних об'єктів. СЗЗ (300 метрів) знаходяться в межах технічної території і обмежень на суміжну територію не створюють.

Висновки. За існуючим станом дані об'єкти прямої дії на стан здоров'я населення не створюють. Проектним рішенням існуюча система обмежень від РТО враховується. Вимоги по СЗЗ витримуються. Відповідно вимог ДСН 239-96 (п. 1.6.8) об'єкти РТВ потребують періодичного оновлення санітарних паспортів (ДП ІГЗ ім. Марзеєва).

Акустичний режим. Основним джерелом шуму в місті є діяльність залізниць, основних трансформаторних підстанцій, вплив автотранспорту та робота аеропорту. Усі розрахунки виконані відповідно ДБН В.1.1-31/2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму», відповідно до стадії розробки проекту, а також методичних рекомендацій по виконанню розділу «Охорона навколишнього середовища в генеральному плані міста».

Шум від залізниці.

Таблиця 5. Показники шуму від залізниці

Напрямки	Нпас.	Нвант.	Всер.	α екв	$\Delta \alpha$	г (м)
Знам'янка – Дніпро - Чаплине	3	2	50	79	22	240
Харків - Дніпро - Херсон	3	1	50	76	19	200

де: Нпас., Нвант. - інтенсивність руху (пар/год); Всер. – середня швидкість руху (50 км\год); α екв. – розрахунковий еквівалентний рівень звуку (дБА); α доп. – 55 дБА – ніч (СН 173-96, дод. 16, прим. 1); $\Delta \alpha$ – перевищення допустимого рівня звуку; г (м) – територіальний розрив як шумозахисний захід.

Висновки. Із наведених розрахунків територіальні розриви від ліній з транзитним рухом залізничного транспорту становлять 200 - 240 метрів. Дані параметри є постійною величиною і будуть такими і на перспективу. Проектним рішенням (в межах зони впливу) передбачається формування комунально-складських територій, що виконують функцію шумозахисного екрану в межах 100-50 метрів від лінії руху (СЗЗ відповідно ДСН 173-96, п.5.20). Прояв даного фактору, прямої дії на стан здоров'я населення не створюють.

Шум від автотранспорту

Основним джерелом шуму є вулична магістральна мережа із інтенсивним рухом автотранспорту.

Таблиця 6. Показники шуму від автотранспорту

Основні вулиці (п./л.)	N	P	Vсер.	α екв.	$\Delta\alpha$	r (м)
проспект Слобожанський	3780	20	60	79	14	80
проспект Івана Мазепи	3600	19	60	77	13	77
проспект Сергія. Нігояна	3500	18	60	76	12	76
проспект Дмитра Яворницького	3600	19	60	77	13	77
проспект Олександра Поля	5700	9	50	77	12	60
вул. Січеславська набережна	7000	15	40	80	15	90
вул. Набережна Перемоги	5300	10	40	80	15	90
вул. Богдана Хмельницького	6690	10	50	78	13	75
вул. Надії Олексієнко	2200	15	40	65	9	62
вул. Криворіжська	3600	19	50	76	12	75
вул. Сонячна Набережна	3050	20	50	70	10	70
вул. Передова	2300	10	40	66	1	25
вул. Лугівська	2300	9	40	65	1	25
вул. Німецька	2000	10	40	62	-	-
вул. Брацлавська	2200	15	40	66	1	25
вул. Донецьке шосе	6500	20	50	79	14	80
проспект Мануйлівський	3500	10	50	77	12	72

де: N – інтенсивність руху (авт./годину); P – частка вантажного і громадського транспорту в потоці (%); Vсер. – середня швидкість руху (км/год); α екв. – 65 дБА (день) на території житлової забудови, (СН 173-96, дод. 16, прим.1); $\Delta\alpha$ – перевищення допустимого рівня шуму; r (м) – територіальний розрив, як шумозахисний захід.

Висновки. Емпіричні розрахунки рівнів акустичного забруднення від діяльності автотранспорту знаходяться в межах 25 - 90 метрів від лінії руху. Проектом дані обмеження враховуються. Передбачається широка модернізація транспортної схеми міста з планом «червоних ліній». Для першої лінії забудови рекомендується застосування шумозахисних будівельних матеріалів, віконних блоків. Намічається будівництво системи транспортних розв'язок в декількох рівнях. Із урахуванням планувальних рішень, прояв даного впливу на стан здоров'я населення, мало прогнозований.

Шум від трансформаторних підстанцій

Таблиця 7. Показники шуму від трансформаторних підстанцій¹

Трансформаторні підстанції (кВ)	V	P	n	Лекв.	ΔL	Z (м)
330/150 „ПД ТЕС”	330	2×400 4×150 4×300	10	89	29	200
150/10 „Тополь”	150	2×32	2	76	16	55
150/10/6 „Мінська-5”	150	2×32	2	76	16	55
150/35/6 „К-Л”	150	3×40 1×63	4	77	29	60
150/35/6 „Л.Б-1”	150	2×63	2	77	17	60
150/10/6 „Фрунзенська”	150	2×40	2	77	17	60
150/6 „Петрівка”	150	2×32	2	76	16	55
150/10 „Комбайнова”	150	2×32	2	76	16	55
150/10/6 „Мінська-2”	150	2×40	2	77	17	60
150/10 „Діївка”	150	2×32	2	76	16	55
330/150 „Дніпропетровська”	330	3×250	3	88	28	200
150/35/10 „Вузлова”	150	2×40 1×15 1×60	4	77	17	60
150/6 35/6 „Кіровська”	150 35	2×32 2×16	4	76	16	55
150/6 „Привокзальна”	150	2×63	2	77	17	60
150/6 „Комінтернівська”	150	2×32	2	76	16	55

Де: V – клас напруги трансформатора (кВ), P – номінальна потужність трансформатора (МВА), n – кількість трансформаторів, Лекв. – розрахунковий еквівалентний рівень звуку (дБА), ΔL – перевищення допустимого рівня звуку (максимально-допустимий рівень звуку на території житлової забудови – 60 дБА (вночі), (СН 173-96, дод. №16), z – територіальний розрив, як шумозахисний захід, (метри).

Висновки. Перевищення допустимого рівня шуму від трансформаторних підстанцій фіксується в межах 200 - 50 метрів. З урахуванням їх місце розташування (в межах промислових територій), проводити спеціальні шумозахисні заходи не доцільно. Прямого негативного впливу на стан здоров'я населення не створюється.

¹ Дані об'єкти відносяться до постійних джерел шуму

Шум від аеропорту

За даними ТОВ «МА – Дніпропетровськ» (лист від 17.04.2019 №11/21210) аеропорт розташований в південно-східній частині приміської території, на відстані 15,0 км від центру міста (селище Авіаторське). Аеропорт включено до переліку стратегічних аеропортів України, має статус міжнародного. Має злітно-посадову смуга східно-західного напрямку з параметрами 2850×44 м, та при аеродромну територію.

Для при аеродромної території (радіусом 50,0 км від контрольної точки аеродрому) встановлені спеціальні вимоги щодо розташування різних об'єктів, а їх висота контролюється з урахуванням умов безпеки маневрування, зльоту та посадки повітряних суден. На даній території встановлено особливий порядок здійснення діяльності, яка може впливати на безпеку авіації та створення перешкод для роботи засобів зв'язку, навігації та спостережень.

Визначення умов забудови, використання землі і споруд на при аеродромній території здійснюється органами місцевого самоврядування згідно із Законом за погодженням з експлуатантом аеродрому та уповноваженим органом з питань цивільної авіації (Державіослужба, Укрерорух).

Для погодження місця розташування та висоти об'єкту на адресу аеропорту надсилається «лист-заява» щодо узгодження визначеного будівництва. Підлягає узгодженню вибір майданчиків для проектування, будівництва, реконструкції і технічного переоснащення у радіусі 10,0 км від контрольної точки; зокрема об'єктів заввишки 50,0 метрів стосовно висоти аеродрому, об'єктів заввишки 100,0 метрів і більше незалежно від їх розміщення, та інше по регламенту.

Для врахування обмежень та перешкод, аеропортом надані графічні дані щодо рівнів авіаційного шуму із визначенням акустичного впливу – 55 дБА; 65 дБА; 75 дБА. За даними показниками обмеження щодо акустичного впливу поширюються на зони із рівнями для нічного часу вище 60 дБА.

На основі санітарної паспортизації джерел випромінювань, що була виконана «Науково-гігієнічним центром МОЗ України», СЗЗ та зони обмеження забудови навігаційного обладнання не виходять за межі території аеропорту.

Склади паливно-мастильних матеріалів (3276,8 м³) мають СЗЗ 75 м; зони обмеження забудови – 100 метрів. Дані обмеження не виходять за межі аеропорту.

Висновки. Подальша перспектива розвитку аеропорту та розвитку міста повинна мати взаємне узгодження щодо умов та обмежень в зоні впливу аеропорту. Проектне рішення враховує планувальні обмеження по фактору акустичного впливу аеропорту та режиму використання території, що відображено на «Схемі існуючих планувальних обмежень». Узгодженість рішень визначає умови та обмеження щодо умов забудови в межах при аеродромної території. Перспектива розвитку міста розглядає дані об'єкти та створювані обмеження, як постійно діючі. Очікуваний вплив на стан здоров'я населення, мало прогнозований.

Розділ 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Основні екологічні проблеми. Під час розробки Звіту про стратегічну екологічну оцінку були визначені основні проблеми для навколишнього середовища та охорони здоров'я населення, надані характеристики даних впливів, проаналізовані їх територіальні аспекти.

Серед найважливіших екологічних проблем м. Дніпро можна виділити наступні:

- забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від стаціонарних і пересувних джерел. Забруднення повітря від стаціонарних джерел відбувається переважно в межах санітарно-захисних зон від промислово-комунальних ділянок, найбільша кількість яких зосереджена в промвузлах, що розташовані переважно у східній та південній частинах міста;
- забруднення від транспорту є найбільш критичним фактором впливу на здоров'я населення оскільки вплив відбувається безпосередньо в зоні дихання людини. Саме за таких умов викидається в повітря найбільша кількість токсичних речовин. Хімічно агресивні елементи і сполуки, що містяться в цих викидах, спричиняють руйнування житлових будинків, пам'яток архітектури тощо;
- забруднення поверхневих вод, обумовлене скидами недостатньо очищених стічних вод у водойми з міських очисних споруд. Джерелом забруднення є також стік зливових вод, що формується на території міста з недостатнім розвитком мереж дощової каналізації;

Окрім того, з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності вздовж водойм та водотоків повинні виділитися земельні ділянки під прибережні захисні смуги. Станом на сьогодні у місті відсутній затверджений в установленому законодавством порядку Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;

- наявність ділянок (біля 112,4 га), що зазнають підтоплення погіршує загальний санітарний стан територій, що провокує виникнення небезпечного для здоров'я населення явища – анофелогенності водойм (масовий виплід кровососів);
- поводження з твердими побутовими відходами. Відсутність ефективної системи санітарного очищення території міста створюють передумови для утворення стихійних звалищ, що погіршує санітарно-гігієнічні умови міського середовища.

Зазначені ризики водночас є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення.

Таблиця 8. Ключові потенційні екологічні проблеми і ризики та їхні зв'язки з документом державного планування

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра»
Забруднення повітря	Викиди забруднюючих речовин стаціонарними та пересувними джерелами	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення; ділянки виробничого призначення; головні споруди системи централізованого тепло-енергопостачання; проектні виробничі території	Розвиток вулично-дорожньої мережі міста, модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії; встановлення санітарно-захисних зон та їх озеленення
Забруднення водного басейну (як поверхневих, так і підземних вод)	Скид поверхневого стоку, що формується на території міського середовища без очистки	Сельбищна територія та промислово-комунальні зони міста, заплавні території	Розвиток системи дощової каналізації; виконання комплексу гідротехнічних заходів; ландшафтне упорядкування прибережних територій водойм з організацією рекреаційних зон
	Недостатня якість очищення стічних вод на каналізаційних очисних спорудах	Скид стічних вод міських очисних споруд у водні об'єкти	Реконструкція міських очисних споруд каналізації
	Відсутність встановлених меж прибережних захисних смуг водойм та водотоків в межах міста	Річки Дніпро, Самара та інші водотоки та водойми міста, а також їх прибережні території	Надання містобудівних пропозицій щодо визначення меж прибережних захисних смуг водойм та водотоків в межах міста з урахуванням вимог Водного Кодексу України
Недосконала система поводження з відходами	Відсутність ефективної системи поводження з ТПВ, значний відсоток захоронення, наявність несанкціонованих звалищ	Територія міста	Будівництво комплексного підприємства сортування відходів, прийняття дольової участі у будівництві регіонального переробного підприємства

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальна прив'язка	Заходи, визначені проектом «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра»
Наявність ділянок, що зазнають впливу несприятливих геологічних та гідрометеорологічних процесів	Погіршення санітарно-гігієнічних умов території та можливе ушкодження будівель та споруд	Територія міста	Виконання комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території, удосконалення системи дощової каналізації
Наявність порушених ділянок	Біологічне та хімічне забруднення ґрунтів, вилучення ділянок із містобудівного використання	Території несанкціонованих звалищ та колишніх кар'єрних виробок	Рекультивація ділянок, санація та резервування території для інших видів господарського використання
Погіршення здоров'я населення	Забруднення повітря, переважно викидами від автотранспорту	Території уздовж магістральних вулиць загальноміського та районного значення, території прилеглі до виробничих територій	Розвиток вулично-дорожньої мережі міста шляхом часткової реконструкції існуючих вулиць та будівництва нових вулиць; формування транспортних розв'язок для зменшення транзитного транспортного руху через центральну частину міста; встановлення санітарно-захисних зон та їх озеленення
	Незадовільна якість води у зношених системах водопостачання	Сельбищна зона	Реконструкція та модернізація централізованої системи водопостачання.

Природно-заповідний фонд. В межі міста, об'єкти природно-заповідного фонду, що внесені до державного реєстру займають площу 166,3 га (0,4% від площі міста).

Загальнодержавного значення:

ботанічний сад ДНУ – 33,0 га (Постанова Деркомприроди УРСР від 26.07.1972 №22; Указ Президента України від 20.08.1996 №715/96);

Заснований у 1929 році. Підпорядкований Дніпровському національному університету імені Олеся Гончара. Розташований у Соборному районі міста. Лежить на захід від проспекту Науки. На заході обмежений Довгою балкою; на півдні - парком Гагаріна. Район, де був створений сад, колись називався Міськими дачами. У ботанічному саду є паркова зона (біля проспекту) з оранжереєю тропічних видів, науково-дослідницьке господарство, могила засновника саду - Олександра Рейнгарда.

парк ім. Шевченко – 45,0 га (Постанова Ради Міністрів УРСР від 26.07.1972 №22)

Центральний парк культури та відпочинку. Розташований у Соборному районі міста. До 1925 року, Потьомкінський сад - центральний і найстаріший парк міста, пам'ятка садово-паркового мистецтва. Парк складається з материкової частини та Монастирського острова.

Місцевого значення:

парк ім. Л. Глоби - 40,0 га (Рішення ОВК від 22.06.1972 №391);

Заснований до 1807 року. Парк є колишнім займищем запорізького есаула Лазаря Глоби, де він першочергово створив сад плодкових та декоративних дерев. Із історією парку пов'язано ім'я видатного дендролога Адама Гуммеля, що проводив в середині 19 століття його подальше облаштування та збагачення видового складу. За період своєї складної історії свою кінцеву назву парк отримав у 1992 році.

парк «Новокодацький» - 35,0 га (Рішення ОВК від 22.06.1972 №391);

Розташований в межі Новокодацького району. Створений силами робочої молоді міста у 1927 році. У 2006 році була проведена його ґрунтова реконструкція. Наявні великі площі зелених насаджень та спортивних арен. Сьогодні парк є улюбленим місцем відпочинку та спорту жителів міста

парк «Севастопольський» - 6,5 га (Рішення ОВК від 22.06.1972 №391);

Створений у 1955 році на честь 100-річчя героїчної оборони Севастополя. Унікальний меморіальний парк міста, справжній міський пантеон де поховані учасники чотирьох війн, голодомору. Створений за проєктом доцента будівельного інституту О. Петрова. Зведено курган з монументом, споруджена тріумфальна арка і алея Героїв. У 1977 році Севастопольському парку було присвоєно статус меморіального.

ділянка тополевих насаджень – 5,0 га (Рішення ОВК 26.05.1977 №346; лісництво, кв. 16, діл. 3). Створена із метою збереження тополевих насаджень, що відзначаються високою продуктивністю, відповідністю даним типам лісо рослинних умов і має високу наукову, історичну та естетичну цінність.

ділянка дубових насаджень – 1,8 га (Рішення ОВК від 26.05.1977 №346; лісництво, кв. 33, діл. 6). Штучні дубові насадження, що відзначаються високою продуктивністю, мають високе наукове та естетичне значення.

Об'єкти, зарезервовані для подальшого заповідання. Рішення Дніпропетровської обласної ради від 19.03.2002 №525-22/XXIII та від 24.03.2017 № 176/8-VII: Чаплинські кучугури (0,1 га), Горяннівські озера (0,3 га), Партизансько-Обухівський ліс (2,0 га), Діївські плавні (1,0 га), Сухачівське нагір'я (1,0 га), Краснопільський (0,4 га), урочище „Войцехове” (0,2 га).

Щодо перспективи створення ландшафтних заказників місцевого значення: "Ломівський", "Мандриківський", "Заплавний ліс Перемога". По даним об'єктам виконані процедурні вимоги щодо їх створення відповідно затвердженої "Схеми формування екологічної мережі Дніпропетровської області". В разі рішення Дніпровської міської ради щодо їх затвердження, вони враховуються в матеріалах містобудівної документації (потребують рішення міської ради)..

Окрім того, в межі міста до природоохоронних територій можна віднести систему не визначених прибережних захисних смуг малих водних акваторій (за виключенням ПЗС р. Дніпро, що визначена спеціалізованим проектом «Дніпро-Діпроводгосп», проект на даний час не затверджений).

Дані території відносяться до земель водного фонду і можуть перебувати у державній, комунальній та приватній власності (Земельний кодекс, ст. 59).

Господарське використання регламентується Земельним та Водним кодексами України, та постановою Кабінету Міністрів України від 13.05.1996 №502. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим.

Враховуючи, що в межах населених пунктів ПЗС визначаються із урахуванням містобудівної документації. В проекті "Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро" вони графічно відображені на "Схемі планувальних обмежень".

Висновки. Загальна площа ПЗФ (166,3 га). Природоохоронних територій у визначених межах ПЗС 705,0 га. Загальна площа природоохоронних територій по місту складає біля 871,3 га, що становить біля 2,1% від площі міста.

Подальший розвиток об'єктів ПЗФ повинен проводитись відповідно рішення Дніпропетровської обласної ради щодо затвердженої «Схеми формування екологічної мережі Дніпропетровської області» (рішення Обласної ради від 24.03.2017 №176-8/VII). В умовах сформованого міста, дані території виконують екологічну стабілізуючу функцію, сприяють розвитку рекреаційно-пізнавальної діяльності, та мають соціальне спрямування. Їх подальше використання повинно базуватись на унормованих показниках допустимого екологічного навантаження на їх території.

Щодо прибережних захисних смуг, то дані території розглядаються як складова екологічного каркасу міста. вони підлягають інженерному упорядкуванню, гідротехнічному оздоровленню, озелененню та благоустрою.

Ліси ДЛФ в межі міста. За даними ДП «Дніпровське лісове господарства» (лист від 04.06.2019 №01/05/177) в межі міста наявні ліси ДЛФ, за матеріалами лісовпорядкування 2013 року загальною площею 4351,0 га (10,6% від площі міста) у складі:

1. «Новокодацького лісництва» – 2888,0 га, що розташовані виключно в межах Правобережжя;

- урочище «Діївська дача» (кв. 1 – 23), площею 1162,0 га;
- урочище «Таромська дача» (кв. 24 – 46), площею 1270,0 га;
- урочище «Войцехово-Краснопілля» (кв. 47 – 51), площею 369,0 га;
- острів "Підмежний", частково (кв. 61 – 62), площею 87,0 га.

2. «Обухівського лісництва» – (кв. 20; 22-32; 46-49), площею 1213,4 га, що розташоване в межах Лівобережжя у складі;

- урочище "Кіровське", частково (кв. 20; 22 – 30), площею 968,0 га;
- урочище "Московські піски" (кв. 31 – 32), площею 113,0 га;
- острів "Зелений" (кв. 46), площею 57,4 га;
- острів "Дівочий" (кв. 47), площею 43,0 га;
- острів "Свинячий" (кв. 48), площею 16,0 га;
- острів "Довгий" (кв. 49), площею 16,0 га.

3. «Микільського лісництва» (кв. 1 – 4), площею 156,6 га, що розташоване в межах Правобережжя у складі;

- урочище «Тонельна балка» (кв. 1 – 3), площею 87,6 га;
- урочище «Лоцмано-Кам'янка»- 1" (кв. 4), площею 69,0 га.

4. «Любимивського лісництва» (кв. 2-5; 53), площею 93,0 га, що розташоване в межах Придніпровська у складі;

- урочище «Олександрівське» (кв. 2), площею 15,0 га;
- урочище «Острів» (кв. 3), площею 12,0 га;
- урочище «Чаплі-1» (кв. 4), площею 38,0 га;
- урочище «Чаплі-2» (кв. 5), площею 18,0 га;
- урочище «Чаплі-3» (кв. 53), площею 10,0 га.

Характеристика лісів. До складу лісів ДЛФ в існуючих межах міста входять господарські секції:

- хвойні – сосна кримська, сосна звичайна. Дубові – дуб звичайний, ясен звичайний, клен польовий, явір. Акацієві – акція біла, гледичія колюча.

- твердолистяні – в'яз гладкий, ясен звичайний, клен ясенелистий. Тополеві – тополя біла, тополя чорна, тополя канадська, верба біла. Лісові плодові – горіх грецький, абрикос звичайний, терен колючий, груша звичайна, шовковиця чорна. Інші – туя західна, черемха звичайна. Чагарникові – аморфа кущова, калина звичайна, маслина вузьколиста, скупія звичайна, бузина чорна.

Вікова структура насаджень основних лісо утворюючих порід: молодняки, середньовікові, пристигаючі, стиглі і переспілі.

Екологічний стан лісів. Усі ліси відносяться до категорії природоохоронних. Господарська діяльність ведеться згідно нормативних актів, матеріалів лісовпорядкування, що проводиться раз на 10 років (останнє лісовпорядкування проводилось у 2013 році "ДП Харківською лісовпорядною експедицією"). Негативного впливу на довкілля лісогосподарська діяльність не створює. Окремі ділянки лісового фонду зазнають шкідливого впливу від діяльності суміжних промислових та сільськогосподарських підприємств, а також не контрольованої рекреаційної діяльності великого міста, внаслідок чого відбувається часткове висихання та уповільнення росту деревостанів, погіршення санітарного стану лісового фонду.

В лісах проводяться дослідження, що є складовою державної системи моніторингу навколишнього природного середовища України.

Відповідно проектних рішень дані ліси не розглядаються як резервні території для формування зелених насаджень загального користування.

Висновки. У межі міста є потужний ресурс ДЛФ загальною площею 4351,0 га (10,6% від площі міста). Відповідно ДБН Б. 2.2-12: 2019 (п. 8.3.2; 8.3.5), дані ліси підлягають ландшафтному упорядкуванню за категорією лісопарків, що виконують контрольовану природоохоронну функцію із виключенням їх із розрахункового балансу зелених насаджень загального користування.. Дана пропозиція направлена на послідує формування «Комплексної зеленої зони міста», що визначено і матеріалами лісовпорядкування ДЛФ 2013 року. Реалізація даного рішення має позитивний вплив на покращення загального екологічного стану міста, розвитку природоохоронної діяльності, позитивного впливу на здоров'я населення.

Пляжно-рекреаційні території. У межі міста, дані території представлені водно-пляжними ділянками на островах – Мирний, Олексіївський, Зелений, Монастирський, Шевські, Водно-спортивна зона. В межах прибережних лісових масивів – «Діївська дача»; в межах житлових масивів – Сонячний, Перемога, Придніпровський.

Загальноміська площа пляжів біля 97,0 га, зокрема відносно облаштованих 46,0 га.

Таблиця 9. Характеристика пляжів міста

Пляж	Площа, га	Рекреаційна ємність, тис. осіб
<i>Умовно облаштовані пляжі</i>		
„Діївська дача”	9,0	11,3

Пляж	Площа, га	Рекреаційна ємність, тис. осіб
на о. Мировий	9,2	11,5
біля ПКіВ "Мануйлівський"	5,4	6,8
ж/м „Сонячний”	2,9	3,6
на о. Олексіївському	9,8	12,3
На гребному каналі	12,5	15,6
<i>Необлаштовані пляжі (резерв)</i>		
на о. Зелений	7,5	9,4
біля ПКіВ "Мануйлівський"	6,1	7,6
на о. Монастирському	14,0	17,5
на о. Шевському	9,0	11,3
ж/м „Перемога”	7,5	9,4
ж/м „Придніпровський”	2,0	2,5

Висновки. У першу чергу пропонується інженерно-санітарне облаштування пляжів на площі 49,0 га. Інші пляжні території площею 39,0 га будуть резервом і підлягають облаштуванню в межах розрахункового строку.

Зелені насадження загального користування. Загальна площа усіх міських зелених насаджень різного функціонального призначення 5163,03 га (зелені насадження загального користування – 812,08 га; ліси ДЛФ – 4351,0 га), що становить 12,6% площі міста. Найбільш вагоме значення мають зелені насадження загального користування.

Відповідно даним Головного архітектурно-планувального управління департаменту по роботі з активами Дніпровської міської ради (від 16.06.2019 №6/24-33), загальна площа зелених насаджень загального користування по місту складає 812,08 га, що становить 58,9% від нормативної потреби міста – 1455,1 га, на проектне населення 1010,5 тис. осіб (ДБН Б.2.2-12:2019, табл. 8.1).

Таблиця 10. Існуючі зелені насадження загального користування

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
1. СОБОРНИЙ РАЙОН	147,45
1.07 Центральний парк культури та відпочинку ім. Т.Г.Шевченка разом з Монастирським островом	57,75
1.02 Севастопольський парк	5,82
1.01 Вхідна зона у Севастопольський парк по просп. Науки	0,07
1.1 Вхідна зона у Севастопольський парк по просп. Науки	0,04
1.16 Парк Науки	26,51
1.17 Парк ім. Володі Дубініна	3,38
1.05 Сквер ім. Галини Андрусенко	0,47
1.06 Сквер Івана Старова	9,94
1.15 Сквер по Успенській площі	0,82
1.08 Зелена зона в районі вул. Полігонна та вул. Феодосіївської	0,14
1.10 Зелена зона в районі просп. Героїв та пров. Миколи Вороного	0,38
1.11 Територія, що має благоустрій в районі просп. Дмитра Яворницького	0,10

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
1.34 Земельна ділянка по просп. Дмитра Яворницького	0,29
1.14 Територія, що має благоустрій біля будівлі цирку в районі вул. Січеславська Набережна	0,57
1.18 Зелені зони по вул. Набережна Перемоги	3,60
1.38 Земельна ділянка в районі вул. Набережна Перемоги	12,40
1.21 Зелена зона в районі вул. Набережної Перемоги (біля кінотеатру "Салют")	0,40
1.03 Просп. Героїв (біля озера)	0,74
1.20 Зелені зони по просп. Героїв	4,56
1.22 Бульвар Слави	4,60
1.48 Земельна ділянка в районі бульвару Слави	1,19
1.40 Земельна ділянка в районі бульв. Слави - вул. Набережна Перемоги	2,63
1.24 Зелені зони в районі просп. Науки	0,74
1.25 Зелена зона в районі вул. Гусенка - вул. Феодосіївська	0,04
1.26 Зелені зони в районі вул. Космічної	4,35
1.27 Зелена зона в районі вул. Космічної (перед Дніпропетровською обласною дитячою клінічною лікарнею)	2,40
1.30 Зелена зона в районі Центрального моста по вул. Січеславська Набережна	0,26
1.35 Земельна ділянка по пров. Екіпажний	0,49
1.36 Зелена зона в районі вул. Переможна	1,89
1.37 Земельна ділянка по пров. Різничному	0,20
1.39 Земельні ділянки по Запорізькому шосе	0,56
1.41 Земельна ділянка в районі вул. Горяна	0,11
1.47 Зем. ділянка по вул. Лоцманська	0,01
2. ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН	42,75
2.05 Парк ім. Богдана Хмельницького	9,31
2.04 Парк 40-річчя визволення Дніпра	10,03
2.24 Сквер Героїв	0,37
2.01 Бульвари по вул. Святослава Хороброго, Вознесенська, вул. Вартових Неба	5,35
2.09 Зелена зона в районі вул. Запорізького шосе - просп. Науки	0,73
2.27 Зелена зона по вул. Запорізькому шосе	2,94
2.23 Земельна ділянка по просп. Богдана Хмельницького	0,26
2.03 Зелена зона в районі вул. Каховська та вул. Мартовська	1,62
2.02 Зелена зона в районі вул. Чорноморська, вул. Подільська та вул. Мирна	1,55
2.06 Зелена зона по вул. Андрія Фабра	0,05
2.07 Зелені зони в районі просп. Науки	0,32
2.10 Зелені зони по вул. Запорізькому шосе	3,76
2.11 Зелена зона в ж/м. Тополя 2	0,35
2.12 Зелена зона по вул. Троїцька	0,02
2.14 Зелена зона на вул. Квартальна	0,42
2.15 Земельні ділянки по вул. Михайла Грушевського	0,90
2.16 Земельна ділянка по вул. Інженерна	0,67
2.18 Земельна ділянка по просп. Богдана Хмельницького	0,29
2.25 Земельна ділянка в районі вул. Бориса Кротова - вул. Данили Галицького	3,74
2.26 Земельні ділянки по вул. Панікахи	0,07

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
3. ЦЕНТРАЛЬНИЙ РАЙОН	48,32
3.01 Центральний міський дитячий парк Л. Глоби	24,85
3.04 Парк ім. Писаржевського	7,42
3.02 Сквер Героїв	6,58
3.14 Сквер в районі вул. Юрія Савченка - вул. Степана Бандери	0,26
3.03 Зелені зони в районі вул. Січеславська Набережна	2,69
3.06 Сквер Героїв полку «Дніпро-1»	2,09
3.09 Бульвар між вул. Надії Алексеєнко та вул. Юрія Савченка	0,43
3.07 Зелена зона по вул. Княгині Ольги	0,87
3.10 Зелена зона в районі пл. Десанників	1,58
3.08 Зелені зони по вул. Столярова	0,87
3.11 Зелена зона в районі просп. Пилипа Орлика	0,06
3.12 Зелена зона по вул. Князя Ярослава Мудрого	0,47
3.13 Зелена зона по вул. Сергія Подолинського	0,15
4. ЧЕЧЕЛІВСЬКИЙ РАЙОН	42,87
4.06 Парк Зелений гай	29,98
4.05 Парк Пам'яті та Примирення	4,07
4.01 Сквер по вул. Робоча (біля будинку культури машинобудівників)	1,85
4.02 Сквер по вул. Академіка Янгеля (біля Будинку культури "Будівельник")	0,27
4.03 Алея від пам'ятнику Академіку Янгелю до вул. Новокримська	0,97
4.12 Зелені зони по вул. Робоча	0,50
4.04 Зелена зона в районі вул. Героїв УПА та вул. Олександра Оксаченка	0,73
4.16 Земельна ділянка в районі просп. Сергія Нігояна	0,09
4.08 Зелена зона в районі вул. Кленова	0,47
4.09 Зелені зони в районі вул. Криворізька	0,99
4.11 Зелена зона на розі вул. Національної Гвардії та вул. Робоча	0,15
4.14 Земельні ділянки по вул. Дзеркальна	0,94
4.18 Земельна ділянка по просп. Богдана Хмельницького	0,17
4.18 Земельна ділянка по вул. Новокримська	0,31
4.19 Земельна ділянка по вул. Зимівницька - вул. Виробнича	0,70
4.21 Земельна ділянка по вул. Академіка Янгеля	0,42
4.22 Земельні ділянки в районі вул. Новопартизанська	0,26
5. АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН	125,76
6.01 Парк Сагайдак	33,94
5.09 Парк Козацької Слави - Кирилівка	11,16
5.01 Сквер Євгена Данила Заболотного	0,46
5.23 Сквер на ж/м Сонячний	0,78
5.03 Набережна по вул. Старих Каменярів –вул. Донецьке шосе до р. Дніпро	11,79
5.04 Набережна по вул. Степана Рудницького – вул. Донецьке шосе до р. Дніпро	12,70
5.07 Зелені зони по вул. Сонячна Набережна	2,70
5.05 Зелені зони в районі просп. Слобожанський	2,65
5.12 Зелена зона в районі вул. Обласної	4,41
5.11 Стадіон в районі пров. Східного	2,11
5.10 Зелена зона в районі вул. Кубанської України	0,74

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
5.13 Зелена зона на розі вул. Вітчизняна та вул. Груднева	1,74
5.20 Зелена зона в районі вул. Тернова	0,56
5.19 Зелена зона по вул. Передова (в районі кінноспортивної бази)	1,51
5.24 Земельна ділянка в районі вул. Передова та вул. Водопровідна	0,11
5.30 Земельні ділянки в районі вул. Передова - вул. Дмитренка	12,30
5.38 Земельна ділянка в районі вул. Передова - вул. Великий Луг	5,13
5.14 Зелені зони в районі вул. Калинова	0,59
5.22 Зелені зони в районі вул. Каруни - просп. Мануйлівський	0,45
5.27 Земельна ділянка в районі вул. Шпакова	1,62
5.16 Зелена зона в районі вул. Любарського -вул. Бердянська	0,33
5.29 Земельна ділянка в районі вул. Вітряна	0,04
5.28 Земельна ділянка в районі вул. Полтавського шосе -вул. Березанівська	8,81
5.36 Земельні ділянки в районі вул. Березанівська	0,04
5.35 Земельна ділянка в районі вул. Попудренка	0,02
5.34 Земельні ділянки в районі вул. Робкорівська	0,23
5.32 Земельна ділянка в районі вул.230-ї Стрілецької Дивізії	0,06
5.33 Земельні ділянки в районі вул. Мохова - вул. Робкорівська	0,38
5.39 Земельна ділянка в районі вул. Мінусинська	2,01
5.40 Земельна ділянка в районі вул. Житомирська	6,24
5.25 Земельна ділянка по вул. Широка	0,15
6. ІНДУСТРІАЛЬНИЙ РАЙОН	104,48
6.02 Парк Дружби	88,90
Сквер по вул. Янтарна	
6.04 Зелена зона в районі вул. Бердянська	2,92
6.05 Зелені зони в районі просп. Слобожанського	1,57
6.08 Зелена зона по вул. Академіка Образцова	0,14
6.10 Зелені зони в районі вул. Петра Калнишевського	4,64
6.11 Зелена зона по вул. Янтарна	0,37
6.12 Зелена зона по вул. Калинова - по вул. Янтарна	0,39
6.13 Земельна ділянка по вул. Калинова	1,07
6.15 Земельні ділянки по по просп. Миру	4,32
6.17 Земельна ділянка по вул. Бутова	0,16
7. САМАРСЬКИЙ РАЙОН	132,59
7.03 Сквер по вул. Ведмедівська	1,06
7.09 Зелена зона по вул.	2,55
7.02 Зелена зона в районі вул. Семафорна (біля стадіону)	2,55
7.12 Зелена зона по вул. Семафорна (зелена смуга біля Придніпровської залізниці)	33,12
7.01 Зелена зона в районі вул. Лісопаркова	0,43
7.04 Територія, що має благоустрій по вул. Енергетиків (перед лікарнею №10	7,15
7.05 Зелена зона від вул. Євгена Маланюка до човнового причалу	1,01
7.07 Зелена зона від вул. Василя Груntenка до Придніпровської ТЕС	7,93
7.08 Зелена зона від вул. Леоніда Каденюка до території рибного господарства та збросного каналу ПД ТЕС	4,95
7.06 Зелені зони по вул. Кременна	1,80

Перелік зелених насаджень загального користування	Площа, га
7.10 Зелена зона по вул. Червоногірська (біля лікувального об'єднання "Дніпропетр. комунальний міжобласний клінічний психоневрологічний центр")	2,36
7.11 Зелена зона по вул. Курсантська (біля меморіалу загиблим курсантам)	1,96
7.13 Зелена зона по вул. Добробатів (меморіал)	0,81
7.14 Зелена зона в районі вул. Автопаркова - вул. 20-річчя Перемоги	57,90
7.15 Зелена зона по вул. 20-річчя Перемоги в районі райвиконкому	1,56
7.16 Зелена зона по вул. Леоніда Каденюка в р-ні кінотеатру	0,46
7.17 Земельна ділянка в районі вул. Спогадів	0,63
7.19 Земельна ділянка в районі вул. Курсантська та вул. Курсанта Скоробогатько	1,63
7.21 Земельна ділянка в районі вул. Пономарчука	0,69
7.22 Земельна ділянка в районі вул. Прибрежна	0,56
7.23 Земельні ділянки в районі вул. Андрія Сахарова	0,03
7.24 Земельні ділянки в районі вул. Олександра Галича	0,24
7.25 Земельна ділянка в районі вул. Здоров'я	0,11
7.26 Земельна ділянка в районі вул. Соняшникова	0,94
7.27 Земельні ділянки в районі вул. Самарська	0,16
8. НОВОКОДАЦЬКИЙ РАЙОН	212,25
8.01 Міський молодіжний парк дозвілля та відпочинку Новокодацький	25,31
8.13 Сквер "Безіменна висота"	5,27
8.03 Зелена зона в районі вул. Госпітальна та вул. Матлахова	2,90
8.05 Зелена зона в районі вул. Київська та просп. Металургів	3,84
8.04 Бульвар по вул. Новоорловська	5,88
8.06 Зелена зона в районі вул. Новоорловська та вул. Орлівська	0,58
8.06 Лісопаркова зона	44,39
8.16 Земельна ділянка по вул.Привокзальна	0,13
8.15 Земельна ділянка в районі вул. Володимира Івасюка та вул. Віктора Троценка	0,07
8.25 Земельні ділянки в районі вул. Мостова	0,94
8.24 Земельна ділянка в районі пров. Декоративний	0,06
8.23 Земельна ділянка по вул. Данила Галицького	0,62
8.09 Зелена зона по вул. Юрія Кондратюка	2,19
8.08 Зелені зони уздовж вул. Набережна Заводська	4,83
8.02 Зелена зона по вул. Набережна Заводська (біля озера)	10,05
8.07 Зелена зона уздовж вул. Набережна Заводська (гідропарк)	93,16
8.10 Зелена зона в районі СШ №106	2,43
8.12 Зелені зони в житловому масиві "Покровський"	1,76
8.14 Зелені зони по вул. Метробудівській	5,95
8.18 Земельна ділянка по вул. Велика Діївська	1,21
8.19 Земельна ділянка по вул. Торговиця	0,38
8.20 Земельна ділянка в районі вул. Гідропаркова	0,30
УСЬОГО	856,47

На розрахунковий строк дефіцит зелених насаджень загального користування становить біля $(1455,12 - 856,47) = 598,65$ га.

Проектом пропонується створення нових об'єктів, площею біля 874,4 га.

Дефіцит площі зелених насаджень загального користування покриваються за рахунок створення нових парків та скверів у районах нового будівництва, пропозиції по організації ландшафтно-рекреаційних зон у балках, а також переведення в категорію лісопарків ділянок існуючих лісових масивів, урочищ і прибережних територій водних об'єктів в межах міста.

Таблиця 11. Проектні зелені насадження загального користування

Назва об'єкту	Площа, га
Соборний район	254,1
Бульвар Слави	4,0
Приярок Красноповстанською балки	9,7
Набережна Перемоги	17,4
Вул. Далека	10,2
Веслувальний канал	72,8
Урочище «Тунельна балка»	83,3
Урочище «Євпаторійська балка»	56,7
Шевченківський район	41,2
Розширення скверу Юрія Переможця	0,4
Урочище «Красноповстанська балка»	38,3
Бульвар в сел.. Мирному	2,5
Центральний район	0,6
Зелена зона біля центрального мосту	0,6
Чечелівський район	23,0
Зелена зона по вул. Данила Нечая	10,0
Зелена зона по вул. Струмкова	10,1
Сквер на вул. Байрона	0,4
Зелена зона на вул. Київська	0,9
Сквер на вул. Амбулаторна	0,9
Сквер по вул. Олександра Оксаченка	0,7
Новокодацький район	198,0
Парк «Суша балка»	40,0
Таромський кар'єр	19,7
Спортивний парк «Войцехове»	50,0
Новокодацький парк по вул. Водіїв	44,1
Парк «Виконкомівський»	15,1
Урочище «Лесковате»	23,3
Парк по вул. Лірницька	5,8
Амур-Нижньодніпровський район	109,5
Узбережжя оз. Куряче	11,0
Узбережжя оз. Карпенкове	13,1
Узбережжя оз. Шпакове	21,6
Узбережжя оз. Чередницьке	16,3
Парк по вул. Полтавське шосе	11,5

Назва об'єкту	Площа, га
Парк по вул Дворічна	1,4
Сквер по вул Верховинська	0,4
Парк Хемінгуея (вул Полтавське шосе)	9,3
Зелена зона по вул Івана Шрама	3,7
Зелена зона по вул. Беляєва	2,1
Вул. Старосамарська набережна	6,0
Набережна вул. Сонячна Набережна	10,3
Сквер по вул. Любарського	1,1
Сквер по вул. Саперна	0,8
Сквер по просп. Мануйлівському	0,3
Сквер по пров. Універсальний	0,6
Індустріальний район	15,4
Узбережжя по вул. Бутова	12,4
Парк по просп. Слобожанський	3,0
Самарський район	232,6
Лісопарк в ж/м Північному	62,5
Лісопарк біля бази ФК «Дніпро»	20,8
Лісопарк «Новобогородицька фортеця»	55,8
Парк Самарський»	83,0
Сквер по вул. Ялинова	2,2
Парк по вул. Андрія Сахарова	3,4
Парк по вул. Андрія Сахарова	2,1
Сквер по вул. Апостолівська	2,8
РАЗОМ	874,4

В межах перелічених об'єктів нового зеленого будівництва на основі проектних розробок і зонування території можливо зарезервувати території з різним характером благоустрою і припустимим рекреаційним навантаженням.

В результаті стане можливим покриття потреб в зелених насадженнях загального користування – залучення додаткових територій під парки, сади, сквери, бульвари, набережні, наближених до житлової забудови. Вирішити проблеми розміщення об'єктів для спортивно-оздоровчих занять, виділити зони короткочасного відпочинку.

На основному кресленні зазначені території можливого формування рекреаційних зон короткочасного відпочинку, рекреаційних зон активного відпочинку, де передбачений високий рівень благоустрою і розміщення відповідних рекреаційних, спортивних і громадських об'єктів.

Оптимальна доступність до об'єктів зеленої зони забезпечується за рахунок розвитку магістральної вуличної мережі по районах міста.

Таким чином, на розрахунковий період, загальна площа зелених насаджень загального користування складе біля 1730,87 га (856,47 га існуючих + 874,4 га проектних), що становитиме біля 17,1 м²/мешканця.

Необхідно зазначити, що дуже важливим є переведення зелених насаджень загального користування в категорію земель рекреаційного призначення (для цього необхідно підготувати рішення щодо переведення та затвердити їх на сесії міської ради). Це не дозволить забудову в зелених зонах міста та зменшення їх площ. Визначення земель рекреаційного призначення та їх використання буде здійснюватися згідно ст. 50 та ст. 52 Земельного кодексу України та ст. 57 Лісового кодексу України.

Інші зелені насадження

Також, проектом передбачена організація зелених насаджень спеціального користування. Озеленені території спеціального призначення не нормуються; їх організація згідно з проектом передбачає:

- створення озелених санітарно-захисних зон навколо промислових підприємств, об'єктів транспорту, складів та об'єктів технічної інфраструктури, охоронних зон артезіанських свердловин питної води.

В умовах м. Дніпро відповідно ДСП 173-96 "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів" (п.5.13) мінімальне озеленення санітарно-захисних зон в залежності від ширини повинно складати: до 300 метрів 60%; від 300 до 1000 метрів 50%; понад 1000 метрів 40%;

- формування захисних насаджень в зонах акустичного дискомфорту, спричиненого впливом автотранспорту, озеленення вулиць;
- озеленення прибережних захисних смуг річок, струмків, ярів, навколо природних та штучних водоймищ.

Для формування єдиної системи зелених насаджень та їх реконструкції на території м. Дніпро необхідно розробити перспективну «Комплексну схему озеленення території міста».

Висновки. Місто має потужний природно-ландшафтний потенціал, який використовується обмежено (ДБН Б.2.2-12:2019, п.8.2.1).

Для досягнення нормативу – 14,4 м² /особу (ДБН Б.2.2-12:2019, табл. 8.1; примітка 2) площа зелених насаджень загального користування повинна складати 1730,87 га з розрахунку перспективного населення 1010,5 тис. осіб, тобто необхідно вишукати в цілому для міста 874,4 га зелених насаджень, в тому числі для нових ділянок забудови (ДБН 2.2.-12:2019, п. 8.1.3) Проектом передбачається створення нових зелених насаджень загального користування на площі 874,4 га. (тільки міські сквери та парки)

В існуючій межі міста знаходиться 4351,0 га лісів ДЛФ: Новокодацьке лісництво - 2888,0 га; Обухівське – 1213,4 га; Любимівське – 93,0 га; Микільське – 156,6 га, що за матеріалами Лісовпорядкування (2013 року), відносяться до категорії лісопарку.

Проектована система прибережних захисних смуг річок Дніпра, Самари, Орелі, їх приток та єриків; їх орієнтовна площа 1600 га («ДніпроДіпроводгосп», 1999 р.). Це заплавні території, зайняті рослинністю. Тобто, природна структура міського ландшафту дозволяє частково дані площі перевести у функцію зелених насаджень загального користування для досягнення нормативу.

Дані території підлягають інженерно-ландшафтному впорядкуванню на підставі подальшого розроблення спеціалізованих проектів зеленого будівництва, що є складовою системи моніторингу міського середовища по реалізації рішень генерального плану.

Житлові райони по новим визначеним ділянкам забудови повинні мати внутрішнє нормативне забезпечення з розрахунку 7 м²/особу зелених насаджень проєктованих нових ділянок житлової забудови. Дане питання вирішується резервуванням необхідних ділянок для організації скверів, та повинно враховуватись в проєктних роботах по реалізації рішень даного проєкту (детальних планах територій).

Таким чином, в даній документації загальна система балансу міських зелених насаджень загального користування витримується. При цьому, в умовах забудови центральної частини міста також необхідно вишукувати резервні площі для нормативного забезпечення з урахуванням ситуації, що склалася.

В системі озеленених територій намічається забезпечення відносної рівномірності розташування зелених масивів загального користування та їх пішохідної доступності: для міських парків – 3,0 км, парків планувальних районів – 1,0 км.

Подальша реалізація даного рішення виконує головну екостабілізуючу функцію міського середовища та має прямий позитивний вплив на загальний стан здоров'я міського населення

Охорона флори. Не зважаючи на обмежені розміри території що проєктується, відповідно вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» в даному розділі приведена оглядова інформація щодо можливості виявлення рідких представників охоронюваної флори та фауни та подальшої перспективи визначення територій Смарагдової мережі України, що можуть мати місце по ділянках міських лісів, водних акваторій та інших зелених насаджень міста.

Відповідно геоботанічного районування України, територія міста Дніпра входить до Європейської степової області, Понтичної провінції Самарського округу різнотравно-типчаково-ковилових степів, байрачних перелісків. В межах даного округу підлягають охороні визначені для Дніпропетровської області види рослин та грибів (відповідно визначеного переліку), що внесені до:

- Червоної книги України – 82 види;
- Бернської конвенції – 4 види;
- CITES "Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення" – 0 видів;
- Світового Червоного списку – 16 видів;
- Європейського червоного списку – 27 видів;
- МСОП "Міжнародний союз охорони природи" – видів;

Висновки. Відповідно даній класифікації, у разі їх виявлення (що є науковим успіхом), визначені види флори підлягають особливій охороні. У межі міста, охорона повинна проводитись балансоутримувачами існуючих та проектних зелених насаджень. Дендрологічний асортимент проєктованих насаджень повинен відповідати вимогам «Нормам проєктування зелених насаджень міст в різних природних зонах України» (РБН 183-76).

Примітка. Рішення Дніпропетровської обласної ради від 27.12.2011 «Про перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні на території області» (список підлягає постійному оновленню).

Охорона фауни. Відповідно зоогеографічного районування України територія міста Дніпра відноситься до Голарктичної області Європейської підобласті Центрального не зонального зоогеографічного округу великих річкових долин. В межах даного округу підлягають охороні (відповідно переліку) визначені для Дніпропетровської області представники фауни, що внесені до:

- Червоної книги України – 81 видів;
- Бернської конвенції – 28 видів;
- CITES "Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення" – 2 види;
- CMS "Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин" – 7 видів;
- AEWA "Угоді про збереження афросьоразійських мігруючих водно-болотних птахів" – 6 видів;
- EUROBATS "Угоді про збереження кажанів у Європі" – 7 видів;
- Європейського червоного списку – 27 види;
- МСОП "Міжнародного союзу охорони природи" – 2 види.

Примітка. Наказ Мінекології (від 27.06.2018 №237) «Про затвердження Переліку видів тварин, щ підлягають особливій охороні на території Дніпропетровської області».

Висновки. Відповідно даній класифікації, у разі їх виявлення (що є великим науковим успіхом), визначені види фауни підлягають особливій охороні. Охорона фауни повинна здійснюватися балансоутримувачами існуючих та проектних зелених насаджень, що є середовищем можливого існування рідких представників фауни. Охорона в межах міста, повинна проводитися виключно розвитком місць гніздування – створенням ремізів, дуплянок та годівниць, відповідно визначених біотехнічних заходів, в основному для розвитку паркової орнітофауни..

Розділ 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування і впровадження через низку проектних рішень містобудівної документації. Проведений огляд відповідних цілей екологічної політики визначає загальні орієнтири, на основі яких оцінюються цілі та заходи генерального плану.

Оцінка відповідності ДДП цілям програм державного та місцевого рівня, галузевих програм. В процесі СЕО містобудівної документації було розглянуто значну кількість документів, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. Слід зазначити, що різні програми містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Наприклад, основні цілі та завдання визначені програмами з охорони навколишнього природного середовища на регіональному та місцевому рівнях, повторюються в програмах соціально-економічного розвитку місцевого і регіонального рівня, та в цільових програмах місцевого і регіонального рівня.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до генерального плану, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу виконавці СЕО оцінили рівень відповідності цілей визначених у проекті генерального плану, екологічним цілям, встановленим на регіональному рівні, та ключовим відповідним цілям Програми соціально-економічного розвитку м. Дніпро, та цілям галузевих програм. Згідно результатів аналізу були внесені пропозиції для врахування в містобудівній документації.

Згідно результатів аналізу можна зробити висновок, що проектні пропозиції в достатньо високій мірі відповідають цілям екологічної політики, встановленим на національному та регіональному рівнях; враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

На основі аналізу цих цілей можна зазначити, що більшість цілей в галузі охорони повітря, визначені на регіональному рівні, носять досить загальний характер та можуть лише частково впроваджені в проекті містобудівної документації. Переважно це стосується цілей та завдань в частині запровадження принципів енергозбереження та підвищення енерго-ефективності комунальних інженерних мереж та організації дорожнього руху. Однак деякі завдання регіонального рівня будуть реалізовані в частині територіальної оптимізації виробничо-комунальних територій та формування санітарно-захисних зон з метою зменшення рівня забруднення повітря прилеглих територій.

Реалізація цілей міських програм, спрямованих на енергозбереження та енергоефективність можлива на етапі вибору конструкторсько-технологічних рішень робочого проектування окремих споруд та систем тепло-енергопостачання, що забезпечується в процесі розроблення оцінки впливу на довкілля об'єкту, що передбачається до розміщення.

У сфері охорони водних ресурсів, будівництва водопровідних мереж і каналізаційних систем цілі визначені у декількох цільових програмах, з визначенням конкретних заходів з реконструкції чи будівництва інженерних споруд та мереж, які передбачаються до реалізації у короткостроковій перспективі та повністю враховуються проектом містобудівної документації. Підвищення якості поверхневих вод може бути досягнуте також за рахунок розширення мережі дощової каналізації та будівництва локальних очисних споруд у місцях випуску; створення та озеленення прибережних захисних смуг для всіх водних об'єктів. Також передбачаються заходи щодо інженерної підготовки та захисту території від несприятливих природних процесів, як на ділянках існуючої забудови, так і на ділянках перспективного містобудівного освоєння.

У сфері охорони ґрунтів проектні рішення передбачають комплекс заходів з інженерної підготовки та захисту території, удосконалення системи дощової каналізації, рекультивації порушених територій, що відповідає основним цілям як регіональних, так і міських програм розвитку.

Одним з найважливіших питань для міста є видалення відходів. Рішення проекту в сфері поводження з ТПВ частково враховують цілі, передбачені регіональною цільовою програмою в частині визначення принципових напрямків поводження з відходами та цілі місцевих програм в частині визначення ділянки розміщення головних об'єктів з сортування та комплексної переробки твердих побутових відходів.

У сфері збереження біорізноманіття проектні рішення враховують цілі та завдання, визначені на місцевому та регіональному рівні в частині врахування та визначення відповідного функціонального використання ділянок існуючих природних комплексів; врахування та раціонального використання ділянок, що входять до складу регіональної екомережі, збереження природного та ландшафтного різноманіття.

В сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку рішення проекту містобудівної документації в достатній мірі враховують цілі, визначені на регіональному та місцевому рівнях, зокрема проведення реконструкції водно-каналізаційного господарства. Окрім того, проект передбачає оптимізацію мережі закладів охорони здоров'я з доведенням їх кількості до нормативних показників із врахуванням радіусів обслуговування.

Для забезпечення реалізації цілей в сфері соціально-економічного розвитку міста передбачається резервування ділянок виробничого використання, що передбачає розміщення підприємств і об'єктів, створення додаткових робочих місць.

У сфері розвитку туризму та рекреації, збереження об'єктів культурної спадщини, цілі визначені на регіональному та місцевому рівнях відповідають цілям та завданням проекту.

Окрім того, проектні рішення передбачають формування рекреаційних зон, а також визначають розміщення необхідної кількості установ та організацій громадського обслуговування, зокрема фізкультурно-оздоровчих та спортивних споруд, закладів освіти, культури та дозвілля, підприємств торгівлі, громадського харчування тощо.

Таким чином, аналіз цілей відповідних державних програм розвитку, та проектних рішень з просторового розвитку міста свідчить про те, що цілі та заходи, визначені проектними рішеннями генерального плану відповідають регіональним та місцевим екологічним цілям та доповнюють їх.

Оцінка відповідності «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування. Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями в сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Основні напрями співробітництва з міжнародними організаціями, членом яких є Україна: охорона біологічного різноманіття; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона повітря; поводження з відходами; оцінка впливу на довкілля.

Основними аспектами містобудівної документації, що потребують оцінки є рішення щодо функціонального використання території з урахуванням принципів охорони біологічного та ландшафтного різноманіття, що визначені низкою міжнародних зобов'язань щодо охорони флори та фауни (відображено в Розділі 4).

Стосовно дотриманням міжнародних зобов'язань по іншим напрямкам співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонового шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань містобудівної документації місцевого рівня. Дотримання перелічених вище зобов'язань може бути реалізовано в сфері науково-технічних розробок, вибору конструктивних рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Про те слід зазначити, що більшість заходів визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем інженерної інфраструктури, поводження із відходами, пропонують впровадження сучасних технологій, що відповідає загально світовим принципам охорони довкілля, та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

Стан здоров'я населення. Для загальної характеристики існуючого стану здоров'я населення використані дані статистичної звітності Головного управління статистики у Дніпропетровській області (лист від 06.06.2019 №16-20/1916-19); Департаменту охорони здоров'я населення Дніпропетровської ОВА (лист від 03.05.2024 №3762/0/29-24); Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області (листи від 03.05.2024 №4.2/6612; від 17.05.2024 №4.2/7255); ДУ Дніпропетровський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України (від 06.05.2024 №1942/4) та "Щорічна доповідь про стан здоров'я населення України" (ДУ «Інститут стратегічних досліджень МОЗ України»).

За існуючим станом серед регіонів України область займає 7 місце щодо забезпеченості лікарями на 10,0 тис. населення – 47,2 лікарів (перше Івано-Франківська – 61,3 лікарів), а в абсолютній кількості лікарів - 15,2 тис, 2 місце після Харківської області При цьому за населенням (3,2 млн. чол.) область займає 2 місце серед регіонів України. За кількістю лікарняних закладів - 142,0 одиниці, область займає перше місце серед областей України.

В структурі вперше захворюваності на 100,0 тис. дорослого населення класів хвороб відповідно до класифікації ВООЗ – «МКХ -10», включно:

- перше місце займають хвороби органів дихання - 35,5 %;
- друге, хвороби сечостатевої системи – 21,5 %;
- третє, хвороби кістково-м'язової системи – 15,4 %;
- четверте, хвороби системи кровообігу – 13,2 %;
- п'яте, хвороби органів травлення – 6,7 %;
- шосте, хвороби нервової системи – 4,2 %;
- сьоме, деякі інфекційні та паразитарні хвороби – 3,5 %.

Дана закономірність характерна і для м. Дніпро, в тому числі і по первинній дитячій захворюваності.

Аналіз захворюваності населення м. Дніпра показав стабілізацію серцево-судинних захворювань. Не інфекційні захворювання (серцево-судинні, цукровий діабет, ін.) пов'язані із недотримання здорового способу життя, спадковістю, та соціальними факторами.

Високі показники захворюваності органів дихання пояснюються включенням до них гострих респіраторних захворювань та грипу, із врахуванням циклічності епідеміологічних ситуацій.

Показники захворюваності кровообігу, травлення, сечостатевих систем стабільні, але вищі від обласних показників, що пояснюється рівнем обстеження та своєчасним встановленням діагнозу в медичних закладах міста.

Захворюваність на злоякісні новоутворення стабілізувалась. Підвищена захворюваність пояснюється постарінням населення, спадковістю, екологічним фактором.

Відбувається зниження захворюваності на туберкульоз, що пов'язано із ефективною профілактичною роботою, своєчасним виявленням та лікуванням, достатньою кількістю медичного персоналу.

Серед інфекційних захворювань звертає увагу захворюваність на кір, що має загальну інфекційну циклічність (раз на 5 – 6 років). Головна причина – порушення черговості щеплень. І хоча в 2021 році показник щеплень суттєво зріс, але мають наслідки раніше пропущених термінів щеплень. В цілому даний показник відноситься до соціально інформативного напрямку, та його наслідків. Показники інших інфекційних захворювань знаходяться на рівні допустимих медичних коливань. В цілому, серед головних чинників захворюваності є:

- старіння населення та його стійкість до захворювань;
- генетична спадковість;
- структурний чинник;
- матеріальне становище населення;
- доступність медичних послуг;
- матеріально-технічне облаштування медичних закладів;
- профілактика оглядів, та екологія довкілля.

1. Основним фактором впливу на здоров'я населення ймовірно є забруднення повітря. Основні обсяги забруднення надходять від пересувних (54,9%), та стаціонарних (45,1%) джерел. Це негативно впливає на стан здоров'я жителів міста, особливо дітей і людей похилого віку. Здебільшого, забруднення повітря спричиняє захворювання органів дихання.

2. Другим негативним фактором впливу на здоров'я населення є погана якість питної води. Значною перешкодою у стабільному водопостачанні є старі водопровідні труби. Існує тільки один шлях профілактики проривів - систематична заміна зношених мереж.

3. Шум, інтенсивність якого зростає біля автомагістралей, залізниці та залізничного вокзалу; впливає на нервову систему, заважає повноцінному відпочинку. Напружений ритм міського життя викликає психоневрологічні розлади і депресії, спричиняє зростання серцево-судинних хвороб і захворювань нервової системи. На відміну від сільських жителів, містяни більше схильні до гіподинамії.

Таблиця 12. Можливі причини виникнення деяких хвороб

Види хвороб	Несприятливі фактори пов'язані з забрудненням навколишнього середовища
Онкологічні	Іонізуюче випромінювання, присутність канцерогенних речовин у складових довкілля
Серцево-судинні, нервової, кровотворної та ендокринної систем	Загальна дія факторів забруднення навколишнього природного середовища
Хронічні органів дихання	Забруднення повітря

Види хвороб	Несприятливі фактори пов'язані з забрудненням навколишнього середовища
Хронічні шлунково-кишкового тракту	Погана якість питної води і безпечність продуктів харчування
Кишкові інфекції, гепатит	Наявність збудників хвороб у питній воді чи їжі
Грип, гострі респіраторні хвороби	Епідемії, скупченість населення
Вроджені аномалії	Загальна дія факторів забруднення навколишнього природного середовища. Спадковість.

Висновки. Враховуючи відсутність по території міста закономірності поширення різних класів хвороб та причинні зв'язки зі станом довкілля, очікувані зміни в стані здоров'я населення в разі якщо документ державного планування не буде затверджено, є мало прогнозованими. Проте, невиконання заходів з розміщення установ охорони здоров'я (профілактика оглядів, закладів первинної медичної допомоги, та подальший розвиток об'єктів соціального призначення), негативно впливатиме на доступність та рівень медичного обслуговування населення та упереджень щодо захворюваності.

Дещо підвищені показники захворюваності населення м. Дніпро пояснюється високим розвитком медичних закладів міста, регулярною профілактикою оглядів, та своєчасним наданням медичних послуг, що є запорукою запобігання захворюваності населенні та його контролю.

Планувальні обмеження. Система планувальних обмежень м. Дніпра представлена санітарно-захисними зонами від промислових підприємств і виробництв, санітарними розривами від транспортних об'єктів, відстанями від об'єктів комунального призначення та інженерних споруд і комунікацій, відповідно ДСП 173-96 "Державні санітарні норми планування та забудови населених пунктів". Планувальні обмеження проведено із урахуванням прояву їх синергічної дії, де сумарний ефект від дії двох або більше факторів може перевищувати ефект кожного окремо.

На підставі факторного аналізу довкілля міста виявлена система планувальних обмежень, що враховуються в проектному рішенні «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» («Схема існуючих планувальних обмежень» та «Схема проектних планувальних обмежень»). Відповідно ДСП 173-96 «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» та ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» промислові об'єкти міста відносяться до II – V класу шкідливості, для яких нормативні СЗЗ становлять від 500 до 50 метрів.

Планувальні обмеження показані на схемах планувальних обмежень в розрізі промислових утворень міста: "Л" – лівобережна; "П" - правобережна промислові зони.

Таблиця 13. Основні планувальні обмеження¹

Об'єкти	Індекс пром. району	Нормативна СЗЗ, м	Підстава
Промислові підприємства			
ВАТ „Дніпроенерго” (Придніпровська ТЕС)	Л-13	500 спецпроект	Спец. проект потребує уточнення
ЗАТ «Цементний завод»	П - 1	500	«Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» ДСН 173-96 (дод. 4)
ВАТ «Ниžньодніпровський трубопрокатний завод»	Л - 9	500	- // -
ВАТ «Дніпроважмаш»	П - 2	500	- // -
ТОВ Екологія (полігон ТПВ)	П - 4	500	- // -
ВО «Південний машинобудівний завод ім. Макарова»	П - 6	500	- // -
ВАТ «Дніпропетровський машбудзавод»	П - 6	500	- // -
ЗАТ «Іста - Центр»	Л - 8	500	- // -
ТОВ «Рибальський кар'єр». Відвали розкривних порід	Л - 13	500 300	Протокол Держсанекспертизи від 29.06.2016 №1086.
ВАТ «МЗ - Євраз»	П - 1	300	- // -
ЗАТ «Укрспецсплав»	Л - 7	300	- // -
ВАТ «Тепловозремонтний завод»	П - 1	300	- // -
ВАТ «Лакофарбовий завод»	П - 2	300	- // -
ВАТ «Трубний завод»	П - 3	300	- // -
ВАТ «Дніпрошина»	П - 7	300	- // -
ВАТ «МЗ ім. Комінтерна»	Л - 3	100	- // -
Завод «Енергоавтоматика»	Л - 13	100	- // -
ВАТ «Мясокомбінат»	Л - 11	100	- // -
ВАТ «Завод прокатних валків»	Л - 3	100	- // -
ВАТ «Дніпрометиз»	Л - 9	100	- // -
ТОВ «Завод надвеликих габаритних шин»	П - 7	100	- // -
ВАТ «Завод хімічних виробів»	П - 10	100	- // -
ВАТ «Дніпропрес»	П - 10	100	- // -
Вантажна частина річкового порту	-	100	- // -

¹ Система планувальних обмежень техногенного характеру міста Дніпро представлена санітарно-захисними зонами, санітарними розривами, охоронними зонами від промислових підприємств і виробництв, транспортних об'єктів, об'єктів комунального призначення та інженерних споруд і комунікацій.

Об'єкти	Індекс пром. району	Нормативна СЗЗ, м	Підстава
Інші малі промислові підприємства V класу шкідливості (тільки в межах відводів).	по місту, вибірково	50 метрів	ДСП 173-96 (дод.4)
Об'єкти комунального призначення			
Кладовища (діючі/закриті)		300/50	ДСП 173-96 (дод. 4)
Очисні споруди (від об'єму)		150-400	ДСП 173-96 (дод. 12)
Базисні склади		50	СНіП 2.11.01-85
ВАТ (базисний склад) «Дніпронафтопродукт»	Л-11	200	СНіП 2.11.04-85 (табл. 3)
Водозабірні споруди (I-а зона санітарної охорони)		100	ДБН В.2.5-74/2013 (п. 10.8)
АТП, СТО, гаражі (від кількості місць)		50-100	ДСП 173-96 (дод. 10)
Транспортні коридори			
Автомагістралі I-III класу (за межею міста)		50-100	ДСП 173-96 (дод. 5.25)
Залізниця		100	ДСП 173-96 (дод. 5.20)
Аеропорт „Дніпропетровськ”		1000	Відповідно санітарного паспорту (лист Гол. арх. план. управління міста від 02.07.2019 № 6/22-34)
Комунікаційні об'єкти			
Газопроводи високого тиску (магістральні)		300	СНіП 2.05.06-85 (табл. 4)
ЛЕП >330 кВ		20	ДСП 173-96 (п. 8.57)
Система РТО навігації аеропорту „Дніпропетровськ”		300	Відповідно санітарного паспорту
Радіотелевізійні об'єкти зв'язку (вул. Телевізійна)		100	Лист обл. Радіотелевізійного передавального центру від 26.01.2001 №52 (санітарний паспорт)
Природоохоронні об'єкти			
Прибережні захисні смуги річки Дніпра, озера Курине		100/50	ст. 88 Водного кодексу (за проектом)/ (за місто. буд. пропозиціями)
ПЗС інших малих річок, потічків		25	
Об'єкти природно-заповідного фонду		в межах територій	За екологічним паспортом об'єкту
Складові екологічного каркасу міста		в межах територій	Природоохоронні території

Основні обмеження (СЗЗ) створюються промисловими об'єктами. Загальна площа промислових підприємств – 5216,0 га, що становить 13,0% від площі міста, зокрема:

- на Лівобережжі – 2130,0 га (14 пром. утворень і одне відокремлене);
- на Правобережжі – 3086,0 га (14 пром. утворень і одне відокремлене).

Головні планувальні обмеження представлені санітарно-захисними зонами від промислових підприємств. Усі промислові підприємства міста відносяться до II - V класу шкідливості, для яких нормативні санітарно-захисні зони становлять від 500 до 50 метрів.

Варто зауважити, що в останні роки завдяки зменшенню обсягів промислового виробництва забруднення від стаціонарних джерел викидів зменшилось. Враховуючи те, що в умовах сформованого міста витримати вимоги по територіальних розривах санітарно-захисних зон неможливо, головним завданням підприємств (особливо II - III класів шкідливості), що їх створюють, є впровадження новітніх технологій з подальшим погодженням скорочення параметрів санітарних захисних зон до мінімально-можливих розмірів. У відповідності з ДСП 173-96 (п. 5.14) проекти організації СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємства.

Здійснення екологічної політики має бути зорієнтоване не на екстенсивні дії (віддалення від джерела забруднення), а на усунення причини забруднення (впливу цього джерела на довкілля) та забезпечення екологічної стабільності розвитку міста. Основний шлях в цьому напрямку – модернізація технологій виробничих процесів.

Що стосується підприємств IV - V кл. шкідливості (будівельно-монтажні, ремонтно-будівельні, виробничо-транспортні підприємства, підприємства обслуговування транспорту, харчової промисловості, промислово-складські бази), то тут варто звернути увагу на їх дисперсне розташування по всій території міста. Дана проблема зводить нанівець можливість раціональної планувальної організації території і потребує вирішення шляхом передислокації вищезгаданих об'єктів до промислових та виробничо-складських зон.

Отже, планувальні обмеження, представлені санітарними зонами підприємств є динамічним обмежуючим фактором, що потребує постійного моніторингу з боку служб державного санітарного нагляду та державних екологічних служб.

Серед комунальних об'єктів, як і раніше, найбільші обмеження створюють очисні споруди промислово-побутової каналізації:

- Центральна станція аерації (потужність 360,00 тис. м³/добу) – 500 м;
- Південна станція аерації (потужність 45,00 тис. м³/добу) – 400 м;
- Лівобережна станція аерації (потужність 160,00 тис. м³/добу) – 500 м;
- комплекс очисних споруд «Лісний» (потужність 400,00 м³/добу) – 200 м;

а також низка локальних очисних споруд каналізації.

Окрім того, суттєвим фактором, що обмежує можливість планувального розвитку території міста є «Комплекс раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний», а також значна кількість стихійних сміттєзвалищ, що потребують як найшвидшої рекультивації.

Одними із суттєвих джерел забруднення природного середовища і важливих факторів, які обумовлюють планувальну структуру міста з точки зору територіальної обмеженості, є кладовища традиційного поховання.

Відповідно рішення Дніпропетровської міської ради від 07.11.2005 №4663 "вважати закритими кладовища для поховань померлих через відсутність на їх територіях вільних місць для облаштування нових могил у зв'язку з тим, що вони не відповідають вимогам Державних санітарних правил та норм" (відповідно додатку – 38 кладовищ).

Санітарно-захисна зона від території діючих кладовищ до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м, а від закритих – 50 метрів. Умови утримання та упорядкування кладовищ повинні відповідати вимогам ДСП 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» від 01.07.1999 року.

Суттєвим планувальним обмеженням у південній частині міста є проходження територією траси магістрального газопроводу та розташування в межах міста газових розподільчих станцій. Територіальні розриви (охоронні зони) становлять до 300 м по обидві сторони від осі газопроводу та до 175 м від ГРС (Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2002 №1747). Окрім того, ГРС обладнані одоризаційними установками меркаптанами, що вимагає дотримання санітарно-захисної зони 300 м.

Окрім того, з метою упередження забруднення ділянок водовідбору та запобігання їх техногенного забруднення розроблені та затверджені рішеннями міськвиконкому «Заходи по зонах санітарної охорони Кайдацького та Ломівського водозаборів» від 26.09.1996 №1279 та «Проект зон санітарної охорони насосних станцій III підйому і магістральних водоводів» від 09.04.2003 №15/8.

Певні планувальні обмеження створюють також об'єкти транспортної галузі, зокрема залізничні вокзали та автовокзали (санітарно-захисні зони становлять 100 м). Система АЗС, СТО та гаражів (санітарно-захисні зони від 25 до 50 м) потребує свого територіального впорядкування – винесення за межі сельбищ цих територій, концентрація у комунальних зонах як існуючих так і формованих.

При прийнятті проектних рішень щодо функціонального використання території також враховуються інші охоронні зони комунікаційних об'єктів, інженерних мереж.

Примітка. В плані реалізації заходів щодо ведення міського моніторингу проектом передбачається широке впровадження екологізації виробничих процесів для підприємств 2 – 3 класів шкідливості з метою пониження їх впливу на довкілля та унормування СЗЗ (зменшення), що і визначено ДБН Б. 2.2-12/2019 "Планування та забудова територій" (п.14.11.2).

Враховуючи те, що в умовах сформованого міста витримати вимоги по територіальних розривах СЗЗ неможливо, головне завдання підприємств, що їх створюють, полягає в упровадженні новітніх технологій з подальшим погодженням скорочення даних нормативів СЗЗ до мінімально-можливих розмірів (ДСН 173-96, п. 5.9). Головним механізмом реалізації даних вимог є законодавча база по охороні довкілля, щодо впровадження екологізації виробничих процесів, що відображено в ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій" (п. 14.11.2). Зокрема, за останні роки в місті проведені заходи щодо унормування основних планувальних обмежень із суттєвим скороченням їх нормативних СЗЗ (за електронними даними Замовника, із графічним відображенням), практично до зовнішніх меж даних об'єктів, а також від 28 гаражних кооперативів, АЗС, СТО, що і відображено на "Схемах планувальних обмежень":

- ТОВ "Укрсплав" (вул. Курсантська, 26);
- ТОВ ДМЗ-КОМІНМЕТ (вул. Яхненківська, 7);
- Виробниче підприємство (вул. Криворізька, 1);
- Очисні споруди КП "Дніпроводоканал" (вул. Універсальна, 4);
- ТОВ "Рибальський кар'єр" (Самарський район).

Система планувальних обмежень від об'єктів комунального призначення відноситься до постійного фактору присутності за виключенням комунально-складських зон - АЗС, СТО, гаражів (відстані). Дані об'єкти можуть переноситись на резервні ділянки вже сформованих промислових утворень, що дає змогу раціонально використовувати звільнені ділянки для суспільних потреб міста.

Система планувальних обмежень від транспортних об'єктів (залізниці, аеропорту) відноситься до постійного фактору присутності і буде залишатись такою і надалі.

Необхідно окремо виділити питання обмеження від роботи аеропорту МА «Дніпропетровськ». Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 28.11.1998 №1587 аеропорт входить в перелік регіональних (6 аеропортів України), що знаходяться на державному контролі. За даними аеропорту (лист від 17.04.2019 №11/21120), для при аеродромної території (радіусом 50,0 км від контрольної точки аеродрому) встановлені спеціальні вимоги щодо розташування різних об'єктів, а їх висота контролюється з урахуванням умов безпеки маневрування, зльоту та посадки повітряних суден. На даній території встановлено особливий порядок здійснення діяльності, яка може впливати на безпеку авіації та створення перешкод для роботи засобів зв'язку, навігації та спостережень.

Визначення умов забудови, використання землі і споруд на при аеродромній території здійснюється органами місцевого самоврядування згідно із Законом за погодженням з експлуатантом аеродрому та уповноваженим органом з питань цивільної авіації (Державіослужба, Укрерорух).

Для погодження місця розташування та висоти об'єкту на адресу аеропорту надсилається «лист-заява» щодо узгодження визначеного будівництва. Підлягає узгодженню вибір майданчиків для проектування, будівництва, реконструкції і технічного переоснащення у радіусі 10,0 км від контрольної точки; зокрема об'єктів заввишки 50,0 метрів стосовно висоти аеродрому, об'єктів заввишки 100,0 метрів і більше незалежно від їх розміщення, та інше по регламенту.

Система планувальних обмежень від комунікаційних об'єктів відноситься до постійного фактору присутності і буде залишатись такою і надалі. Магістральні газопроводи з системою ГРС створюють охоронні зони в межах 300 метрів від їх трасування. Це обмежує розвиток суміжних територій особливо у південному напрямку.

Система планувальних обмежень від природоохоронних територій представлена ділянками прибережних захисних смуг, об'єктів ПЗФ та зелених насаджень загального користування. Дані території виключаються з громадсько-житлової та промислової забудови і передбачається тільки для рекреаційного використання.

Таким чином, дані обмеження регламентують функціональне використання території міста, що і враховується проектним рішенням.

Висновки. Відповідно проектних пропозицій, дані території підлягають упорядкуванню та екологізації виробничої діяльності. (Детальніше дане питання висвітлено в роботі Придніпровського «Промбудпроекту», 2006 р., том I, книга 7).

Щодо формування СЗЗ виробництв II-III класу шкідливості необхідно зазначити, що в умовах сьогодення це складне питання. У відповідності з ДСН 173-96 (п. 5.14) проекти організації СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємства з першочерговою реалізацією заходів передбачених в СЗЗ. Тобто, проблема організації СЗЗ є складовою виробничо-технологічного процесу самих підприємств.

Визначені планувальні обмеження із можливим проявом їх синергічної дії направлені на упорядкування планувальної структури території, та підлягають врахуванню при послідовчій розробці проектів містобудівної документації, плану зонування території. Дотримання вимог по даним планувальним обмеженням направлено на упередження щодо негативного впливу на стан здоров'я населенні та покращення довкілля, дотримання визначених заходів щодо забезпечення санітарного благополуччя населення міста, та охорони довкілля.

Розділ 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Ймовірні наслідки проектного рішення. При розробленні «Звіту про СЕО» було проаналізовано можливі впливи вторинних, кумулятивних, синергічних наслідків реалізації проектного рішення для території що розглядається¹:

- для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Проектні рішення щодо погіршення екологічного стану території та негативний вплив на здоров'я населення визначеною містобудівною діяльністю - не прогнозується;
- для існуючих об'єктів ПЗФ, міських парків та скверів - негативний вплив по даним об'єктам та територіям, не очікується;
- враховані вимоги щодо подальшого уточнення на підставі графічної частини проекту меж прибережної захисної смуги малих річок міста. Дані території розглядаються як складова екологічної мережі з перспективою її упорядкування, озеленення та благоустрою. Негативний вплив по даним територіям не прогнозується;
- враховуючи екологічний стан та економічний потенціал м. Дніпро, прогнозована містобудівна діяльність не створює негативних транскордонних впливів на суміжні території, в тому числі, на здоров'я населення;
- проектом передбачається широкий розвиток об'єктів соціальної інфраструктури та упорядкування планувальної організації території міста із його повним інженерним забезпеченням щодо розвитку інженерних мереж та комунікацій, інженерного захисту території.

У даному проекті передбачається розміщення нової багатоквартирної забудови на 16 ділянках загальною площею біля 164,1 га.

На вільних територіях багатоквартирна забудова:

- резервування 6 ділянок для нового багатоквартирного будівництва (в межах районів: Амур-Нижньодніпровський, Новокодацький, Самарський, Центральний, Шевченківський) загальною площею 66,2 га (11954 квартири);
- освоєння 9 ділянок за рахунок винесення об'єктів (Амур-Нижньодніпровський, Новокодацький, Соборний, Центральний, Чечелівський райони) загальною площею 71,8 га (12155 квартир);
- освоєння 1 ділянки за рахунок реконструкції об'єктів (Центральний район) загальною площею 26,1 га (4970 квартир).

Загальний обсяг багатоквартирного будівництва визначений у 29079 квартир. Нове багатоквартирне будівництво переважно (68%) розміщене на правобережжі Дніпра.

¹ «Синергічний» – сумарний ефект від дії двох або більше факторів, що перевищує ефект кожного окремо...; «Кумулятивний» – накопичення факторів впливу, та визначення ризиків щодо їх дії...; «Комбінований» – дія шкідливих речовин одночасного або послідовного впливу при одному і тому шляху надходження...

Щільність забудови найбільших за площею площадок будівництва (крім тих, на які розроблені детальні плани територій) прийнята від 11,6 до 13,1 тис. м²/га, від 10 до 16 поверхів. Середня щільність по усіх ділянках становить біля 11,3 тис. м²/га, що відповідає десятиповерховій забудові. Щільності населення на 1,0 га території мікрорайону (брутто) становить 402 осіб/га.

Нове одноквартирне (садибне) будівництво на вільних територіях. На розрахунковий строк (2046 рік) садибна забудова запроектована на 21 площадках в межі міста, та 2 площадках за межею міста та вибірково: біля 447,6 га в існуючій межі міста, 6268 ділянок; біля 58,5 га за межею міста, 819 ділянок (район селища Ясне, селище Авіаторське). Більшість територій нової одноквартирної забудови (близько 72%) є на лівобережжі Дніпра. Найбільша площадка "Ігрень Південна" має площу 200,3 га.

Передбачається розмістити біля 7081 садибних ділянок при середньому розмірі 0,06 га (14 ділянок на 1,0 га). Середній розмір садибного будинку 120 м² загальної площі. Чисельність проектного населення – біля 17,15 тис. осіб (густота – біля 33,9 осіб/га).

Проектний житловий фонд міста. На розрахунковий строк житловий фонд м. Дніпро зросте орієнтовно на 12,0% і складе біля 26,2 млн. м² загальної площі.

Переважатиме, як і нині, багатоквартирна забудова — 72,3% від загальної площі по місту. За кількістю помешкань частка багатоквартирної забудови складе близько 80%.

Житлова забезпеченість збільшиться на 9,7% і досягне рівня 25,9 м² на одного мешканця: у багатоквартирній забудові орієнтовно 22,9 м²/людину, у одноквартирній забудові 35,4 м²/людину.

Такі показники дозволять підняти рівень проживання в місті до комфортного і сприятиме підвищенню рівня життєдіяльності його мешканців.

Треба прийняти до уваги, що даний проект визначає стратегію розвитку міста. При розробленні детальних планів територій на окремих площадках структура та обсяги житлового будівництва будуть уточнюватися.

Реалізація даного рішення направлена на підвищення нормативного забезпечення житлової площі по багатоквартирній забудові із 20,9 до 22,9 м²/особу; по садибній забудові із 30,4 до 35,4 м²/ особу. Даний територіальний розвиток враховує наявний екологічний стан території, та систему планувальних обмежень.

При розробленні розділу «СЕО» до визначеного проекту було проаналізовано можливі ймовірні наслідки реалізації проектного рішення як для території що проектується, так і для території суміжного впливу:

- для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Проектні рішення щодо погіршення екологічного стану території та негативний вплив на здоров'я населення визначеною містобудівною діяльністю – не прогнозується;

Таблиця 14. Цілі державної політики та їх відображення в проекті «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра»

Завдання, цілі, пріоритети та напрямки розвитку визначені місцевими програмами	Відповідність рішень проекту містобудівної документації цілям та завданням встановленим на місцевому рівні
Природокористування та охорона навколишнього середовища	
Поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки. Досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища.	Забезпечення санітарного очищення території із дотримання вимог щодо роздільного збирання сміття із його послідуочим видаленням на міському полігоні; Децентралізація теплопостачання, застосування теплових установок сучасного типу: теплові гідромеханічні генератори, теплові насоси та інші. Одним зі шляхів впровадження альтернативних джерел теплопостачання щодо вирішення проблем енергозбереження є використання джерел низького потенційного тепла (тепла ґрунтів) для теплових насосних установок (ТНУ); Створення озелених територій загального і обмеженого користування з майданчиками для відпочинку та занять спортом, формування та благоустрій рекреаційних зон. Будівництво мереж інженерної інфраструктури міста для забезпечення потреб житлово-громадської забудови. Будівництво мереж зливової каналізації та виконання комплексу заходів з інженерної підготовки та захисту території.
Соціально-економічний розвиток міста	
Впровадження нових енергозберігаючих технологій: стимулювання раціонального використання енергоресурсів, що сприятиме забезпеченню потреби економіки та населення міста в енергоресурсах	З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, у тому числі за рахунок відмови від будівництва зовнішніх теплових мереж, додаткових інженерних споруд і пристроїв, для теплопостачання об'єктів одно- та багатоквартирного нового житлового фонду та громадського будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу (теплові гідромеханічні генератори, теплові насоси та інші), використання на котельнях кавітаційних технологій. Для теплових насосних установок (ТНУ) джерелом низького потенційного тепла можливе використання систем утилізації тепла на очисних спорудах каналізації, використання тепла ґрунтів, водоймищ. Покриття теплових навантажень (у повному обсязі, або частково – на гаряче водопостачання), пропонується через комплексне застосування ТНУ з когенераційними установками, геліосистемами, за умови техніко-економічного обґрунтування

Завдання, цілі, пріоритети та напрямки розвитку визначені місцевими програмами	Відповідність рішень проекту містобудівної документації цілям та завданням встановленим на місцевому рівні
Соціально-культурний розвиток міста	
Забезпечення населення, підприємств, організацій якісними комунальними послугами: підвищення ефективності та надійності функціонування житлово-комунального господарства; Ефективне функціонування систем охорони здоров'я та підвищення якості медичної допомоги; Розвиток високоякісної освіти; Розкриття творчого потенціалу та підтримка інтересу до мистецтва різних верств населення, збереження національної культурної спадщини, організація дозвілля і урізноманітнення форм культурного обслуговування населення. Створення відповідних умов для підвищення рівня розвитку фізичної культури населення міста, особливо дітей та підлітків. Розвиток транспортної інфраструктури: удосконалення існуючих міських автобусних маршрутів з метою поліпшення транспортного обслуговування пасажирів	Коригування існуючих схем електро-, тепло-, водо-, газопостачання та каналізації міста у відповідності до нових навантажень, згідно даного проекту і пропозицій щодо забезпечення стабільності експлуатації систем в цілому. Передбачено розміщення медичних амбулаторій загальної практики сімейної медицини у вбудовано-прибудованих приміщеннях житлових і громадських будинків в мікрорайонах нової багатоквартирної забудови. Розміщення нових дитячих дошкільних установ передбачається в першу чергу в районах нового житлового будівництва, а також в районах існуючої забудови для забезпечення нормативних радіусів обслуговування. Для задоволення потреби в міжшкільних центрах комп'ютерного і виробничого навчання передбачається їх розміщення в комплексі з новими загальноосвітніми школами. Розвиток мережі позашкільних установ передбачений за рахунок вбудовано-прибудованих приміщень житлових будинків в районах нового житлового будівництва. В сфері культури і дозвілля передбачається формування комплексу закладів культури в громадських центрах житлових районів міста. Для подальшого розвитку фізкультурного виховання та оздоровлення населення, на проектний період планується, створення спортивних комплексів зі стадіонами. Крім цього, розвиток спортивних об'єктів на рівні мікрорайонів передбачено спільно з фізкультурно-спортивними комплексами загальноосвітніх шкіл. Для обслуговування нових житлових районів і площадок передбачається організувати нові маршрути міського пасажирського транспорту (автобусів і мікроавтобусів). Це потребує суттєвого розвитку як транспортної системи, так і магістральної вулично-шляхової мережі.

- в проекті враховані наявні природоохоронні території. Надані графічні пропозиції щодо подальшого визначення меж ПЗС – місцевих потічків, озер, та зелених насаджень загального користування із розрахунку 14,4 м²/особу. Негативний вплив на природоохоронні території – не очікується;
- враховуючи географічне положення та екологічний стан м. Дніпра прогнозована містобудівна діяльність не створює негативних транскордонних впливів на суміжні території, в тому числі на здоров'я населення ;
- альтернативна оцінка, якщо проект не буде затверджено. За реалізації даного сценарію погіршення загального екологічного стану території м. Дніпра не очікується, не очікується і його покращення. Можливе погіршення соціального стану (нормативне забезпечення закладами охорони здоров'я, відсутність дитячих садочків, місць зберігання транспорту, спортивних майданчиків, гостьових автостоянок, зелених насаджень загального користування, розвитку інженерних мереж та комунікацій, інженерного захисту території, розвитку дощової каналізації, санітарного очищення, відсутність рекреаційної зони) враховуючи, що територія міста не буде мати подальшої перспективи планувальної організації, розвитку нормативної соціальної інфраструктури та інженерного забезпечення, ландшафтного благоустрою.

Висновок. Альтернативна оцінка, якщо проект «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» не буде затверджено. За реалізації даного сценарію погіршення загального екологічного стану території міста не очікується, не очікується і його покращення. Можливе погіршення соціального стану за відсутністю реалізації проектних рішень щодо нового будівництва, умов та обмежень.

В процесі стратегічної екологічної оцінки проекту було розглянуто регіональні і місцеві програми, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку які стосуються території проектування.

В даному розділі виявленні ключові впливи, пов'язані із запланованими рішеннями містобудівної документації та проведена оцінка потенційних кумулятивних впливів, шляхом аналізу комбінованого впливу реалізації проектних рішень на окремі компоненти навколишнього середовища, результати якої відображені у таблиці 15.

Шкала оцінки: -2 - суттєво негативний вплив, -1 - помірний негативний вплив, 0 - очікуваний вплив відсутній, +1 - помірний позитивний вплив, +2 - суттєво позитивний вплив.

.

Таблиця 15. Можливі ефекти від основних запропонованих рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра»

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
	На вільних територіях (розрахунковий строк).				
АНД району, мікрорайон "Мануйловський" – 28,8 га. Кількість квартир – 5390	Багатоквартирна та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	0	+1	0	+1
АНД району по вул. Беляєва – Широка, 19,5 га. Кількість квартир – 3441	Багатоквартирна та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	0	+1	0	+1
Новокодацького району, мікрорайон "Західний" – 6,9 га. Кількість квартир – 1212	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	0	+1	0	+1
Новокодацького району по вул. Чорноліська – 0,9 га. Кількість квартир – 149	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	0	+1	0	+1
Самарського району по вул. Івана Багряного – 4,6 га. Кількість квартир – 762	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	0	+1	0	+1
Центрального та Шевченківського районів по вул. Довга Балка – 5,5 га. Кількість квартир – 1000	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	0	+1	0	+1
	За рахунок винесення об'єктів (розрахунковий строк).				
АНД район по вул. Янтарна – 1,3 га. Кількість квартир – 215.	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1
Новокодацький район, мікрорайон "Чевоний Камінь" – 6,5 га. Кількість квартир – 1077.	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1
Соборний район, по вул. Колодязна – 2,0 га. Кількість квартир – 331.	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1
Соборний район, по проспекту Науки – вул. Академіка Баха – 3,0 га. Кількість квартир – 497.	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1
Соборний район, по проспекту Науки – вул. Миколи Гнатюка – 2,5 га. Кількість квартир – 414	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1
Центральний район, по вул. Князя Ярослава Мудрого (Олейна" та "Дніпрошина"). – 15,8 га. Кількість квартир – 2618	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
Чечелівський район, по вул. Національної Гвардії (КЕЧ) – 15,0 га. Кількість квартир – 2743.	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1
Чечелівський район, по вул. академіка Белелюбського – 12,0 га. Кількість квартир – 1989	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1
Чечелівський район, по вул. Робоча – вул. Надії Алексеєнко – 13,7 га. Кількість квартир – 2270.	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1
	За рахунок реконструкції (розрахунковий строк).				
Центральний район, по проспекту О. Поля – вул. Міського Лісу – вул. Леоніда Стронцова – вул. Незалежності – 26,1 га. Кількість квартир - 4970	Багатоквартирна, та громадська забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	0	+1
	Нове одноквартирне (садибне) будівництво в межі міста (розрахунковий строк).				
АНД район, район озера Карпенкове – 68,8 га. 963 ділянок	Садибна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
АНД район, район вул. Полтавське шосе – 14,2 га. кількість ділянок – 199.	Садибна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	0
АНД район, район озера Сухе – 28,2 га. Кількість ділянок – 395.	Садибна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
АНД район, вибірково – 4,9 га. Кількість ділянок – 69.	Локальна садибна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	0	+1	+1	0
АНД район, район озера Чередницького – 17,4 га. Кількість ділянок – 244.	Садибна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
АНД район, по вул. Зачепилівська – 10,6 га. Кількість ділянок – 148.	Садибна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
Індустріальний район, по вул. Холодильна – 6,7 га. Кількість ділянок – 94.	Садибна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
Самарський район, "Ігрень Південна" – 200,3 га. Кількість ділянок – 2804.	Садибна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
Самарський район, по вул. Дирижабельна – 6,8 га. Кількість ділянок – 95.	Садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
Самарський район, вибірково – 6,5 га. Кількість ділянок – 91.	Локальна садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	0	+1	+1	0
Новокодацький район, селище Новий – 14,4 га. Кількість ділянок – 202.	Садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
Новокодацький район, селище Таромське, вибірково – 4,7 га. Кількість ділянок – 66.	Локальна садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	0	+1	+1	0
Новокодацький район, селище Ясне – 6,8 га. Кількість ділянок – 95.	Садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
Новокодацький район, провулок Патріотів – 8,5 га. Кількість ділянок – 119.	Садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
Новокодацький район, по вул. Алмазна – 7,5 га. Кількість ділянок – 105.	Садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
Чечелівський район, селище Краснопілля – 31,2 га. Кількість ділянок – 437.	Садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
Чечелівський район, вибірково – 5,0 га. Кількість ділянок – 70.	Садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.				
Центральний район, вибірково – 1,7 га. Кількість ділянок – 24.	Локальна садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	0	+1	+1	0
Соборний район, по вул. Євпаторійська – 3,4 га. Кількість ділянок – 48.	Садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм.	+1	+1	+1	+1
	Нове одноквартирне (садибне) будівництво за межею міста (розрахунковий строк).				
Миколаївська сільська рада, район селища Ясне – 4,2 га. Кількість ділянок – 59.	Локальна садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	0	+1	+1	0
Дніпровська міська рада, селище Авіаторське – 54,3 га. Кількість ділянок 760.	Садібна забудова із повним інженерним забезпеченням та благоустроєм	+1	+1	+1	+1

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
	Розвиток зелених насаджень (нове будівництво)				
1. Існуючі зелені насадження загального користування міста – 856,47 га. 2. Нормативна потреба (14,4 м²/особу) – 1455,12 га. 3. Передбачається створення нових об'єктів: - Соборного району, 7 об'єктів, площею 254,1 га; - Шевченківського району, 3 об'єкти, площею 41,2 га; - Центрального району, 1 об'єкт, площею 0,6 га; - Чечелівського району, 6 об'єктів, площею 23,0 га; - Новокодоцького району, 7 об'єктів, площею 198,0 га; - АНД району, 16 об'єктів, площею 109,5 га; - Індустріального району, 2 об'єкти, площею 15,4 га; - Самарського району, 7 об'єктів, площею 232,6 га.	На розрахунковий строк дефіцит зелених насаджень загального користування становить - 598,65 га. Проектом пропонується створення нових об'єктів (парків, скверів), площею біля 869,3 га. В межах ділянок об'єктів нового зеленого будівництва на основі проектних розробок і зонування території можливо зарезервувати території з різним характером благоустрою і припустимим рекреаційним навантаженням. Це дозволить покрити потреби в зелених насадженнях загального користування, задіяти додаткові території під парки, сади, сквери, бульвари, набережні, лісопарки, наближених до житлової забудови, вирішити проблеми розміщення об'єктів для спортивно-оздоровчих занять, виділити рекреаційні зони короткочасного відпочинку.	+2	+1	+1	+2
	Розвиток інженерної інфраструктури				
	Електропостачання (основні рішення)				
Будівництво ПС 330/150 кВ "Лівобережна" в районі м. Підгородне	Необхідність будівництва підстанції викликано недостатньою пропускнуою здатністю існуючих живлячих ПЛ-150 кВ від Придніпровської ТЕС і недостатньою генерацією на шинах 150 кВ Придніпровської ТЕС				
Будівництво ПС 330/150 кВ «Вузлова»	Дозволить розвантажити ПЛ-150 кВ у правобережній частині м. Дніпра. Підвищить надійність електропостачання південної частини міста	0	0	0	0
Будівництво ПС 150/6кВ «Пролісок» (вул. Національної Гвардії, 17) та ПЛ-150 кВ	Реконфігурація мережі Чечелівського району зі зміною класу напруги 6/10 кВ на 20 кВ				
Будівництво ПС 150/10 кВ «Зимових походів» з двома трансформаторами потужністю 40 МВА.	Покращить електропостачання у розрізі до ПЛ-150 кВ «Амур-Нижньодніпровська – Метизна»;				
Будівництво ПС 35/6 кВ «Мирний»	Покращить електропостачання з у розрізі до ПЛ-35 кВ «ДШЗ-1 – Газопровід»				

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
Реконструкція ПС 150/35/10/6 кВ «Вузлова», ПС 150/35/6 кВ «Очисні споруди», ПС 150/35/6 кВ «КЛ»	Забезпечення надійного зовнішнього електропостачання міста реконструкцією та модернізацією електропідстанцій та ліній електропередачі		-		
Реконструкція наступних ПЛ-330 кВ: «Південна – Першотравнева № 1/2»; «Придніпровська ТЕС – Першотравнева»; «Кам'янське – Першотравнева»	Збільшення пропускної здатності міських електричних мереж.				
Розподіл електроенергії між споживачами передбачити по мережах напругою 6-10-0,4 кВ.	Збудувати необхідну кількість розподільчих пунктів 6-10 кВ (РП-6-10кВ), трансформаторних підстанцій 6-10/0,4 кВ (ТП-6-10/0,4 кВ), мереж 10 кВ, 6 кВ, 0,4 кВ та мереж зовнішнього освітлення				
Виконати демонтаж повітряних ліній 35 кВ, 150 кВ в межах освоєння нових ділянок	В межах нових ділянок забудови передбачається прокладання ЛЕ кабелем відповідної напруги та пропускної здатності				
	Газопостачання (основні рішення)				
Будівництво 16 нових ГРП (ШРП), прокладання 24,3 км розподільчих мереж із застосуванням сучасних технологій	Подальший розвиток централізованого газопостачання для житлових будинків та господарсько-побутових потреб (для лікувально-оздоровчих закладів, дитячих дошкільних та шкільних закладів, підприємств громадського харчування, передбачено на базі використання електроенергії).	+1	0	0	0
	Теплопостачання (основні рішення)				
Передбачено (основні) будівництво 1 нову котельню на природному газі, та 5,5 км теплових мереж.	Теплопостачання нових об'єктів, що розташовані поза межами радіусу дії існуючих джерел теплоти, пропонується через застосування модульних (дахових, блочних) котелень. Із метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, пропонується застосування теплових установок сучасного типу (теплогідромеханічні генератори, теплові насоси та інші).	+1	0	0	0

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
	Водопостачання (основні рішення)				
Передбачено (основні): - реконструкція фільтрів Кайдацької НФС; реконструкція фільтрів Ломівської НФС; - реконструкція машинного залу Кайдацької НФС; - реконструкція НСВ № 4; - реконструкція водогону Ø1000 мм по вул. Донецьке шосе Ломівської НФС; - реконструкція дюкеру №2 Ø800 мм вздовж Кайдацького мосту; - реконструкція водогонів Ø1200 мм по вул. Гладкова; - реконструкція водогону Ø1000 мм по вул. Донецьке шосе від Ломівської НФС; - будівництво дюкеру № 2 Ø 800 вздовж Південного мосту; - покращення водопостачання житлових масивів Придніпровськ та Ігрень	Для покращення системи водопостачання міста визначені пріоритетні заходи, загальноміського значення, щодо удосконалення та розвитку системи водопостачання, що спрямовані на енергозбереження та модернізацію основних засобів КП «Дніпроводоканал».	0	+1	0	0
	Водовідведення (основні рішення)				
Передбачено (основні): - реконструкція будівлі решіток з заміною обладнання на Південній станції аерації (ПСА); - реконструкція 4-ох кабельних ліній 6 кВ мережі електропостачання НСВ-1 протяжністю 5,6 км.; - реконструкція насосної станції водовідведення № 69 з заміною обладнання із застосування енергозберігаючих технологій; - реконструкція 2-ох кабельних ліній 10кВ мережі електропостачання ЛСА, в тому числі 6,4 км; - реконструкція насосної станції водовідведення №5 з заміною обладнання із застосування енергозберігаючих технологій; - реконструкція 2-ох кабельних ліній 6кВ мережі електропостачання НСВ-53 в тому числі 0,5 км;	Передбачені заходи загальноміського значення, щодо удосконалення та розвитку системи каналізації, визначені планом заходів, спрямованих на енергозбереження та модернізацію основних засобів КП «Дніпроводоканал».	0	+1	0	0

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
Визначені як перспективні: - будівництво колектору по тальвегу Червоноповстанської балки по вул. Шевченка та вул. Виконкомівської з метою розвантаження мереж та ліквідації НСВ №3, НСВ №4, НСВ Держуніверситету; - будівництво колектору проектування та будівництво самопливного колектору по вул. Січеславська Набережна, від НСВ №1 до порталу «Дніпро» з метою ліквідації НСВ №1, НСВ №6, НСВ №8; - будівництво 2-х напірних колекторів від НС №58 до пр. Слобожанський, 0,67 км.; - реконструкція напірних каналізаційних колекторів 2 Ø 500 мм від НСВ №52 до пр. Слобожанський, 2,2 км.; - заміна напірних каналізаційних колекторів 2 Ø 250 мм від НСВ №11, до НСВ №5 (ЦСА).					
	Дощова каналізація (основні рішення)				
Передбачено (основні): - закінчення будівництва аптекарського водостоку по вул. Павлова; - перекласти дощовий колектор по вул. Светлова та балці Довга; - перекласти дощовий колектор по вул. Володимира Великого; - завершити будівництво колектору по Балашовському узвозу; - завершити будівництво скидальної частини дощового колектора та дренажу з очисними спорудами по тальвегу балки Зустрічна; згідно проекту - завершити будівництво колектору по тальвегу Діївської балки; - побудувати дренажно-паводковий канал вздовж Набережно-Заводської; - добудувати мережі дощової каналізації мікрорайонів Лівобережний;	Схемою дощової каналізації враховані містобудівні планувальні рішення та існуючу мережу зливостоків. Намічено реконструкцію та розширення існуючої дощової мережі з будівництвом нових головних та магістральних колекторів. Передбачено будівництво мереж дощової каналізації на території нової забудови, наміченої генеральним планом. Всі існуючі випуски підключаються в проектну мережу і подаються до проектних очисних споруд. Випуски очищених вод передбачені в річки Дніпро, Самара та інші водотоки. Для територій промислових, підприємств, комунально-складських зон необхідно створити локальні відомчі системи водовідведення із можливістю оборотного використання. З огляду на дефіцит територіальних ресурсів передбачається будівництво очисних споруд закритого типу.	0	+2	+1	+1

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
⌘ добудувати дощову каналізацію по провулок Крушельницької; ⌘ побудувати дощову каналізація на території житлового масиву Мануйлівський; ⌘ перекласти дощовий колектор від вул. Артільна до пр. Слобожанський; ⌘ виконати заходи, розроблені інститутом «Дніпродіпроводгосп» відповідно проекту «Екологічний захист району парку «Дружба» - протоки Кринка»; ⌘ влаштування дренажно-повіневих каналів з розчищенням існуючих озер - Куряче, Карпенкове, Одиначовка, Московське; ⌘ влаштування очисних споруд в районі житлових масивів Покровський та Перемога перед випуском стоку в р. Дніпро; ⌘ перекласти дренажну систему парку ім. Глоби; ⌘ виконати реконструкцію вихідних оголовків на випусках існуючих дощових колекторів у р. Дніпро	Схема роботи споруд - звичайна. На очисні споруди через ділильні камери подаються найбільш забруднені порції поверхневого стоку. Після очищення на очисних спорудах всі умовно чисті дощові води скидаються у місцеві водотоки.				
	Інженерний захист території (основні рішення)				
Передбачено (основні рішення). 1. Захист від підтоплення (в межах міста - 2960,0 га): - в Новокодацькому районі вулиці Мусоргського, Трохимових, Дмитра Бортнянського, Цвіточна, Павла Тушкана, Петра Наріжного, Иужності, провулки Квітковий, Мужності; ⌘ в АНД районі - вулиці Швидкісна, Грінченко, Виногорова, Василя Корнієнка, Магнітна, Незламна; ⌘ в Самарському районі - вулиці Оранжерейна, Азербайджанська, пров. Еріха Лясоти. 2. Невідкладні заходи, розчистки водотоків - 14,0 км; берегоукріплення – 2,4 км . 3. Протизсувні заходи – 287,0 га; протиерозійні заходи – 3028,0 га. 4. Проти просадні заходи на ґрунтах I та II типу (леси, лесовидні суглинки) – 302,0 га.	Виконати заходи по захисту від підтопленні на ділянках забудови. Рекомендовано проведення профілактичних заходів по ліквідації витоків з водоносних комунікацій, заборону скиду промислових і побутових стоків в яри. Влаштування дренажів для капітальної забудови з урахуванням норми осушення на глибину не менше 2,5 м; для одноповерхової забудови не менше 1,5 м; для парків, скверів, стадіонів – не менше 1,0 метрів від поверхні. Санітарно-екологічне оздоровлення водних об'єктів міста. Влаштування земляних банкетів, вертикальне планування прилеглих територій, відкрита і замкнута системи поверхневого стоку. При замочуванні основи під будівлі, складеної просадними ґрунтами, стійкість та експлуатаційна надійність будівель і споруд	0	+2	0	0

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
5. Рекultyвація порушених територій – 75,0 га.	забезпечується водозахисними та конструктивними заходами. Території кар’єрів, відвалів та інших порушених територій підлягають рекultyвації. В першу чергу виконуються планувальні роботи, терасування та засипка, потім укладається шар рослинного ґрунту, посадка дерев і кущів, посів багаторічних трав. Такі території в основному використовуються для зон зелених насаджень.				
	Кладовища (основні рішення)				
1. У межі міста наявні кладовищ загальною площею 450,03 га; із них 2 діючі: - вул. Потічна, "Краснопільське"; - вул. Мукачівська. 2. Проектом передбачається нормативне збільшення площі кладовищ в межі міста на 322,82 га: - вул. Мукачівська – 30,79 га; - вул. Миколи Зерова – 50,40 га; - вул. Андрія Сахарова – 183,63 га. - вул. Потічна (не освоєна ділянка "Краснопільське") – 58,0 га. <u>3. За межею міста:</u> "Ново-Ігрєнське" – 170,0 га (вул. Данила Самойловича 4 . На ділянці по вул. Мукачівській передбачене розміщення крематорію і колумбарію. 5. Розширення "Ново-Ігрєнського" кладовища передбачається із створенням міського некрополя	Відповідно рішення Дніпропетровської міської ради від 07.11.2005 року, № 4663 38 міських кладовищ відноситься до закритих На розрахунковий строк потреба в територіях під кладовища традиційного поховання складає 242,52 га виходячи з нормативного розрахунку - 0,24 га на 1 тис. мешканців. Існуючого резерву є не достатньо. На розрахунковий строк резервується територія під кладовища в межі міста на площі 322,82 га.	0	0	-1	+1
	Пожежні депо (основні рішення)				
Кожний з адміністративних районів міста має по одному пожежному депо, разом 17 спец. машин. 1. За існуючим станом у місті розташовано 8 пожежних депо. 2. Із урахуванням радіусів обслуговування, проектом передбачається створення 13 нових пожежних депо: 8 Новокодацький район, 3 пожежні депо:	При розміщенні проектних пожежних депо врахована необхідність дотримання нормативного радіусу обслуговування, 3,0 км по дорогах загального користування, та необхідна кількість пожежних автомобілів, 81 одиниць. Територіальні органи пожежної охорони виходячи із місцевих умов визначають необхідну кількість інших додаткових типів спеціальних пожежних машин.	0	0	0	0

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
» АНД район, 2 пожежних депо; » Самарський район, 1 пожежне депо; » Чечелівський район, 2 пожежних депо; » Соборний район, 2 пожежних депо; » Шевченківський район, 1 пожежне депо; » Чечелівський район, 3 пожежних депо; » Шевченківський район, 1 пожежне депо.					
	Санітарне очищення території (основні рішення)				
За існуючим станом річний обсяг утворення ТПВ по місту складає 389,0 тис. т. Утилізація проводиться на міському полігоні "Правобережний". Полігон розташований в межах Новоолександрівської сільської територіальної громади площею 131,5 га. Виконавцем послуг є КП "Еко Дніпро" Дніпровської міської ради. Розмір СЗЗ 500 метрів, витримується. З 2019 року на Полігоні впроваджено технологію вилучення і утилізації біогазу на газопоршневій електростанції Jenbacher. Вироблена електроенергія реалізується за «зеленим» тарифом. На Полігоні функціонує сміттесортувальна станція з лінією потужністю до 100 тис. т/рік. Метод сортування комбінований (механізовано-ручний). На Полігоні здійснюється постійний контроль за впливом на навколишнє природне середовище: досліджуються та беруться проби ґрунтів, води, повітря. На розрахунковий строк загальний прогнозований обсяг утворення твердих побутових відходів в межах міста Дніпро буде становити 398,0 тис. тон/рік. При збереженні існуючих наразі концепцій та технологічного регламенту управління відходами, для захоронення ТПВ необхідна ділянка у 270 га, що значно перевищує резервні потужності	Санітарне очищення нових ділянок будівництва розглядається як складова частина загальної схеми санітарного очищення міста. Розрахунковий об'єм накопичення твердих побутових відходів з даних ділянок визначено відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 табл. 11.2 та рішення Дніпровської міської ради 28.07.2011 №25/25 від «Про затвердження норм утворення ТПВ для житлових будинків територіальної громади міста Дніпропетровська незалежно від форми власності та для підприємств невиробничої сфери». З огляду на вищенаведене, існуюча наразі стратегія управління відходами, яка полягає в його збиранні та захороненні на ділянках Полігону має бути трансформована у відповідності до положень Закону України «Про управління відходами», в тому числі із урахуванням обсягів будівельних відходів від руйнувань завданих військовою агресією росії	- 1	-1	-1	-1

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
Полігону. Щодо поводження із безпритульними тваринами. Обов'язки покладено на КП "Зооконтроль". Ділянка утримання розташована на північній околиці міста (вул. Березинська), СЗЗ 300 метрів витримується					
	Транспортна інфраструктура (основні проблеми)				
На даний час вулично-дорожня мережа в місті складена за різними схемами. Так в центральній частині міста магістралі проходять по прямокутній схемі. В периферійних районах на правому березі також домінує прямокутне розміщення магістралей, хоча деякі магістралі проходять по вільній схемі. З периферійних частин правого берега є потужні зв'язки в меридіональному напрямку до центральної частини міста, а в широтному напрямку такі зв'язки практично відсутні. Існуюча загальна довжина магістральної вуличної мережі м. Дніпро складає 350,0 км, із них 8,5 км –загальноміського значення безперервного руху ; 137,0 км – загальноміського значення регульованого руху; 204,5 км – районного значення. Щільність магістральної мережі становить 1,4 км/км², з них загальноміського значення регульованого руху – 0,53 км/км², районного значення – 0,8 км/км². За даним УДАІ МВС Дніпропетровської області, в місті Дніпрі на 01.01.2024 налічувалось 280,0 тис. одиниць автотранспорту. Загальний парк автотранспорту щороку збільшується. Для порівняння в 2019 парк складав 255,8 тис. одиниць, рівень автомобілізації 257 автомобілів на 1000 мешканців. Це призводить до вичерпання пропускної спроможності вуличної мережі, особливо в центральній частині міста.	Ґрунтовно даний розділ викладено в проекті "Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро" (записка, стор. 39 - 66; 144 - 169). Відповідно проекту передбачається подальший розвиток магістральної мережі. При трасуванні проектних магістральних вулиць, приймалося до уваги розміщення проектних майданчиків будівництва, інтенсивність руху на магістральних вулицях міста, планувальні міркування та рішення "Комплексної схеми транспорту м. Дніпро". Передбачені проектом головні заходи по удосконаленню магістральної мережі спрямовані на покращення у цілому транспортної інфраструктури міста, вирішення існуючих транспортних проблем, забезпечення повноцінних існуючих та нових транспортних зв'язків між лівобережною та правобережною частинами міста із розвитком усіх видів транспорту, в тому числі і розвитком велосипедних доріжок. Основні проблеми транспортної системи м. Дніпро: - дуже повільні строки будівництва метрополітену (за 20 років не введено в дію не однієї станції); - значна зношеність рухомого складу міського електротранспорту; - використання маршрутних таксомоторів малої та дуже малої місткості (значно перевантажують магістральну мережу, та, насамперед, мостові переходи);	-1	0	0	0

Існуюче функціональне використання території населеного пункту	Функціональне використання згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2024 р.).	Потенційний вплив на головні складові довкілля			
		Повітря	Водний басейн	Ґрунти	Біорізноманіття
	- автобуси великої місткості практично не використовуються; - зупинки пасажирського транспорту не облаштовані заїзними карманами; - відсутні території для відстою маршрутних таксомоторів; - тролейбусне депо №1, перевантажене рухомим складом; - тролейбусне депо №2, навпаки, недовантажене; - доцільно частину тролейбусів з ДЕПО №1 перевести на постійне обслуговування та зберігання в ДЕПО №2.				

Таблиця 16. Характеристика впливу проектних рішень на складові довкілля

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+ 1	Широка екологізація виробничих процесів щодо унормування викидів стаціонарних джерел забруднення повітря. Організація виробничих територій. Впровадження раціональної схеми транспорту, що зменшить викиди від пересувних джерел. Подальший розвиток системи міського моніторингу
Вода	+ 1	Ризики на очікуються. Передбачається подальше, повне охоплення міста системою централізованого водопостачання, водовідведення, та розвитком дощової каналізації. Існуюча система водопостачання підлягає технічній модернізації .
Ґрунт	+ 1	Розвиток системи поводження із ТПВ методом утилізації, та сортування. Подальше видалення та утилізація відповідно рішень на проектному СПК
Біорізноманіття	+ 2	Подальший розвиток зелених насаджень загального та обмеженого користування. Розвиток природоохоронних територій. Охорона паркової флори та фауни. Дотримання вимог по нормативній частині ПЗС водних об'єктів, та режиму її використання.

Відповідно проектних рішень щодо розвитку м. Дніпро, передбачається подальший розвиток житлової та громадської забудови, соціально-економічних та рекреаційних об'єктів, повне інженерне забезпечення визначених проектних ділянок щодо їх централізованого водопостачання, водовідведення, дощової каналізації, санітарного очищення, озеленення та благоустрою, інженерного захисту території від несприятливих природно-техногенних проявів.

Висновки. В процесі виконання СЕО проведений аналіз зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до проектних рішень які прийняті у «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» та цілі, які можуть бути вирішені при проведенні щорічного моніторингу.

Аналіз проектних рішень пов'язаний переважно із необхідністю розвитку житлової та громадської забудови, благоустрою території та її інженерного захисту, унормування загального демографічного навантаження на сельбищні території.

За результатами розгляду не було виявлено невідповідностей в сфері збереження існуючого природного середовища та екологічного стану території.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас були проаналізовані потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в даному проекті.

З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків запропонована низка заходів щодо розвитку інженерної та транспортної інфраструктури, з інженерної підготовки та захисту території, охорони навколишнього природного середовища.

Розділ 7. Заходи, що передбачаються вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Аналіз екологічного стану території свідчить про те, що територія міста в екологічному відношенні сприятлива для подальшого розвитку житлового будівництва, громадських об'єктів із урахуванням їх впливу на довкілля та стан здоров'я населення.

З метою формування здорового і комфортного середовища проживання та забезпечення охорони природного середовища в межі території міста Дніпро рекомендовано виконання ряду планувальних та інженерних заходів по облаштуванню території відповідно до розділів ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»:

- формування раціональної планувальної структури території та нормативне забезпечення міста системою зелених насаджень загального користування із розрахунку 14,4 м²/особу, для перспективного населення міста (табл. 8.1);
- повне забезпечення міста інженерними мережами та комунікаціями (розділ 11.5);
- дотримання вимог щодо інженерної підготовки території від несприятливих природно-техногенних процесів, збереження ґрунтового шару для подальшого використання при проведенні благоустрою (п. 12.1;12.2);
- дотримання вимог щодо регулювання мікроклімату, інсоляції будинків і споруд (п. 14.9.1);
- облаштування території при вуличної магістральної мережі системою захисних зелених насаджень (п. 8.2.6);
- проведення комплексу заходів із впорядкування та відведення поверхневого дощового стоку із очисними спорудами у місцях випуску (п.11.1.22);
- повне забезпечення проекрованої забудови централізованою системою водопостачання та водовідведення (п. 11.1.2);
- забезпечення санітарної очистки території із запровадженням системи роздільного збирання сміття та послідуною утилізацією на міському полігоні із сортувальною лінією (п.11.2.2);
- захист від акустичного забруднення вздовж магістральних вулиць із застосування шумових ізоляційних матеріалів щодо фасадної частини будинків (шумових ізоляційних склопакетів у оздобленні віконних отворів) та внутрішню планувальну організацію житлових приміщень (спальні кімнати з виходом у дворовий простір), а також створення протишумового озеленення вздовж вулиць з максимально можливим озелененням в межах розриву від проїзної частини до лінії регулювання забудови (ДБН В. 1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму»);

- для подальшого контролю за станом довкілля в межах міста необхідно передбачити розширення стаціонарних автоматизованих пунктів контролю за кліматичними показниками, станом повітря як об'єкту моніторингу міського середовища. Їх розміщення повинно охоплювати – житлову, промислову, рекреаційну зони міста.

Висновки. Для подальшого контролю за станом довкілля в межах території міста доцільно передбачити розширення стаціонарних автоматизованих пунктів контролю за кліматичними показниками, та станом повітря, як об'єктів моніторингу міського середовища.

Врахування обмежень щодо планувальної організації території. На основі аналізу існуючого використання території та перспективи територіального розвитку міста, його функціонального зонування, визначається режим для кожної зони із урахуванням діючих планувальних обмежень, що визначені ДБН Б.2.2-12: 2019 «Планування та забудова територій»; ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів». В проекті наводяться загальні вимоги до режиму використання земельних ділянок, по яких проходять інженерні та транспортні комунікації, та до ділянок які потрапляють в санітарно-захисні зони від цих комунікацій. Також, вимоги до експлуатації та проектування інженерних мереж, режиму використання земельних ділянок, що потрапляють в санітарно-захисні зони від промислових та комунальних підприємств, санітарні розриви, та інші нормативні відстані, що наявні по території м. Дніпро.

Загальні вимоги до територій, які потрапляють в зони впливу СЗЗ. В даному пункті наводяться вимоги до режиму використання земельних ділянок, які потрапляють в СЗЗ, санітарні розриви, відстані від інженерно - транспортних комунікацій, інші планувальні обмеження.

Відповідно до ДСП 173-96 "Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів" (п.5.4) – промислові та інші об'єкти, що є джерелами забруднення навколишнього середовища хімічними, фізичними та біологічними факторами, при неможливості створення безвідходних технологій повинні відокремлюватись від житлової забудови СЗЗ, та санітарними розривами. СЗЗ слід встановлювати від джерела шкідливості до межі житлової забудови, ділянок громадських установ, будинків і споруд в т. ч. дитячих, навчальних, лікувально-профілактичних установ, закладів соціального забезпечення, спортивних споруд та інших, а також територій парків, скверів та інших об'єктів зеленого будівництва загального користування, ділянок оздоровчих та фізкультурно-спортивних установ, місць відпочинку, садівничих товариств та інших прирівняних до них об'єктів. СЗЗ встановлюються:

- для підприємств з технологічними процесами, які є джерелами забруднення атмосферного повітря;
- для підприємств з технологічними процесами, які є джерелами шуму, ультразвуку, вібрації, електромагнітних випромінювань, іонізуючих випромінювань та інших шкідливих факторів - від будівель, споруд та майданчиків, де встановлено обладнання (агрегати, механізми), що створює ці шкідливості;

- для теплових електростанцій, промислових та опалюваних котелень – від димарів та місць зберігання і підготовки палива, джерел шуму;
- для санітарно-технічних споруд та установок комунального призначення, а також сільськогосподарських підприємств – від межі об'єкту.

На зовнішній межі СЗЗ, зверненої до житлової забудови, концентрації та рівні шкідливих факторів не повинні перевищувати їх гігієнічні нормативи 1 ГДК, на межі рекреаційної зони – 0,8 від зазначеного нормативу. Територія СЗЗ не повинна розглядатись як резерв розширення підприємств, сільбищної території і прирівняних до них об'єктів. Основою для встановлення СЗЗ є санітарна класифікація підприємств та об'єктів виробничого і комунального призначення та санітарно-технічних споруд визначена ДСП 173-96 (дод.4).

Система планувальних обмежень представлена з урахуванням зміни функціонального призначення певних ділянок міста після реалізації заходів передбачених рішеннями проекту. До планувальних обмежень відносяться: СЗЗ від промислових підприємств і виробництв, санітарно-технічних споруд, об'єктів комунального призначення, які відносяться до I–V класу шкідливості, для яких нормативні СЗЗ становлять від 1000 до 50 метрів.

За існуючим станом, виробничі підприємства міста проводять заходи щодо унормування СЗЗ методом впровадження екологізації виробничих процесів.

Примітка. За вихідними даними біля 33 об'єктів міста унормували СЗЗ та санітарні розриви від гаражних кооперативів, АЗС, СТО, складів та баз (графічно відображені на "Схемах планувальних обмежень").

В межах СЗЗ не можна допускати розміщення нових:

- житлових будинків з прибудинковими територіями, гуртожитків, готелів, будинків для приїжджих;
- дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, лікувально-профілактичних та оздоровчих установ загального та спеціального призначення зі стаціонарами;
- спортивних споруд, садів, парків, садівничих товариств;
- джерел водопостачання та їх охоронних зон, водорозбірних споруд та споруд водорозподільної мережі;
- не допускається використання для вирощування сільськогосподарської продукції та худоби на землях СЗЗ підприємств, що забруднюють довкілля високотоксичними речовинами.

У СЗЗ допускається розташування:

- пожежних депо, лазні, пральні, гаражів, складів (крім продовольчих), будівель, управлінь, конструкторські бюро, навчальні заклади, виробничо-технічні училища без гуртожитків, магазини, підприємства громадського харчування, поліклініки, науково-дослідні лабораторії, пов'язані з обслуговуванням даного та прилеглих підприємств;

- приміщення для чергового персоналу по боротьбі з аваріями та добової охорони підприємств, стоянки громадського та індивідуального транспорту, місцеві та транзитні комунікації, ЛЕП, електростанції, нафто- і газопроводи, свердловини для технічного водопостачання, споруди для підготовки технічної води, КНС, споруди оборотного водопостачання, розсадники рослин для озеленення підприємств та СЗЗ.

Територія СЗЗ має бути розпланованою та упорядкованою. Проекти СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємства з першочерговою реалізацією заходів, передбачених у зоні.

Санітарні розриви, охоронні зони, та відстані від інженерних комунікацій підприємств IV - V кл. шкідливості (СЗЗ 100 – 50 метрів) представлені будівельно-монтажними, ремонтно-будівельними, виробничо-транспортними підприємствами, підприємства обслуговування транспорту, харчової промисловості, промислово-складські бази. Вони мають дисперсне розташування по всій території міста. Дана проблема зводить нанівець можливість раціональної планувальної організації території і вирішується шляхом передислокації вище згаданих об'єктів до промислових та виробничо-складських зон, що і передбачається внесенням змін до генерального плану міста.

В межах охоронних зон магістрального трубопровідного транспорту (нафто, газопроводів) з їх інфраструктурою забороняється:

- споруджувати житлові, громадські, садові та дачні будинки;
- розташовувати автозаправні та авто-газозаправні станції і склади паливно-мастильних матеріалів;
- виділяти земельні ділянки для будівництва будь-яких гаражів і автостоянок, садових і дачно-садових товариств та будівництва паралельно трубопроводу автошляхів I-V категорій та залізниць;
- влаштовувати будь-які звалища, виливати розчини кислот, солей та лугів, що спричиняють корозію;
- влаштовувати спортивні майданчики, стадіони, ринки, зупинки громадського транспорту, організовувати будь-які заходи, пов'язані з масовим скупченням людей;
- розбирати і руйнувати водопропускні, берегоукріплювальні, земляні та інші споруди, що захищають об'єкти магістрального трубопровідного транспорту від руйнування, а прилеглу територію і навколишню місцевість від аварійного розливання продукту, який транспортується магістральним трубопроводом;
- переміщувати та руйнувати знаки закріплення магістральних трубопроводів на місцевості, пошкоджувати або руйнувати лінійну частину цих трубопроводів, засоби електрохімічного захисту від корозії, кранове обладнання, засоби технологічного зв'язку і лінійної телемеханіки, інші складові магістральних трубопроводів;

- відчиняти люки, хвіртки і двері не обслуговуваних підсилюючих пунктів кабельного зв'язку, загорож вузлів лінійної арматури, станцій катодного і дренажного захисту, лінійних і оглядових колодязів та інших лінійних споруд, відкривати і закривати запірну арматуру, вимикати і вмикати засоби зв'язку, енергозабезпечення і телемеханіки магістральних трубопроводів та інше.

Для ліній електропередач із їх інфраструктурою встановлюються охоронні і санітарно-захисні зони.

Використання земельних ділянок в охоронних і санітарно-захисних зонах електричних мереж повинно бути письмово узгоджено з власниками цих мереж, державними органами пожежної охорони та санітарного нагляду.

В охоронних напругою до 220 кВ, і санітарно-захисних зонах напругою більше 220 кВ електричних мереж, забороняється:

- будувати житлові, громадські, садові та дачні будинки;
- розташовувати автозаправні станції або сховища паливно-мастильних матеріалів;
- влаштовувати спортивні майданчики для ігор, стадіони, ринки, зупинки громадського транспорту;
- здійснювати зупинки усіх видів транспорту (крім залізничного) в охоронних зонах ліній електропередачі напругою 330 кВ і вище.

В охоронних і санітарно-захисних зонах ЛЕП напругою до 330 кВ включно, якщо затвердженою містобудівною документацією не передбачено іншого виду використання цих земель, дозволяється розміщення виробничих будинків і споруд та колективних гаражів і відкритих стоянок легкових транспортних засобів. При цьому відстань по горизонталі від проекції крайніх проводів при їх найбільшому відхиленні до найближчих частин будинків і споруд, які виступають, повинна бути не менше вказаної в п. 1.2 «Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів».

В охоронних зонах ЛЕП напругою до 220 кВ допускається за технічними умовами власників цих мереж та органів державної пожежної охорони розташування колективних гаражів легкових транспортних засобів, виробничих будинків і споруд, виконаних із вогнетривких матеріалів, та під'їздів до них в межах всієї охоронної зони, в тому числі під проводами ЛЕП. Технічні умови повинні містити вимоги чинних нормативних актів з будівництва, експлуатації, охорони, пожежної та електричної безпеки енергетичних об'єктів.

Обмеження по розподільчих інженерних мережах.

Дані обмеження визначаються відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій" (дод. И.1). Планомірність і взаємна ув'язка рішень з розвитку інженерних систем здійснюється на основі «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра».

Проектна документація на будівництво або реконструкцію інженерних комунікацій та споруд, повинна розроблятися з урахуванням повного забезпечення районів сучасними комунальними послугами: каналізацією, водопостачанням, теплопостачанням, електропостачанням, телефонізацією, радіофікацією, дощовою каналізацією, газифікацією, санітарним очищенням.

Забудовникам, які здійснюють реконструкцію і реставрацію існуючих будівель, забудову кварталів, районів, необхідно керуватися комплексним підходом визначеним в даному проекті щодо інженерного забезпечення, який передбачає реконструкцію інженерних комунікацій і споруд з урахуванням вимог ДБН і методів їх прокладання в умовах реконструкції проїздів, вулиць, набережних, благоустрою парків, скверів.

При прокладанні інженерних комунікацій і розміщенні споруд необхідно враховувати: порядок взаємного розташування нових поряд з існуючими мережами і можливістю подальшого розвитку, максимальне збереження дорожніх покриттів і підвищення рівня благоустрою територій, збереження і надійне функціонування інженерних комунікацій, безпеку експлуатації і можливість проведення ремонтних робіт, максимальне збереження існуючих зелених насаджень.

Обмеження від транспортних комунікацій і споруд.

При новому будівництві або реконструкції існуючої забудови в зоні негативного впливу транспортних засобів на ділянках, що примикають до магістральних вулиць слід застосовувати відповідні шумозахисні прийоми планування, розміщувати спеціальні шумозахисні будинки, застосовувати шумозахисні вікна (подвійне засклення - склопакети).

Заїзд до нових квартальних територій рекомендовано здійснювати з бічних проїздів вздовж магістральних вулиць загальноміського значення (відповідно ДБН В.2.3-5-2001 «Вулиці та дороги населених пунктів» п.2.3) та з районних магістралей чи вулиць місцевого значення.

Внутрішньо-квартальні під'їзди до одного будинку повинні мати ширину проїзної частини 4,2 м, а якщо під'їзд використовується для двох і більше будинків, ширина проїзної частини повинна бути 5,5 метрів з тротуарами шириною 1,5 метрів.

Відстані від автостоянок до житлових та громадських будівель слід приймати відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій"

Радіуси кривих на внутрішньо-квартальних проїздах повинні прийматись не менше 8,0 метрів, придатних для проїзду сміттєзбиральних і пожежних машин.

З метою безпеки руху пішоходів і транспорту, на прилеглих до внутрішньо-квартальних проїздів територіях не слід розміщувати зелені насадження, особливо низькорослих порід.

При будівництві житлових і громадських будівель слід передбачити будівництво гаражів підземних чи наземних, вбудованих чи розташованих окремо.

В межах червоних ліній вулиць можливо розміщувати елементи інженерно-транспортної інфраструктури, але не за рахунок ширини проїзної частини.

В межах проїзної частини магістральних вулиць повинна бути заборонена стоянка транспортних засобів.

«Кишені» для зупинок громадського транспорту повинні розміщуватись за рахунок розширення проїзної частини шириною не менше 3,0 метрів з улаштуванням в'їзних та виїзних шлюзів. Частини тротуарів в межах зупинок громадського транспорту повинні бути оснащені захисними огорожами.

В зонах садибної забудови зберігання легкових індивідуальних автомобілів повинно здійснюватись на присадибних ділянках, а перед входами до садиби можна організовувати автостоянки, але не за рахунок тротуарів.

В разі, коли для одноквартирної (садибної) забудови використовуються вигрібні ями, біля них слід будувати майданчики для безперешкодного заїзду та виїзду асепізаційних машин, але не за рахунок тротуарів і проїзної частини вулиць.

При майданчиках для розміщення сміттєзбиральних контейнерів слід передбачати автостоянки з в'їзними та виїзними шлюзами шириною 5,0 м, але не за рахунок тротуарів і проїзної частини вулиць.

Смуги відведення (30 – 50 метрів). Установлюються для захисту від забруднення, пошкодження, руйнування магістральних міжгосподарських та інших каналів на зрошувальних і осушувальних системах, гідротехнічних та гідрометричних споруд (Водний кодекс України, ст.91).

Санітарно-захисні зони кладовищ.

В СЗЗ від кладовища заборонено користуватися водою з колодязів та підземних джерел. Дані обмеження включаються до містобудівних паспортів відповідних ділянок. Нормативна СЗЗ кладовищ до завершення кладовищного періоду, діючих - 300 метрів; закритих із завершеним кладовищним періодом – 50 метрів в межах міст. Питання щодо діючих та закритих кладовищ унормовано рішенням Дніпропетровської міської ради від 07.11.2005 р, № 4663.

Ділянки з несприятливими інженерно-геологічними умовами (рельєф, стан ґрунтів, ділянки, що потребують інженерної підготовки для їх забудови)

Межі ділянок з несприятливими інженерно-геологічними умовами визначаються “Схемою інженерної підготовки та захисту території” розробленою у складі проекту відповідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019 (розділ 12).

Відповідно до планувальної організації території та характеру її використання подальше освоєння, забудова та проведення благоустрою таких ділянок території потребує виконання загальних та спеціальних заходів з інженерної підготовки території, а саме: вертикальне планування та організація відведення дощових та талих вод, інженерний захист від затоплення і підтоплення, підсіпка території, ліквідація заболоченостей, розчищення русел річок, струмків, проведення протиерозійних, протизсувних заходів, рекультивация порушених територій.

Освоєння таких територій виконується відповідно до проектної документації. Перед початком проектування необхідне проведення інженерно - геологічних вишукувань. Умови освоєння ділянок, які потрапляють до цієї категорії, визначаються з урахуванням прогнозу зміни інженерно – гідрологічних умов та висновків відповідних інженерних служб. При освоєнні таких ділянок особливо необхідно дотримуватись умови комплексної забудови території та наявності єдиного рішення по інженерній підготовці всієї території під забудову, що виключає прояв ризиків розвитку несприятливих інженерно-геологічних процесів, а також врахування сейсмічності території відповідно класів наслідків відповідальності.

До природоохоронних територій відносяться:

- об'єкти ПЗФ та перспектива їх розвитку, зелені насадження загального користування (парки, сквери, бульвари, лісопарки, лугопарки);
- прибережні захисні смуги водних об'єктів. Якщо ПЗС не визначені на підставі розробленого спеціалізованого проекту землеустрою, то необхідно враховувати містобудівні рішення щодо їх визначення які надані у проекті. Режим їх використання регламентується дією ВК України (ст.88-89), а об'єктів ПЗФ, що потрапляють в їх межі - Законом України "Про природно-заповідний фонд України".

Окрім того, до охоронних територій відносяться зони санітарної охорони ділянок підземного водозабору, режим використання яких регламентується постановою КМ України від 18.01.1998 р. № 2024, "Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів".

Зони обмеження забудови. Необхідно окремо виділити питання обмеження від роботи аеропорту МА «Дніпропетровськ». Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 28.11.1998 №1587, аеропорт входить в перелік регіональних (6-и аеропортів України), що знаходяться на державному контролі. За даними аеропорту (лист від 17.04.2019 №11/21120), для при аеродромній території (радіусом 50,0 км від контрольної точки аеродрому) встановлені спеціальні вимоги щодо розташування різних об'єктів, а їх висота контролюється з урахуванням умов безпеки маневрування, зльоту та посадки повітряних суден. На даній території встановлено особливий порядок здійснення діяльності, яка може впливати на безпеку авіації та створення перешкод для роботи засобів зв'язку, навігації та спостережень.

Визначення умов забудови, використання землі і споруд на при аеродромній території здійснюється органами місцевого самоврядування згідно із Законом за погодженням з експлуатантом аеродрому та уповноваженим органом з питань цивільної авіації (Державіослужба, Украерорух).

Для погодження місця розташування та висоти об'єкту на адресу аеропорту надсилається «лист-заява» щодо узгодження визначеного будівництва. Підлягає узгодженню вибір майданчиків для проектування, будівництва, реконструкції і технічного переоснащення у радіусі 10,0 км від контрольної точки; зокрема об'єктів заввишки 50,0 метрів стосовно висоти аеродрому, об'єктів заввишки 100,0 метрів і більше незалежно від їх розміщення, та інше по регламенту.

Охоронна зона метеорологічної станції «Дніпропетровськ».

Специфічним планувальним обмеженням також виступає необхідність дотримання охоронної зони - 200 метрів від метеорологічної станції, що забезпечує якість спостережень. (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку встановлення охоронних зон навколо об'єктів, призначених для гідрометеорологічних спостережень та інших видів гідрометеорологічної діяльності та режиму їх використання» від 11.12.1999 №2262).

В охоронних зонах забороняється:

- будівництво будь яких споруд та інших об'єктів;
- розміщення автомобільного і водного транспорту та інших машин і механізмів;
- спорудження зрошувальних і осушувальних систем;
- виконання гірничих, будівельних, монтажних, вибухових робіт та планування ґрунту;
- видобування корисних копалин, у тому числі будівельних матеріалів та висаджування дерев і чагарників;
- влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, вигребів, накопичення побутових та промислових відходів, кладовищ, скотомогильників;
- проведення днопоглиблювальних і землечерпальних робіт;
- виділення рибогосподарських ділянок, вилов риби.

В охоронній зоні даного об'єкту за письмовою згодою відповідної організації Гідрометеорологічного центру України може проводитись діяльність, яка негативно не впливає на якість спостережень і не перешкоджає нормальному функціонуванню зазначеного об'єкту.

Висновки. Система планувальних обмежень від промислово-виробничих територій (за експлікацією основного креслення) визначається нормативними СЗЗ відповідно ДСП 173-96 "Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів". Дані обмеження можуть знаходитись у динамічному стані відповідно перспективи проведення заходів щодо екологізації технологічних процесів, в тому числі і зниження їх нормативних СЗЗ по нормативно - визначеній процедурі (ДСП 173-96, п.5.7 "останній абзац").

Система планувальних обмежень від комунікаційних об'єктів відноситься до постійного фактору присутності і буде залишатись такою і надалі. Магістральні газопроводи з системою ГРС створюють охоронні зони в межах 300-150 метрів від їх трасування. Це обмежує розвиток суміжних територій особливо у південному напрямку.

Система планувальних обмежень від природоохоронних територій представлена ділянками прибережних захисних смуг, об'єктів ПЗФ, їх перспективи, та зелених насаджень загального користування. Дані території виключаються з громадсько-житлової та промислової забудови і передбачається тільки для природоохоронного та рекреаційного використання.

Система планувальних обмежень від об'єктів культурної спадщини визначена науково-проектною документацією «Історико-архітектурним опорним планом», та «Визначенням меж, режимів використання, режимів регулювання забудови історичних ареалів м. Дніпра», що розроблені ТОВ «Міжнародний центр культурної спадщини та культурних цінностей» - Київ 2019 р. Дані обмеження та їх режими використання відносяться до постійного фактору присутності.

Таким чином, дані обмеження регламентують функціональне використання території міста, що і враховується проектним рішенням. Наявна система планувальних обмежень, що діє на території міста, є дієвим фактором що впливає на рішення проекту містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра».

Розділ 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

У контексті СЕО містобудівної документації були вивчені наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище. Дана містобудівна документація може оцінюватись тільки за принципом – "наявність проекту", або його "відсутність".

1. «Варіант реалізації проекту» із порівняння варіантів окремих рішень внесення змін до генерального щодо:

- подальший розвиток житло-громадської забудови відповідно рішень проекту ;
- розвиток об'єктів соціального призначення;
- організації об'їзної дороги, транспортного коридору;
- подальший розвиток магістрально-вуличної мережі із будівництвом транспортних розв'язок та капітальним ремонтом дорожнього покриття;
- упорядкування виробничих територій щодо зменшення їх класу шкідливості;
- подальший розвиток ділянок для поховань, похоронна справа;
- реконструкції міських каналізаційних очисних споруд;
- модернізація водозабірних споруд, екологізація технологічних процесів очищення питних вод;
- подальший розвиток системи зелених насаджень загального та обмеженого користування;
- рекультивациі існуючого полігону твердих побутових відходів з будівництвом сортувальної лінії та переробного підприємства;
- розвиток мереж дощової каналізації із будівництвом очисних споруд у місцях випусків.

За умови «Варіанту реалізації проекту», на основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку міста були прийняті варіанти, що в більшій мірі відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні, та в більшій мірі сприяють досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні міського середовища, його благоустрою, підвищують комфортність проживання населення за основними визначеними показниками.

2. «Варіант нульової альтернативи».

Розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким не розробляється і не затверджується визначений проект. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (часто несприятливих) екологічних тенденцій, описаних у розділах цього Звіту. Варіант нульової альтернативи не забезпечує територію міста планом перспективного розвитку. Місто не отримує плану стратегії містобудівного розвитку по ділянках будівництва щодо розвитку інженерних мереж та комунікацій, інженерного захисту території, ландшафтного благоустрою та санітарного очищення.

На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку м. Дніпро прийнято варіант, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні, та в більшій мірі сприяє досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні міського середовища, його благоустрою, що підвищує комфортність проживання населення – "Варіант реалізації проекту".

Таблиця 17. Основні показники проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра»

	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2024)	Розрахунковий строк (01.01.2046)
1	Населення	тис. осіб	1000,6 ¹	1010,5
2	Територія, усього	га	40971,8	42484,1
	у т.ч. житлова забудова, всього	га	11721,6	12427,5
	- багатоквартирна забудова	га	6580,0	6718,0
	- одноквартирна (садибна) забудова	га	5141,6	5709,5
	громадська забудова, всього	га	4054,5	4302,7
	землі промисловості, технічної інфраструктури	га	3178,6	3612,27
	землі транспорту та зв'язку	га	2880,8	3388,2
	вулиці	га	3477,1	3588,7
	землі відпочинку	га	108,4	108,4
	кладовища	га	450,0	782,82
	зелені насадження загального користування	га	856,6	1730,9
	сільськогосподарські землі	га	2850,0	1739,27
	— у т.ч. садові ділянки	га	995,3	995,3
	ліси	га	3690,6	3085,0
	відкриті землі без рослинного покриву	га	191,5	110,64
	відкриті заболочені землі	га	310,6	311,5
	акваторії	га	7295,5	7296,2
3	Житловий фонд	тис. м ²	23584,4	22205,5
		кількість квартир	400927	434275
	Розподіл житлового фонду за видами забудови			
	- багатоквартирний	тис. м ²	17138,9	18970,2
		кількість квартир	321950	348968
	- одноквартирний (садибний)	тис. м ²	6445,5	7235,3
		кількість квартир	78977	85307
	середня житлова забезпеченість населення загальною площею	м ² /людину	23,6	25,9
	Вибуття житлового фонду, всього	тис. м ²		148,5
	непридатного	тис. м ²		8,8
	придатного у зв'язку з реконструкцією	тис. м ²		139,7

¹ Дані по чисельності населення є станом на 01.01.2019

	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2024)	Розрахунковий строк (01.01.2046)
4	Нове житлове будівництво, всього	тис. м ²		2769,6
		кількість квартир		36166
	- багатоквартирне	тис. м ²		1919,2
		кількість квартир		29079
	- одноквартирне (садибне)	тис. м ²		850,4
		кількість квартир		7087
5	Об'єкти громадського обслуговування:			
	дитячі дошкільні заклади, всього	місць	30128	58612
	загальноосвітні школи, всього	місць	108106	122255
	пожежні депо, всього	об'єкти	8	19
		автомобілі	17	81
6	Вулично-дорожня мережа та транспорт населеного пункту			
	Загальна довжина магістральних вулиць і доріг, всього	км	448,0	556,2
	- загальноміського значення	км	171,5	223,0
	- районного значення	км	276,5	333,2
	Щільність магістральних вулиць і доріг, всього	км/км ²	1,95	2,10
	- загальноміського значення	км/км ²	0,75	0,85
	- районного значення	км/км ²	1,20	1,25
	Довжина мережі метрополітену	км	7,1	35,0
	Довжина мережі міської електрички	км	—	25,7
	Довжина мережі наземного пасажирського транспорту у двопутному обчисленні:	км	390,0	480,0
	- трамваю	км	58,0	58,0
	- тролейбусу	км	90,0	107,0
	- автобусу	км	385,8	485,8
	Щільність мереж наземного пасажирського транспорту	км/км ²	1,7	1,9
	Загальний рівень автомобілізації, з них:	на 1 тис. осіб	265	380
	— легковими автомобілями	на 1 тис. осіб	220	317
	з них легковими індивідуальними автомобілями	на 1 тис. осіб	205	295
	— вантажними автомобілями	на 1 тис. осіб	34	51
	— автобусами	на 1 тис. осіб	11	12
	Кількість місць зберігання легкових автомобілів	тис. машино-місць	75,9	98,0
7	Інженерне обладнання:			
	Водопостачання			
	Сумарний відпуск води	тис. м ³ /добу	273,9	600,0
	Витрати води на поливання/миття міських територій	тис. м ³ /добу	—	96,0

	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2024)	Розрахунковий строк (01.01.2046)
	Потужність головних споруд питного водопроводу	тис. м³/добу	350,0	600,0
	Каналізація			
	Загальне надходження стічних вод	тис.м³/добу	191,24	656,0
	Сумарна потужність очисних споруд	тис. м³/добу	535,4	656,0
	Електропостачання			
	Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт×годин на рік	д.в.	2545,12
	Потужність джерел покриття електричних навантажень	тис. кВт	3131,8	4231,6
	Теплопостачання			
	Потужність централізованих джерел тепла, усього	МВт	3818,55	3818,55
	Подача тепла, усього	МВт	1694,19	1931,58
	Газопостачання			
	Споживання газу, усього	млн. м³/рік	810,3	1421,8
8	Інженерна підготовка та захист території			
	Захист від підтоплення	га	771,0	2960,0
	Берегоукріплення з улаштуванням набережних	км	24,9	29,7
	Гідротехнічні водопропускні споруди (капремонт)	об'єкт	8	8
	Благоустрій пляжів	га	23,0	38,2
	Регулювання (розчищення) русел річок та струмків	км	9,0	27,0
	Розчистка водойм	га	85,0	425,0
	Протизсувні заходи	га	134,6	690,0
	Протиерозійні заходи	га	112,0	394,0
	Рекультивация порушених територій	га	8,0	75,0
	Дощова каналізація	км	560,0	965,0
	Очисні споруди дощової каналізації	об'єкт	—	38
9	Санітарне очищення території			
	Обсяги твердих побутових відходів, всього	тис. т/рік	389,0	398,0
	Сміттесортувальний / сміттепереробний комплекси			
	— кількість	одиниць	—	1
	— потужність загальна	тис. т/рік	—	350
	Полігони			
	— кількість	одиниць	1	1
	— площа	га	131,5	131,5

Висновки. При «Варіанті нульової альтернативи» територія м. Дніпро не отримує плану стратегії містобудівного розвитку, а отже і програми визначених дій в тому числі із урахуванням умов та обмежень визначених проектом «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро».

Розділ 9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Відповідно Постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 №1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», Замовник роботи проводить щорічний Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації, що є комплексним процесом проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення та контролю міського середовища системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання. Для проведення моніторингу наведені основні чинники (елементи факторного аналізу), що потребують уваги та контролю по визначеним показникам. Для здійснення контролю запропоновані необхідні заходи для моніторингу впливів під час реалізації Замовником документу державного планування.

Моніторинг даних впливів, можливо здійснювати за наступними показниками:

- обсяги введення нового житла ($\text{м}^2/\text{рік}$);
- будівництво об'єктів соціального призначення, за складовим, відповідно Внесення змін до плану (об'єкти/рік);
- частка створення зелених насаджень загального користування від загальної площі населеного пункту (га; %);
- частка ділянок по створенню рекреаційних зон, що мають необхідний рівень ландшафтного упорядкування та благоустрою від загальної площі населеного пункту (га; %);
- площа встановлених прибережних захисних смуг водотоків та водойм з винесенням їх меж в натуру та ландшафтним благоустроєм (га);
- площа створених зелених насаджень спеціального призначення, шумозахисне озеленення, озеленення санітарно-захисних зон (га);
- обсяг стічних вод задіяних в системах оборотного водопостачання ($\text{м}^3/\text{рік}$);
- обсяг стічних вод від житлово-комунального сектору ($\text{м}^3/\text{рік}$);
- обсяг утворених відходів (т/рік);
- обсяг відсортованих вторинних ресурсів, частка від загального обсягу утворених відходів, частка від загальної кількості (тонн/рік; %);
- розвиток мереж та споруд системи дощової каналізації (км/рік);
- обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел викидів (тонн/рік);
- реконструкція вулично-дорожньої мережі міста (км/рік);
- кількість ділянок на яких реалізовані заходи з інженерної підготовки та захисту території (га/рік);

- кількість проб стану атмосферного повітря середньодобових та максимальних разових концентрацій забруднюючих речовин у повітрі з перевищенням відповідних ГДК (% від загальної кількості проб/місяць, проб/рік);
- кількість проб якості питної води з централізованих та децентралізованих джерел водопостачання, що не відповідають встановленим санітарним нормам (% від загальної кількості проб/день, проб/місяць, проб/рік);
- контроль динаміки захворювання населення за основними класами хвороб, причини та наслідки (осіб/рік).

Здійснення Замовником щорічного моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить громаді своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання; визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнози терміни їх усунення.

Містобудівні заходи щодо поліпшення стану довкілля. Для забезпечення санітарно-гігієнічних умов на території існуючої та проектної житлової та прирівняної до неї забудови пропонується, скорочення СЗЗ промислово-комунальних підприємств, нормативні параметри яких не витримуються, методом їх зменшення до мінімальних розмірів шляхом розроблення проектів по скороченню СЗЗ. Проекти організації СЗЗ зі скороченням нормативних параметрів мають бути погоджені і затверджені Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів на підставі результатів проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи відповідних матеріалів (ДСП № 173, п. 5.9). У випадку, коли неможлива організація СЗЗ в конкретних умовах, необхідно приймати рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання або передислокацію. Контроль за виконанням цих заходів здійснюють державні органи санітарно-епідеміологічного контролю МОЗ України.

Щодо планувальних обмежень:

- впровадження новітніх технологій виробничого і санітарно-технічного устаткування, що забезпечує максимальне уловлювання, утилізацію чи знешкодження викидів забруднюючих речовин в атмосферу;
- централізація викидів забруднюючих речовин шляхом максимального скорочення кількості труб, вентиляційних шахт, дефлекторів, аераційних ліхтарів;
- здійснення регулювання виробничих потужностей підприємства;
- планувальна реорганізація території підприємств з метою раціонального взаємного розташування основних виробничих і допоміжних будівель на промислових майданчиках, з метою запобігання забруднення суміжних сільбищних та рекреаційних зон;
- розробка проектів організації СЗЗ при розміщенні нових та реконструкції існуючих виробничо-комунальних підприємств;

- дотримання параметрів обмежень, визначених санітарними нормами та екологічним законодавством, при будівництві об'єктів та мереж інженерної інфраструктури: СЗЗ, санітарно-захисні смуги водоводів, охоронні зони інженерних споруд та комунікацій тощо;
- дотримання СЗЗ при будівництві очисних споруд зливової каналізації;
- врахування запропонованих ділянок щодо встановлення прибережних захисних смуг водойм при виконання заходів з інженерної підготовки території;
- відповідно до СанПіН 2.2.2.028-99 (п. 3.12, примітка1) «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України», в умовах міської забудови, яка склалася, рішення щодо реконструкції і капітального ремонту житлових та громадських будинків, розміщення нових об'єктів, що примикають до закритих кладовищ, приймаються за погодженням з місцевими органами державного санітарного нагляду залежно від природних умов (рельєф місцевості, гідрологія) і ступеня інженерного обладнання території;
- містобудівне освоєння перспективних ділянок житлової та громадської забудови на стадії послідувочої розробки детального плану території слід проводити з урахуванням існуючих та перспективних нормативних параметрів СЗЗ та санітарних розривів від суміжних існуючих та перспективних промислово-комунальних ділянок, та при необхідності виконувати інженерно-планувальні заходи для скорочення СЗЗ; розміщення будівель і споруд слід планувати з урахуванням охоронних зон інженерних мереж та інших планувальних обмежень.

Щодо охорони повітря:

- виконання всіма підприємствами, установами та організаціями умов діяльності та заходів зі скорочення викидів, викладених в дозволах на викиди забруднюючих речовин у повітря стаціонарними джерелами щодо вимог "Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року", розпорядження КМ України від 06.12.2017 р, № 932-р;
- запровадження підприємствами, установами та організаціями, що мають стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин у повітря, заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин та парникових газів у повітря, зменшення впливу фізичних факторів впливу на довкілля;
- здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в повітря, рівнями фізичного впливу щодо їх постійного обліку;
- здійснювати контроль за проектуванням, будівництвом і експлуатацією споруд, устаткування та апаратури для очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин і зниження впливу фізичних та біологічних факторів; оснащення їх засобами виміральної техніки, необхідними для постійного контролю за ефективністю очищення, дотриманням нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин і рівнів впливу фізичних та біологічних факторів;

- здійснювати замовником роботи моніторингу впливу підприємств на оточуючу сельбищну зону, забезпечувати виконання інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи пилогазоочисного обладнання;
- розробка проектів організації скорочення санітарно-захисних зон промислово-комунальних підприємств та здійснення заходів щодо їх благоустрою та озеленення;
- органам контролюючої та дозвільної системи в сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпечення санітарно-гігієнічного благополуччя населення здійснювати регулювання розміщення нових виробничих цехів або підприємств, регулювання нарощування виробничих потужностей існуючих підприємств, контроль зміни їх виробничої діяльності;
- створення нових магістральних вулиць з метою раціональної організації руху транспорту; подальший розвиток вулично-дорожньої мережі, будівництво нових вулиць з сучасними технічними параметрами та реконструкція існуючих; обмеження в'їзду автотранспорту у рекреаційні та природоохоронні зони;
- реєстрація приватних авторемонтних майстерень, що виконують фарбувальні роботи відповідно до чинних вимог та отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин у повітря, з їх подальшим контролем за виконанням природоохоронних заходів;
- для існуючих АЗС, АГЗС, СТО, гаражів, автостоянок забезпечити дотримання санітарних розривів та відстаней відповідно до вимог санітарних норм та правил;
- забезпечення постійної роботи діагностичного пункту для контролю викидів транспортних засобів;
- проведення ремонтно-будівельних робіт вулиць і доріг, поліпшення якості дорожнього покриття;
- недопущення спалення сухої рослинності та опалого листя на території населеного пункту;
- створення та проведення реконструкції вуличних насаджень вздовж вулиць для захисту від шуму та загазованості на ділянках житлової та прирівняної до неї забудови;
- розвиток системи теплогазопостачання (проведення реконструкції існуючих джерел із застосуванням прогресивних технологій і сучасних теплогенераторів децентралізованих систем опалення);
- популяризація велосипедного транспорту та будівництво велосипедних доріжок.

Щодо охорони водних ресурсів:

- коригування проекту землеустрою щодо встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водойм міста, з винесенням їх меж в натуру;

- забезпечення обмеження господарської діяльності та встановлення дієвого контролю за дотриманням норм природокористування в межах прибережних захисних смуг (ПЗС) відповідно до вимог чинного законодавства;
- проведення комплексу заходів щодо благоустрою та захисту водойм з організацією та благоустроєм рекреаційних зон;
- проведення паспортизації водних об'єктів;
- з метою захисту підземних вод необхідно виконати інвентаризацію та тампонаж недіючих свердловин;
- дотримання режимів використання II та III поясів зони санітарної охорони для джерел централізованого водопостачання (Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 №2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони джерел водопостачання»);
- впровадження комплексу заходів щодо екологізації водогосподарського комплексу, реконструкція та розширення мереж централізованого водопостачання та водовідведення з підключенням всіх існуючих та перспективних об'єктів до централізованої системи водопостачання та водовідведення;
- впровадження комплексу заходів з метою раціонального використання водних ресурсів - обладнання житлових квартир водо-лічильниками, заборона використання питних вод в технічних цілях, ліквідація непродуктивних витрат води, запровадження водо-зберігаючих технологій, будівництво систем зворотного і повторного водопостачання, зокрема будівництво станцій миття транспортних засобів з оборотним водопостачанням на автотранспортних підприємствах;
- розвиток системи відведення поверхневого стоку з усієї території міста, будівництво очисних споруд зливової каналізації в проектних місцях випуску стічних вод;
- виконання заходів з інженерної підготовки при освоєнні територій, що зазнають впливу несприятливих природних процесів - регулювання поверхневого стоку, розчистка водойм.

Щодо охорони ґрунтів:

- проведення геохімічного обстеження на ділянках перспективного освоєння для розміщення житлової та громадської забудови, з подальшим виконанням у разі необхідності заходів з санації забруднених ділянок;
- ліквідація несанкціонованих звалищ сміття з проведенням санації забруднених ділянок;
- дотримання вимог щодо санітарного очищення території, 100% охоплення перспективних ділянок містобудівного освоєння планово-подвірною санітарною очисткою, подальший розвиток системи роздільного збору твердих побутових відходів та виконання інших заходів щодо поводження з ТПВ;

- створення пунктів прийому небезпечних відходів (відпрацьованих акумуляторних батарей, масел та шин від експлуатації приватного автотранспорту, відпрацьованих ртутних ламп, малої та великогабаритної побутової техніки, інших вторинних ресурсів) з подальшою передачею на спеціалізовані підприємства з їх переробки та знешкодження;
- сприяння створенню та функціонуванню підприємств зайнятих збором та утилізацією відходів;
- бережливе ставлення до родючого шару ґрунтів, які зазнають його механічного зняття, залуження та закріплення його на ділянках поверхневого змиву;
- контроль за ґрунтами, що ввозяться для використання при озелененні та благоустрої міських територій;
- виконання заходів з інженерної підготовки при освоєнні територій, що зазнають впливу несприятливих природних процесів - регулювання поверхневого стоку, протиерозійні заходи, ліквідація підтоплення.

Щодо врахування впливу фізичних факторів на довкілля:

Основним джерелом шумового забруднення є автомобільний та залізничний транспорт. Для забезпечення нормативних рівнів шуму на території житлової забудови пропонується:

- від вуличної магістральної мережі на вільних територіях і на ділянках нового освоєння організація протишумового вуличного озеленення в межах "червоних ліній";
- від залізниці на території існуючої житлової забудови, де досягти нормативні рівні шуму за рахунок озеленення неможливо, впровадження конструктивних шумозахисних заходів для першої лінії забудови (шумозахисні екрани, шумозахисні віконні блоки, шумові поглинаючі облицювальні матеріали). При реалізації інженерно-планувальних заходів по зниженню шуму розмір СЗЗ залізниці можливо зменшити до 50 метрів;
- для обмеження впливу ліній електропередач (ЛЕП) на суміжні ділянки та об'єкти необхідно дотримуватись вимог ПКМ України від 04.03.1997 №209 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж», в частині встановлення охоронних зон в обидві сторони від осі ЛЕП в залежності від їх напруги (п. 5), та дотримання режиму господарського використання в їх межах (п. 8, 9).

Щодо ландшафтно-планувальних заходів:

- проведення інвентаризації системи зелених насаджень населеного пункту у відповідності з вимогами п. 6.8 „Правил утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів”;
- формування та догляд за зеленими насадженнями спеціального призначення (санітарно-захисні зони, протишумове озеленення вулиць, автодоріг);

- формування локальних місць рекреаційного використання (скверів, парків, лугопарку) рекреаційних зон з їх благоустроєм та ландшафтною організацією (дендрологічний склад, малі архітектурні форми); догляд та утримання зелених насаджень в здоровому, упорядкованому стані, створення та формування декоративних та стійких до техногенних навантажень насаджень;
- формування насаджень обмеженого використання: озеленення та ландшафтне впорядкування територій рекреаційно-оздоровчих та лікувальних закладів в межах їхнього земельного відводу, внутрішньо-квартальне озеленення.
- організація екологічної мережі за рахунок зелених насаджень загального користування, водних об'єктів, їх прибережних захисних смуг тощо, як джерел відновлення і збереження екологічного балансу та забезпечення сталого розвитку території міста;
- для оцінки антропогенного впливу на довкілля, прогнозування стану екосистем, досягнення їх екологічної рівноваги, проектом рекомендується створення системи міського моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний та водний басейни, ґрунт, фізичні фактори впливу, ландшафт, флора та фауна) з організацією стаціонарних постів контролю на території сільбищної, промислової, рекреаційної зон, та на ділянках впливу комунальних зон.

Висновки. Врахування даних факторів щодо їх синергічного, кумулятивного впливу, дозволяє покращити санітарний стан міста, та не створює негативного впливу на стан здоров'я населення. Подальший розвиток зелених насаджень, особливо в межах впливу міста, передбачається із урахуванням розвитку суміжних територій Смарагдової мережі України.

Розділ 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Враховуючи географічне місце розташування міста Дніпра, його наявний промислово-виробничий потенціал та прогнозований екологічний стан, транскордонні наслідки впливу для довкілля та здоров'я населення на суміжні транскордонні території не поширюються.

Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Містобудівна документація «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро» є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту.

Склад та зміст генерального плану визначається ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту». Генеральний план визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

В процесі розроблення СЕО вивчені документи, плани і програми, що діють на регіональному та місцевому рівнях, проведений аналіз їх головних цілей, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень. Їх положення та завдання приймаються до уваги в процесі розроблення містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки.

2. Характеристика поточного стану довкілля і здоров'я населення, в тому числі на територіях які ймовірно зазнають впливу, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані матеріали «Схеми планування території Дніпропетровської області» (2009 р.); «Внесення змін до генерального плану розвитку території м. Дніпра» (2019 рік) у сфері охорони навколишнього природного середовища, та розвитку соціальної інфраструктури.

Були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм регіонального моніторингу навколишнього середовища на локальному та регіональному рівні.

Стан навколишнього природного середовища території, по визначених ділянках нової забудови, характеризується як задовільний. При цьому проєктована територія отримує помірні демографічні навантаження.

В разі якщо документ державного планування не буде затверджено, не очікується погіршення або покращення його екологічного стану.

Враховуючи відсутність по даній території закономірності поширення різних класів хвороб та прямі причинні зв'язки зі станом довкілля, очікувані зміни в стані здоров'я населення в разі якщо документ державного планування не буде затверджено, є мало прогнозованими. Проте невиконання заходів з розміщення установ охорони здоров'я та соціального призначення негативно впливатиме на доступність та рівень медичного обслуговування населення.

3. Ключові виявлені екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування

Серед важливих екологічних проблем, в тому числі що мають ризики впливу по території, що проектується можна виділити наступні:

- забруднення повітря, що у перспективі прогнозується переважно за рахунок викидів від пересувних джерел, насамперед автотранспортних засобів. Зазначені ризики є допустимими серед потенційних впливів на стан здоров'я населення. Додаткові допустимі показники по визначених ділянках нової багатоповерхової та садибної забудови не перевищують нормативу більше 1 ГДК;
- допустимі демографічні навантаження на територію, що розглядається враховуючі перспективу нормативного розвитку інженерних мереж та комунікацій, направлені на нормативне забезпечення комфортності середовища проживання;
- розвиток рекреаційної діяльності на побережжі р Дніпро (створення рекреаційних зон, зелених насаджень загального користування) сприятиме комфортному відпочинку населення, та в цілому позитивно впливає на екологічний стан території;
- перспектива вирішення питання поводження із ТПВ (утилізація на проектному СПК) позитивно впливатиме на територіальні екологічні проблеми міста, в тому числі і територію Дніпропетровської області.

4. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, та шляхи їх врахування.

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування і впровадження через низку проектних рішень містобудівної документації.

У процесі стратегічної екологічної оцінки даної містобудівної документації було розглянуто місцеві програми, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку які стосуються території проектування.

5. Опис наслідків реалізації проектних рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків.

У цьому розділі виявленні ключові впливи, пов'язаних з запланованими рішеннями містобудівної документації та проведена оцінка потенційних кумулятивних впливів, шляхом аналізу комбінованого впливу реалізації проектних рішень на окремі компоненти навколишнього середовища.

Шкала оцінки: -2 - суттєво негативний вплив; -1 - помірний негативний вплив; 0 - очікуваний вплив відсутній; +1 - помірний позитивний вплив; +2 - суттєво позитивний вплив.

Таблиця 18. Характеристика впливу проектних рішень на складові довкілля

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
Повітря	+1	Широка екологізація виробничих процесів щодо унормування викидів стаціонарних джерел забруднення повітря. Впровадження раціональної схеми транспорту, що зменшить викиди від пересувних джерел. Подальший розвиток системи міського моніторингу
Вода	+1	Ризики на очікуються. Передбачається подальше, повне охоплення м. Дніпра системою централізованого водопостачання, водовідведення, та розвитком дощової каналізації
Ґрунт	+1	Розвиток системи поводження із ТПВ методом утилізації, та сортування. Подальше видалення та утилізація відповідно рішень на проектному СПК
Біорізноманіття	+1	Подальший розвиток зелених насаджень загального та обмеженого користування; розвиток природоохоронних територій, охорона паркової флори та фауни, дотримання нормативних вимог по нормативній частині ПЗС водних об'єктів

В процесі виконання СЕО було проведений аналіз зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до проекту, та цілі, які можуть бути вирішені при його розробленні. Результати аналізу цілей та завдань екологічної політики показав високу ступінь відповідності цілям визначеним в даному проекті. Даний проект враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

За результатами розгляду не було виявлено невідповідностей в сфері збереження існуючого природного середовища та екологічного стану території.

6. Опис наслідків реалізації проектних рішень документу державного планування для довкілля, а також для здоров'я населення, у тому числі кумулятивних, синергічних, позитивних і негативних наслідків.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення. Водночас були проаналізовані потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в даному проекті.

З метою запобігання, мінімізації та пом'якшення потенційних негативних наслідків запропонована низка заходів, в тому числі оцінка проектних рішень на їх екологічну відповідність. Аналіз проектних рішень пов'язаний переважно із необхідністю розвитку житлової та громадської забудови, регулюванням щільності забудови, благоустрою території та її інженерного захисту, унормування загального демографічного навантаження на сельбишне середовище.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

На основі аналізу виконаного в СЕО, з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, запропоновано низку заходів для пом'якшення потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що впливають з реалізації містобудівної документації.

Реалізація даного проекту потребує виконання заходів, визначених в містобудівній документації: розвитку інженерної та транспортної інфраструктури; заходів із інженерної підготовки та захисту території; розвитку соціальної сфери; охорони навколишнього природного середовища, виконання яких є невід'ємною складовою створення сприятливого в екологічному відношенні середовища проживання.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації тощо).

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації були вивчені наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище: «Варіант реалізації проекту»; «Варіант нульової альтернативи».

На основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку даної території були прийняті варіанти, що в більшій мірі відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні, та в більшій мірі сприяють досягненню сприятливого в санітарно-екологічному відношенні середовища, його благоустрою, та підвищують комфортність проживання населення – "Варіант реалізації проекту".

При «Варіанті нульової альтернативи» місто Дніпро не отримує плану стратегії містобудівного розвитку, а отже і програми визначених містобудівних дій.

9. Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Здійснення Замовником моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить громаді своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання; визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Враховуючи місце розташування міста Дніпро, його наявний промислово-виробничий потенціал та прогнозований екологічний стан, транскордонні наслідки впливу для довкілля та здоров'я населення на суміжні транскордонні території не здійснюються.

Додатки